

Hegemonisen maskuliinisuuden tavoittelu ja tavoittelun murtumat Facebookissa

Salla Myyry

Tampereen yliopisto
Yhteiskunta- ja
kulttuuritieteiden yksikkö
Sukupuolentutkimus
Pro gradu –tutkielma
Joulukuu 2013

TAMPEREEN YLIOPISTO

Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

SALLA, MYYRY: Hegemonisen maskuliinisuuden tavoittelu ja tavoittelun murtumat Facebookissa

Pro gradu –tutkielma, 95 s.

Sukupuolentutkimus

Joulukuu 2013

Tutkielmani käsittelee maskuliinisuuksien rakentumista sosiaalisessa mediassa. Tutkielman tarkoituksena on tarkastella maskuliinisuuksien ja feminiinisyyksien esiintymistä osana verkostoyhteisö Facebookissa tapahtuvaa vuorovaikutusta ja minäkuvan rakentamista. Tutkielman tehtävänä on selvittää, kuinka miehet rakentavat maskuliinista kuvaa itsestään sosiaalisessa mediassa ja kuinka tämä kuva sijoittuu Facebookissa homososiaalisten ja muiden suhteiden määrittämään maskuliinisuuksien hierarkiaan.

Aineisto koostuu 20 itsensä mieheksi määrittävän henkilön Facebook-profiilista, jotka ovat valikoituneet osaksi tutkielmaa erään suomalaisessa yliopistossa vaikuttavan ainejärjestön Facebook-ryhmästä. Tarkastelu kohdistuu profiilien aikajana- ja henkilötiedot-välilehtiin, joista on teemoiteltu puheesta, linkityksistä ja kuvista esiin nousevia elämänteemoja ja niiden erilaisia sävyjä. Elämänteemat ovat puheenaiheita, joita miehet tuovat esille osana omaa elämäänsä. Tutkielmani on feministisesti orientoitunut ja analyysimenetelmänä siinä käytetään lähiluvun otetta.

Tutkielman teoreettinen tausta on jaettu kolmeen kenttään, joita ovat vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa, sukupuolen performomatiivisuus ja maskuliinisuuksien hierarkkisuus. Sosiaalinen media näyttäytyy tutkielmassa toimintaympäristönä, joka antaa käyttäjälleen mahdollisuuden huolitella paljastamaansa minäkuvaa sekä yhtä aikaa toimia vuorovaikutteisesti online-ympäristössä muiden käyttäjien kanssa. Tutkielmassani toimintaa Facebookissa tarkastellaan sukupuoliperformaationa, jota offline-vuorovaikutuksessa muotoutuneet heteroseksuaalinen matriisi ja kulttuuriset normistot ohjailevat. Lähtökohtaisena odotuksena on ollut, että sukupuolensa mieheksi määrittävät henkilöt performoivat sukupuoltaan maskuliinisia elämänteemoja ja omaa maskuliinista toimijuuttaan painottaen, koska ympäröivä kulttuuri ohjaa heitä siihen. Tässä tutkielmassa sovellan hegemonisen maskuliinisuuden käsitettä maskuliinisuuksien hierarkian erittelyyn ja homososiaalisten suhteiden vaikutusten tarkasteluun.

Aineiston muodostavissa Facebook-profiileissa painottuvat elämänteemat, kuten urheilu, tekniikka ja työ, jotka myötäilevät aiempia tutkimustuloksia, joissa nämä kolme elämänteemaa ovat liitetty sankarillisen maskuliinisuuskuvan rakentamiseen. Sankarillisen maskuliinisuuden teemojen rinnalla miehet puhuvat Facebook-profiileissaan ulkonäöstä, ruuasta ja perhesuhteistaan, joita ei aiemmissa tutkimustuloksissa ole nähty osana hegemonisen maskuliinisuuskuvan rakentamista, jotka kuitenkin tämän tutkielman aineistossa näyttäytyvät osana hegemonisen kuvan rakentamista. Miesten homososiaalisissa suhteissa tapahtuva vuorovaikutus näyttäytyy merkittävänä hegemonisen mieskuvan määrittäjänä. Homososiaalisten suhteiden rinnalla naisten harjoittama kommentointi vaikuttaa erilaisten maskuliinisuuksien hierarkiaan sijoittumiseen. Hegemoniseen maskuliinisuuteen yltämättömyyttä pyritään paikkaamaan itseironian keinoin ja marginaalisten maskuliinisuuksien esille tuomisella. Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että miehisyttä ei voida määrittellä ainoastaan maskuliinisuuteen liitettävien termien, vaan miesten on lupa toimia entistä enemmän myös feminiiniseksi miellettyjen elämänteemojen parissa.

Asiasanat: online-vuorovaikutus, maskuliinisuus, hegemonia, homososialisuus, sosiaalinen media

Sisältö

JOHDANTO.....	1
1 SOSIAALINEN MEDIA	4
1.1 Facebook ympäristönä ja ilmiönä	4
1.2 Performatiivinen vuorovaikutus ja identiteetti sosiaalisessa mediassa	7
1.3 Sukupuolisuus Facebookissa.....	10
2 PERFORMATIIVINEN SUKUPUOLI MASKULIINISUUTTA TUOTTAMASSA.....	13
2.1 Sukupuolisuuden toteuttaminen	13
2.2 Miehet, maskuliinisuus ja tutkimus.....	16
Kriittinen miestutkimus.....	16
Maskuliinisuus ja maskuliinisuudet	18
Hegemoninen eli ideaali maskuliinisuus.....	20
Homososiaalisuus hegemonian määrittäjänä	26
2.3 Tutkimuskysymykset ja – tehtävä	30
3 MENETELMÄT JA METODOLOGIA	31
3.1 Aineisto ja menetelmät.....	32
3.2 Lähiluvun metodi: Elämänteemat ja sävyt.....	36
3.3 Eettisyys	38
4 AINEISTON ANALYYSI	40
4.1 Elämänteemat ja sävyt.....	40
Parisuhde ja perhe-elämä	40
Urheilu.....	43
Matkailu ja kansalaisuus	47
Ruoka	51
Tekniikka ja teknologia.....	56
Alkoholi.....	61
Ulkonäkö	65
Huumori	68
4.2 Homososiaalisuus.....	69
Naisten ulkoistaminen	72
Sukupuolirollit.....	74
Sukupuolitettut käsitteet	75
Ryhmärakkaus.....	76
Hegemonian vastustajat.....	77
LOPUKSI.....	79
Yhteenveto	79

Pohdinta.....	90
LÄHTEET.....	93

JOHDANTO

Istuin eräänä keväisenä sunnuntaina pienessä kolmeovisessa Volkswagen Golfissa matkalla Helsingistä Tampereelle yhdessä neljän miehen kanssa, jotka kaikki työskentelevät samassa työpaikassa. Osan miehistä tunsin jo entuudestaan, mutta toisiin tutustuin vasta automatkan aikana. Pyrin tutustumaan miehistä itselleni tuntemattomimpiin virittämällä keskustelua heidän kotipaikkakunnistaan ja esittämällä kysymyksiä kuskina toimineen miehen auton moottorin tilavuudesta. Keskustelu päättyi lyhyeen, sillä miehet kommentoivat sanomaani lyhyesti, eikä keskustelu virinnyt pidemmälle. Tein useita sisääntuloyrityksiä maskuliiniseksi miellettyihin keskustelunaiheisiin, mutta tuloksetta. Minut ulkoistettiin keskusteluista jokaisella kerralla. Tällöin aloin pohtia, mistä minun tulisi miesten kanssa puhua, jotta en toistaisi kulttuurisia sukupuolirooleja ja pääsisin keskustelemaan ryhmässä tasavertaisena ilman, että minua ulkoistettaisiin keskustelusta sukupuoleni takia.

Syntyi kaksi kysymystä, jotka jäivät askarruttamaan itseäni. Ensimmäkin pohdin sitä, mistä miehet todella puhuvat ja *millaisia maskuliinisuuksien muotoja miehet pyrkivät puheellaan ylläpitämään ja rakentamaan*. Mieleeni nousi ajatus siitä, etteivät miehet välttämättä puhu alituisen maskuliiniseksi mieltyvistä teemoista kuten autoista, aseista ja jääkiekosta, joista he puhuivat matkallamme. Toisekseen mietin, kuinka miehet kontrolloivat toistensa puhetta ryhmän sisällä kommentoimalla toistensa puheenaiheita. Pohdin, *millaisia maskuliinisuuksien muotoja kontrollin avulla oikeutetaan ja kielletään*. Automatkallamme miehet eivät puhuneet parisuhteestaan, vaikka kaikki heistä olivat tulossa juuri avovaimonsa tai tyttöystävänsä luota. Sen sijaan he naureskelivat kyydistä puuttuvien miesten kontrolloivien tyttöystävien kampaamoreissuille Turkuun sekä toisen tyttöystävän fanaattiselle hevosharrastukselle. Viikonlopun tapahtumista esille nousivat alkoholin kulutuksen määrä, josta miehet kehittivät nokittelevan kisan, jossa selkeästi korkeimmalle nousi hän, joka oli juonut määrällisesti eniten vahvaa epätavallista väkiviinoista tehtyä juomayhdistelmää. Tuntemani mies vaikenä omasta viikonlopustaan, sillä olimme käyneet hänen kanssaan viikonloppuna hevosmessuilla ja miehen alkoholinkulutus oli jäänyt kahteen ravintolassa nautittuun lasilliseen viiniä.

Viikonlopun jälkeisenä maanantaina selailin sosiaalisen median verkkoyhteisöä Facebookia ja sunnuntain automatkan hiipi mieleeni. Aloin pohtia sitä, mistä miehet puhuvat Facebookissa ja kuinka he kommentoivat toistensa kirjoituksia. Sosiaalinen media hallinnoi enenevässä määrin arkivuorovaikutustamme, minkä vuoksi miesten mieskuvan ja homososiaalisen vuorovaikutuksen tarkastelun sijoittaminen verkkoon on perusteltua. Arkisuutensa ansiosta sosiaalisen median tarkastelulla feminististä ja kriittistä miestutkimusta on mahdollista tehdä tutuksi laajemman yleisön piirissä. Sosiaalisen median käyttäjät rakentavat tiedostaen ja tiedostamattaan omaa identiteettiään profiilinsa kautta viestimällä, mihin myös sukupuoli- ja maskuliinisuus sekä feminiinisyys kytkeytyvät. Sukupuoli-identiteetin rakenteiden muodostumisen tarkasteluun kytkeytyvä tutkimus on ollut vähäistä miesten keskuudessa, sillä mies- ja maskuliinisuustutkimuksen parissa tällaista tutkimustyötä ei vielä 2000-luvun alkupuolella ole tehty ollenkaan (Clever 2002, 23). Näin ollen olen päättänyt tarkastelemaan Facebookista Butlerin sukupuoliperformaatioteorian avulla, millaisia versioita maskuliinisuudesta miehet tuottavat. Performaatioteorian mukaan sukupuolinen henkilö performoi sukupuoltaan kulttuurin määrittämien sukupuolelle normatiivisten eleiden, puheen ja toiminnan toistolla. Nämä toistot eivät näy sukupuolikategorian sisällä samalla tavoin, vaan yksilöt toistavat sukupuoltaan eritavoin. Eri sukupuoliperformaatiot asettuvat hierarkkiseen järjestykseen suhteessa toisiinsa, jolloin ideaalit sukupuolisuuden muodot ja toistot asettuvat kulttuurin sisällä toisia tavoitellummaksi ja muita määrittäväksi. Hierarkkista järjestystä ja ideaalia miessukupuolen performaatiota tarkastelen Connellin hegemonisen maskuliinisuuden käsitteellä. Miesten harjoittamaa ryhmän sisäistä toistensa kontrollointia havainnoin homososiaalisuuden ilmentymänä, jolloin painotan sitä, ettei sukupuoliperformaatiota tuoteta vain itselle.

Tarkastelen 20 itselleni tuntemattoman ja minusta tietämättömän korkeakoulussa opiskelevan tai opiskelleen miehen Facebook-profiileja. Heitä kaikkia yhdistää kuuluminen erään ainejärjestön luomaan ryhmään, jonka kautta he profiloituvat korkeakoulutetuiksi. Oletan, että miehet ylläpitävät ryhmän sisällä ideaaliseksi maskuliinisuuskuvaksi muodostunutta hegemoniaa eli ideaalia korostamalla elämänteemoja eli puheenaiheita, jotka miellyvät kulttuurisesti maskuliineiksi sekä puheen sävyjä pyrkien yhtä aikaisesti ulkoistamaan naisia keskusteluistaan. Tästä näkökulmasta naisten on, yrityksistä huolimatta, vaikeaa päästä sisään miesten homososiaalisessa vuorovaikutuksessa rakentuneisiin keskusteluihin.

Tutkielman ensimmäisessä luvussa käsittelen Facebookia ja sosiaalista mediaa vuorovaikutuksen ja itsensä performoinnin tilana. Luvussa erittelen sitä, miten vuorovaikutus verkossa eroaa kasvokkain tapahtuvasta vuorovaikutuksesta ja samanaikaisesti tuon esille niitä yhteneväisyyksiä, joita nämä

erilaisissa konteksteissa rakentuneet vuorovaikutukset pitävät sisällään. Näen, että verkossa tapahtuva vuorovaikutus on kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta jäljittelevää, vaikka verkko ympäristönä voi antaa mahdollisuuden poiketa totutuista rooleista. Sosiaalisen median käsittelystä siirryn toiseen lukuun, jossa käsittelen sukupuolisuutta ja sen suhdetta maskuliinisuuden hierarkioihin. Tässä tutkielmassa maskuliinisuus näyttäytyy miessukupuoleen kytkeytyvänä kulttuurisena merkityksenä, jonka arvostus eroaa kulttuureittain ja alakulttuureittain. Maskuliinisuus ja sukupuoli ovat kulttuurisesti ja sosiaalisesti tuotettuja ja teoreettisesti niiden erottaminen toisistaan on mahdollista. Toisen luvun lopussa esitän tutkimuskysymykseni, joiden avulla tarkastelen maskuliinisuuden kulttuurisia kiinnittymisiä ja niihin liittyvää sosiaalista kontrollia.

1 SOSIAALINEN MEDIA

All the world's a stage.

And all the men and women merely players:

They have their exits and their entrances;

And one man in his time plays many parts.

Shakespeare, As You Like It

1.1 Facebook ympäristönä ja ilmiönä

Sosiaalisella medialla tarkoitetaan verkkopohjaisia sovelluksia, joissa käyttäjät itse aktiivisesti jakavat sekä tuottavat dataa verkon sisällä. Sosiaalisessa mediassa tapahtuva vuorovaikutus ei ole institutionaalisen tahon ohjaamaa vaan vuorovaikutus on vuorovaikutteista ja käyttäjien itsensä synnyttämää verkottunutta toimintaa. (Laaksonen ym. 2013, 13-14.) Toisin sanoen verkostolle ei ole luotu omaa käytösetikettiään, eikä sivustoa hallinnoiva taho tee profiileihin keskustelunavauksia, mistä johtuen profiilin omistajat sanelevat itse tapahtuvan vuorovaikutuksen laadun. Tämän päivän sosiaalisen median verkottamassa yhteiskunnassa entistä useammat käyttävät yhtä suosituimmista sosiaalisen median ilmentymää, Facebookia, osana arkipäiväänsä (Wald ym. 2012, 109). Facebook on virtuaalisyhteisö, jonka avulla voidaan ylläpitää eritasoisia ihmissuhteita, tavata ihmisiä, keskustella, liittyä erilaisiin ryhmiin ja käyttää muun muassa erilaisia sovelluksia. Suomeen Facebookin englanninkielinen versio levisi laajemmin vuonna 2007 ja vuotta myöhemmin käyttöön otettiin verkkoyhteisön ensimmäinen suomenkielinen versio. (Haasio 2009, 9-13.) Facebookin avulla käyttäjä voi viestiä julkisesti tilapäiviyksillään tai yksityisesti chat-keskustelujen muodossa. (Laaksonen & Matikainen 2013, 194.) Haasio (2009, 13-15) on pelkistänyt, että Facebook antaa mahdollisuuden käyttäjille sekä jakaa julkisesti kuulumisiaan että tirkistellä muiden tekemiä paljastuksia elämästään, minkä lisäksi sivusto toimii tiedon jakamiskanavana, jolla on mahdollista tavoittaa laaja kohdeyleisö kerralla.

Yksittäisten ihmisten tavoittamisen lisäksi palvelun avulla on mahdollista puhutella erilaisia ryhmiä ja luoda omia ryhmiä tiettyjen teemojen alle, jolloin Facebook ympäristönä tarjoaa mahdollisuuden sekä ryhmien sisäiselle keskinäiselle vuorovaikutukselle että julkiselle näkyvyydelle suuremmallekin yleisölle. Käyttäjän Facebook-profiili koostuu aikajana-, henkilötieto- ja kuva-välilehdistä. (Haasio 2009, 27-28, Ridell 2011, 17.) Seinä-sivut rakentuvat käyttäjien tekemistä tilapäivityksistä, linkitetyistä linkeistä ja kuvista, henkilötietosivuille listatuista perustiedoista, siviilisäädystä työ- ja opiskelupaikkoihin (nykyisiin ja menneisiin) sekä perhesuhteista kotikuntaan. Kuva-välilehti pitää sisällään käyttäjän lisäämiä kuvia, sekä kuvia, joihin muut käyttäjät ovat käyttäjän lisänneet.

Tässä tutkielmassa analysoin ainoastaan henkilötieto - ja aikajana -välilehtien sisältöjä, kuvien, kirjoitusten ja linkitysten osalta. Henkilötieto-välilehdestä on mahdollista tehdä johtopäätöksiä henkilönsukupuolesta ja perhesuhteista, minkä lisäksi välilehti antaa käsityksen siitä, miten henkilökohtaisia yksityiskohtia henkilö tahtoo itsestään tuoda esille. Henkilötieto-välilehti ei ole luotu vuorovaikutteiseksi, vaan vuorovaikutuksen havainnointi tapahtuu aikajanaa tarkastelemalla. Aikajanoilla profiilin omistajat voivat kertoa elämästään, kuvata itseään, jakaa tietoa sekä tehdä keskustelunavauksia haluamistaan asioista.

Sosiaalinen media on luotu vahvistamaan ihmisten välisiä kasvotusten solmimia suhteita, helpottamaan vuorovaikutusta ihmisten välillä ja kehittämään uusia suhteita entisestään tuntemattomien välille. Facebookin on käytön todettu vahvistavan ihmissuhteita tietyissä määrin (Amichai-Hamburger & Vinitzky 2010, 1289, Tufekci 2008, 549). Tässä tutkielmassa itseäni kiinnostaa, kuinka miesten väliset homososiaaliset suhteet tulevat vahvistetuiksi. Facebookia ei voida nähdä ainoastaan sosiaalisten suhteiden vaalimiseen ja luomiseen tarkoitettuna välineenä, vaan sen käyttö painottuu enenevässä määrin myös omakuvan viimeistelyyn. Verkoston käyttötavat ja julkisen läsnäolon luonne vaihtelevat käyttäjittäin. Performatiivisuuden asteeseen vaikuttaa se, kuinka suunnitellusti ja millaiselle yleisölle käyttäjät kokevat esiintyvänsä kun taas käyttötavat eroavat oman kuvan rakentamisesta ja muovaamisesta passiivisempaan muiden jakaman tiedon tarkasteluun. (Wald ym. 2012, 109-110, Ridell 2011, 19.) Muun muassa ihmisen persoonallisuuden on todettu vaikuttavan sosiaalisen median käyttötappoihin, ja siihen kuinka hän esiintyy sosiaalisessa mediassa, mistä johtuen ei voida sanoa mihin, miten ja miksi sosiaalista mediaa käytetään yleisesti (Amichai-Hamburger & Vinitzky 2010, 1290, 1294). Sosiaalinen media voi toimia yksilölle itsensä kuvailun välineenä, jolloin käyttäjän on mahdollista antaa muille verkoston jäsenille entistäkin yksityiskohtaisempi ja viimeistellympi kuva itsestään – kuin mitä kasvotusten tapahtuvassa vuorovaikutuksessa on mahdollista tuottaa (Haferkamp ym 2012, 96). Itsensä esittelyn lisäksi Facebook antaa profiilin luojalle

mahdollisuuden kommunikoida muiden käyttäjien kanssa. Sosiaalista mediaa käytetään tällöin sekä itsensä ilmaisuun, julkiseen esiintymiseen sekä sosiaalisen pääoman ja suhteiden hankintaan, valvontaan ja ylläpitoon (Tufekci 2008, 545, 548). Sosiaalinen media tekee ihmisten väliset suhteet näkyviksi, opettaen yksilölle sosiaalista normistoa ja auttaen käyttäjiä rakentamaan identiteettiä (Cirucci 2013, 47-48).

Käyttäjät muovaavat omakuvaansa Facebookissa kertomalla noloja ja päivittäisiä sattumuksia omasta elämästään, minkä lisäksi useat käyttäjistä pitävät Facebook- kavereidensa määrää itsensä määrittelyn välineenä (Cirucci 2013, 47-48). Käyttäjät voivat ilmaista ”online-persoonansa” kuvin, sanoin ja erilaisten linkitysten avulla, paljastaen samalla mistä kulttuurintuotteista pitää, kuinka on suuntautunut seksuaalisesti ja millainen tämän parisuhdetilanne on. Facebookissa esiintyminen voi olla joko tiedostamattomasti ja ajattelemattomasti tehtyjä omien ajatusten, asioiden ja tekemisten paljastamista tai tiedostettua ja suunniteltua itsen ja oman elämän esittämistä. (Tufekci 2008, 546, Ridell 2011, 127.) Arkisia statuspäivityksiä ei koeta mielekkäinä luettavina, vaan sen sijaan hauskoista tapahtumista kertovat minä-representaatiot näyttäytyvät aiemman tutkimuksen perusteella parhaina statuspäivityksinä. Liian henkilökohtaiset päivitykset eivät näyttäydy miellyttävänä luettavana, sillä käyttäjien on todettu arvostavan keskustelua herättäviä ja persoonallisia tilapäivityksiä. (Ridell 2011, 130-132.)

Tufekcin (2008, 546) tekemän tutkimuksen perusteella korkeakouluopiskelijat kertovat hyvinkin yksityisiä asioita itsestään omassa sosiaalisen median profiilissaan, minkä lisäksi yliopisto-opiskelijat käyttävät Facebookia ystäviensä kuulumisista lukemiseen ja tilapäivitysten kommentointiin. Näiden kommenttien merkitys antaa käyttäjälle tuntemuksena toisen ihmisen läsnäolosta, mikä voi osaltaan olla syynä käyttäjien aktiivisuuteen tilapäivitysten kommentointiin (mt. 2008, 595). Voidaan olettaa, että käyttäjät huomioivat muiden käyttäjien läsnäolon pohtiessaan sitä, kuinka he tahtovat muiden käyttäjien läsnäolon näkyvän profiilissaan, eli millaisia kommentteja he muilta profiiliinsa tahtovat ja missä määrin.

1.2 Performatiivinen vuorovaikutus ja identiteetti sosiaalisessa mediassa

Verkkoympäristössä tapahtuvaa vuorovaikutusta kutsutaan online-vuorovaikutukseksi, mikä kuvaa käyttäjien aktiivisuutta ja läsnäoloa verkossa. Vastakohtaisena verkon kautta tapahtuvalle online-vuorovaikutukselle voidaan pitää offline-vuorovaikutusta, jossa ihmiset viestivät kasvokkain, ollen näin myös fyysisesti läsnä toisilleen. Hogan (2010, 377-378) on soveltanut Erving Goffmanin teoretisointia itsensä performoinnista online-ympäristössä. Hogan erottaa sosiaalisessa mediassa toimimisesta kaksi toimintoa, ihmisten välisen vuorovaikutuksen eli käytöksen performoinnin sekä itsensä näytteille asettamisen eli minäkuvan kokoamisen. Goffmania soveltaen, voidaan ajatella käyttäjän näkevän muut käyttäjät yleisönään, joille tämä osoittaa performanssinsa ja näyttelynsä vuorovaikutuksessa. Tällöin performanssi on tilannesidonnainen tapahtuma, jossa käyttäjät vaikuttavat performoimiseen vuorovaikutuksellaan. Käyttäjien profiilit voidaan puolestaan nähdä digitaalisina vartaloina, jotka käyttäjät rakentavat itse olemassa oleviksi koko ajan uudelleen ja uudelleen (Amichai-Hamburger & Vinitzky 2010, 1289). Myös Ridell (2011, 18-19) on todennut, että statuspäivityksillä, kuvien lisäämisellä ja statuspäivitysten kommentoinnilla on representatiivinen puolensa. Niillä ilmaistaan sitä mitä olemme ja miten asemoidumme suhteessa muihin käyttäjiin. Tarkastelen tutkielmassani Facebook- profiileja takautuvasti vuoden ajalta miesten tapana asettaa itseään näytteille, minkä lisäksi tarkastelen tapahtuvaa vuorovaikutusta sukupuoliperformaationa.

Goffmanin teoretisoinnin avulla voidaan ymmärtää sitä, kuinka yksilöt pyrkivät aina esittämään idealisoitua kuvaa itsestään, autenttisen version sijaan. Hoganin (2010, 378) mukaan Goffman jakaa ihmisten toiminnan kahdelle alueelle, julkiselle (front stage) ja yksityiselle (back stage). Idealisoitua kuvaa itsestä tiettyssä roolissa pyritään tuomaan esille erityisesti julkisella, muille näkyvissä olevalla alueella, kun taas yksityisessä teemme niin sanottua pohjatyötä itsestä annettavan vaikutelman ylläpitämiseksi. Goffmanin teoretisointia tukien useat tutkijat (Hogan 2010, 379; Lewis ym. 2008, Tufecki 2008) ovat todenneet Facebookin olevan yksityinen alue, jossa todellinen työ näkyvää ja julkista minäkuvaa varten tehtävää.

Ridell (2011, 16-18) on todennut Facebookissa tapahtuvan viestinnän olevan esityksellistä ja normaalia vuorovaikutustilannetta jäljittelevää, jolloin ”tosielämän” eli offline-vuorovaikutuksen roolit siirtyvät virtuaalimaailmaan. Kun Facebookissa toimiminen nähdään esityksellisenä, voidaan tämä esityksellisyys yhdistää Judith Butlerin (2006) teoretisoimaan performatiivin käsitteeseen. Tällöin tiettytyypiset statuspäivitykset ja kuvien lisääminen muiden tarkasteltavaksi ovat performatiiveja eli toistoja ja eleitä, joilla rakennetaan ja ylläpidetään sukupuolisuutta normien ohjaamana. Normien

toistoa kontrolloivat puolestaan toiset käyttäjät omalla läsnäolollaan. Facebook-performatiiveille ominaista on se, että arjessa toistettavia eleitä ja toimia ei tarvitse tuoda esille ja julki, ne tahdotaan jopa piilottaa muiden silmistä, mistä johtuen omassa profiilissa esitellään mieluummin erityiseksi koettuja sattumuksia ja tapahtumia. (Ridell 2011, 157.)

Facebookissa tapahtuvaa online-vuorovaikutusta tarkasteltaessa on nähtävä esiintyminen Facebookissa sekä tallennettuna että hetkellisenä toimintana. Esiintymisen tallentuminen tarkoittaa esimerkiksi statuspäivitysten ja kuvien tallentumista profiiliin, jossa ne vaikuttavat edelleen olemassa olollaan, mutta irtoavat tämän hetkisestä ajallisesta kontekstista. Epäilemättä nämä tallennetut esitykset vaikuttavat vielä myöhemminkin yksilön minäkuvan muotoutumiseen, mutta ne eivät saavuta yhtäläillä sitä ihmisjoukkoa, joka toiminut yleisönä esityshetkenä ja jolle esiintyminen on osoitettu (Hogan 2010, 379-380.) Tarkastelen miesten profiileja vuoden mittaiselta ajalta, minä aikana profiilien yleisökokoonpanot ovat oletettavasti kokeneet muutoksia, esimerkiksi uusien työpaikkojen tuomien uusien työkavereiden ja opiskeluvaihdon luomien uusien ystävyys-suhteiden myötä. Tämä asettaa haasteen käyttäjän itseperformoinnille, sillä käyttäjällä voi olla useita rooleja eri kohdejoukkojen kanssa kasvokkain toimiessaan. Facebook-profiilissa kootaan nämä eri konteksteissa muodostuneet roolit yhteen ja performoidaan rooleja uskottavasti yhteen.

Identiteetin rakentaminen on elävä ja alati muutoksessa oleva prosessi, joka voidaan jakaa näkyvään julkiseen identiteetin rakentamiseen sekä takana olevaan, piilossa pidettyyn yksityiseen identiteettityöhön. Facebookissa käyttäjien rakentamat julkiset identiteettikuvat ovat muiden käyttäjien arvioinnin ja tarkkailun alaisina (Cirucci 2013, 48). Tästä tarkkailun kontrolloivuudesta ja arvioinnista huolimatta useat käyttäjät luulevat voivansa liittää kliseisiä ja stereotyyppisiä kuvailuja itseensä ilman, että muut käyttäjät tunnistavat näiden stereotyyppisten kuvailujen ja käyttäjän todellisen identiteetin välistä ristiriitaa. (mt. 2013, 49) Osan käyttäjistä on todettu ymmärtävän oman Facebook-profiilinsa oman todellisen minäkuvansa täydellisenä jäljennöksenä, eivätkä he tällöin hahmota offline- ja online-identiteettien välistä eroavaisuutta (mt. 2013, 48-49).

Wald, Khoshgoftaar & Sumner (2012, 110) ovat verranneet käyttäjien Facebook profiileissa luomaa kuvaa persoonallisuudestaan, heidän ”todelliseen” persoonallisuuteensa. Tekemänsä kvantitatiivisen analyysin perusteella he toteavat, että Facebookissa luotu persoonakuva itsestä, vastaa pitkälti yksilön todellista persoonallisuutta. Tämä tulee esille siinä, mitä käyttäjä julkaisee profiilissaan, mitä hän haluaa muiden käyttäjien tietävän itsestään ja minkä hän haluaa jäävän muilta piiloon (Wald ym. 2012, 114). Kuitenkin on todettu, että persoonallisuuspiirteet ja Facebookin käyttötavat eivät sinänsä korreloi

keskenään suoranaisesti, koska käyttäjät antavat yhteisölle erilaisia merkityksiä. Esimerkiksi ujo henkilö voi olla hyvinkin aktiivinen käyttäjä verrattuna offline- vuorovaikutusaktiivisuuteensa, kokiessaan Facebookin ympäristönä madaltavan viestimisen kynnystä. (Ross ym. 2009, 582.) Voidaan sanoa, että oma minäkuva, jota tahdotaan profiilin kautta välittää, on ikään kuin paranneltu ja haastettu versio omakuvasta, jota venytetään todellisuuden rajoissa (Amichai-Hamburger & Vinitzky, 2010, 1289). Epäaidot ja offline-todellisuutta vastaamattomat online-profiilit eivät kuitenkaan jää huomioimatta, vaan ne tunnistetaan ”väärennöksiksi” helposti offline- tuntemisen perusteella (Haferkamp ym. 2012, 92). Voidaan ajatella, että tutkimusjoukkoni miehet ilmentävät itseään Facebookissa samoin keinoin kuin offline-vuorovaikutuksessa, vaikkakin luotua mieskuvaa venytetään ja sen rajoja koetellaan totuuden rajoissa.

Yksilön rakentaman identiteetin onnistuneisuudella, tai sillä kuinka kovasti yksilö on pyrkinyt määrittelemään omaa identiteettiään, ei sinänsä ole väliä. Oleellisempi on se näkemys, joka muille käyttäjille muodostuu henkilön todellisesta identiteetistä (Cirucci 2013, 49). Käyttäjien tavat täyttää omaa profiiliaan eivät ainoastaan määritä sitä, millainen henkilö on. Sen lisäksi myös vuorovaikutuksen laatu ja muiden käyttäjien kommentit määrittävät millainen kuva yksilöstä rakentuu profiilissa. (Cirucci 2013, 49.) Muiden käyttäjien huomioiminen omakuvan ja aseman luomisessa korostuu myös Tufekcin (2008, 545-547) tekemässä tutkimuksessa, jossa sosiaalista mediaa tarkasteltiin välineenä yliopisto-opiskelijoiden omakuvan viimeistelyssä ja identiteetin rakentamisessa. Hänen mukaansa yksilöt ikään kuin huolittelevat online-vuorovaikutuksessa omaa minäkuvaansa ja tämä ”sosiaalinen huolittelu” asettaa käyttäjät sekä kilpailemaan keskenään maineesta, sosiaalisesta pääomasta ja statuksesta että sitomaan suhteita toisiinsa toimien mahdollistaen käyttäjien välisen solidaarisuuden näkyväksi tekemisen. Muiden käyttäjien huomioon ottaminen oman kuvan luomisessa viestii kontrollista, joka muilla käyttäjillä on yksilön profiilin rakentamiseen. Huolittelusta johtuen Facebookin kautta yksilön on mahdollista välittää huolitellumpaa ja viimeistellympää kuvaa itsestään kasvoitusten luotuun kuvaan nähden. Tätä harkittua kuvaa voivat kuitenkin horjuttaa muiden käyttäjien tekemät kommentit ja linkitykset käyttäjän profiiliin.

Facebook-käyttäjät eivät luo valheellista kuvaa itsestään profiilissaan, vaan he ennemminkin venyttävät totuutta sen suomissa rajoissa (Amichai-Hamburger & Vinitzky, 2010, 1289). Ciruccin (2013, 50, 56) mukaan sosiaalinen media antaa käyttäjälleen tunteen entistä todenmukaisemman todellisuuden elämisestä, jolloin jokainen voi valinnoillaan tuoda esille ne henkilöt ja tapahtumat, joihin tahtoo itsensä liitettävän. Hän toteaa, että käyttäjälle annetaan Facebook profiilissaan lupa olla keskiössä ja rakentaa minäkuvaansa sellaiseksi, millaiseksi hän ideaalin kuvan itsestään kuvittelee. Jokainen

käyttäjä toimii oman Facebook-profiilinsa haltijana, jolloin hän itse määrittää sitä, mitä ja miten paljon hän esittää asioita itsestään ja ympäriltään profiilissaan. Hogan (2010, 381) on käyttänyt tässä yhteydessä vertausta tavaratalosta, todeten, että tavaratalotkin omistavat enemmän tuotteita, kuin mitä pitävät todellisuudessa esillä. Voidaan ajatella, että Facebook-profiilissakin esitellään vain asioita, jotka koetaan relevantteina ja mielenkiintoisina.

1.3 Sukupuolisuus Facebookissa

Offline -vuorovaikutuksessa muotoutuneita sukupuolirooleja ja –stereotyyppioita toistetaan kulttuurisen mallin mukaisesti myös verkkoympäristössä. Tämä johtuu siitä, että sosiaalisessa mediassa ja kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen välisiä eroja on vaikea havaita ja määritellä. Bailey ym. (2013, 92-93, 106-107) ovat tarkastelleet sukupuolistereotyyppioden esiintymistä ja toistoa sosiaalisessa mediassa todeten, että Facebook antaa mahdollisuuden käyttäjälle toistaa ja haastaa normatiivisia sukupuolirooleja postauksilla, linkityksillä ja omien tietojen paljastamisella, jolloin profiilin luominen näyttäytyy identiteettipelinä, jossa käyttäjä voi itse valita maskuliinit ja feminiinit positiiviset piirteet, jotka käyttäjä tahtoo itseensä liitettävän. (kts. myös Haferkamp ym. 2012, 92) Käyttäjän on mahdollista määrittää muun muassa sukupuolensa, seksuaalisuutensa, ihmissuhdetilanteensa, uskontokuntansa ja poliittiset näkemyksensä osaksi henkilötietojaan.

Ihmiset kategorisoivat itseään sosiaalisen median määrittämien luokitusten mukaisesti heti liittyttyään Facebookiin. Yhteisöpalvelu tarjoaa tietyissä määrin normeista poikkeamisen ja ruumiillisuuden rajoittavuuksista irrottautumisen mahdollisuuden, koska yksilön on mahdollista itse määrittää kategorioiden sisällöt tarjolla olevista luokista. Kuitenkin online- ympäristössä jäljennetään offline-vuorovaikutuksessa vallalla olevia ja opittuja sukupuolnormeja, mikä näkyy normatiivisena kategorioiden määrittelemisenä. (Haferkamp ym. 2012, 92.) Henkilötietoihin määritettävät oma sukupuoli ja perhesuhteet määritellään näin ollen usein normatiivisten mallien mukaisesti. Normien vaikutus tulee esille myös käsityksinä miesten maskuliinisuudesta ja naisten feminiinisuudesta, mikä näkyy ihmisten toiminnan ohjailuna ja muiden käyttäjien harjoittamana sukupuolnormista poikkeamisen kontrollointina. Tämän sukupuolisuuden kontrolli on olemassa myös verkkovuorovaikutuksessa, mikä käy ilmi Baileyn ym. (2013, 107) tutkimuksesta, jossa tytöt eivät pitäneet hyväksyttävänä liian stereotyyppisen naiskuvan toistamista, mutta toisaalta liika normeista poikkeaminenkaan ei näyttäytynyt hyväksyttävänä. Tämä kertoo siitä, että toiset käyttäjät vertaavat omaa ja toistensa käyttäytymistä vallalla oleviin käsityksiin sukupuolesta myös sosiaalisessa mediassa.

Cirucci (2013, 56) toteaa, että sosiaalisessa mediassa ylläpidetään hegemoniaa yksilöiden tekemillä valinnoilla ja tekemisillä, sillä sosiaalisessa mediassa hegemonian kannattaminen on offline-vuorovaikutusta helpompaa. Esimerkiksi naiset pitävät yllä maskuliinisuuksien sisällä olevaa hegemoniaa lisäämällä kuvia, joissa he ovat ehostautuneet kauniiksi, koska hegemonisen maskuliinisuuden edustajan ajatellaan olevan heteroseksuaalinen mies, joka pitää naisen kauniista ja ehostetusta ulkomuodosta. Tällöin sukupuolistereotyyppioita ja käyttäytymisnormeja pidetään yllä sillä, kuka näyttää ja kertoo itsestään mitään ja kenelle tämä tekonsa osoittaa. (mt. 2013, 49) Miesten puolestaan on todettu editoivan omia kuviaan kuvakäsittelyohjelmilla (Haferkamp ym. 2012, 96), mikä voidaan osaltaan tulkita omankuvan muovaamisena omakohtaista ideaalia tavoittelevaksi. Hegemonisen mallin olemassa olo näyttyy naisten puolelta hegemonisiin haluihin vastaamisena, kun taas miehet tavoittelevat hegemoniaa tuomalla itsestään esille paranneltuja ja suosittuja puoliaan.

Miesten sosiaalisen median käyttöä tarkasteltaessa on hyvä todeta, että miesten on todettu rakentavan profiiliinsa kautta itsestään stereotyyppistä kuvaa maskuliinina toimijana. Tällöin korostetaan – voimaa ja valtaa itsensä kuvailussa, keskittymällä teemojen osalta oman statuksensa ja teknologian käsittelyyn. Miehillä on tärkeää päästä kertomaan erityisesti omasta ammatistaan, arvovalloistaan sekä työnkuvastaan. (Haferkamp ym. 2012, 92.) Mieskäyttäjät ovat perustelleet erinäisiin sosiaalisen median sisäisiin ryhmiin liittymistään ystävien etsimisellä ja miesten lisäämien kuvien on todettu olevan editoidumpia naisten lisäämiin kuviin verrattuna. Haferkamp ym. (2012, 96) ovat todenneet, että ryhmiin hakeutumisen ja kuvien muokkaamisen voidaan tulkita viestivän miesten halusta ilmaista yhteenkuuluvuutta ja samuutta suhteessa toisiinsa tai vaihtoehtoisesti omien teknisten taitojen esittelystä tai omankuvan viimeistelystä ideaalia tavoittelevammaksi. Yhteenkuuluvuuden esille tuomista ja miesten välisten suhteiden ensisijaistamista pidetään homososiaalisille suhteille ominaisena piirteenä.

Aikaisemman tutkimuksen perusteella Facebookin voi olettaa olevan alusta, jolla miehet luovat maskuliinista omakuvaa ideaalia maskuliinisuuskuvaa tavoittelevaksi tai jolla vaihtoehtoisesti miehet irtisanoutuvat hegemonian tavoittelusta, sillä sosiaalinen media antaa käyttäjilleen mahdollisuuden määrittellä itse sen, mitä profiiliinsa laittaa. Kuitenkaan luotu kuva ei voi poiketa liikaa offline-vuorovaikutuksessa esitetystä omakuvasta, sillä muut käyttäjät tunnistavat luodun kuvan epäaitouden. Muiden käyttäjien voidaan olettaa kontrolloivan miesten sukupuoliperformaation onnistumista ja uskottavuutta kommentoivissa, joita he kirjoittavat miesten esille asettamiin identiteetin rakennusosiin. Oletan, että miehet kontrolloivat ja ohjaavat toistensa tekemisiä Facebookissa niin, että miesten omasta

kuvasta muotoutuu miesryhmän sisäistä maskuliinisuutta ylläpitävä ja maskuliinisuuden ideaalia tavoitteleva. Seuraavassa luvussa esittelen sukupuolen performatiivista luonnetta ja pohdin, kuinka tätä sukupuolen esityksellisyyttä voidaan soveltaa verkkoyhteisön sisällä luotuun sukupuolikuvaan ja vuorovaikutukseen.

2 PERFORMATIIVINEN SUKUPUOLI MASKULIINISUUTTA TUOTTAMASSA

”Sukupuolet eivät voi olla tosia eivätkä valheellisia, eivät todellisia eivätkä näennäisiä, eivät alkuperäisiä eivätkä jäljitelmiä.”

(Butler 2006, Hankala sukupuoli 236)

2.1 Sukupuolisuuden toteuttaminen

Sukupuolen sosiaalista luonnetta voi kuvailla identiteettinä, joka muotoillaan tietyssä ajassa ja paikassa, mikä tulee näkyväksi tyyliteltyjen tekojen sarjana. Tällöin sukupuoli ei ole asia, joka sijoittuessaan tiettyyn paikkaan ja aikaan, alkaa toimia sukupuolelle määriteltyjen tekojen, eleiden ja roolien mukaisesti. (Butler 2006, 235.) Hahmotan analyysillani niitä kulttuurisia merkityksiä, joita sukupuolelle ja sen erilaisille performatiiveille annetaan miesten Facebook-profiileissa. Hakeem (2010, 145) selittää Butlerin (1990) kuvaaman sukupuolen rakentuvan kuvitelmista, joita toistetaan kulttuurisina performatiiveina, jotka näkyvät arjessa toistoina, eleinä ja tyyleinä. Performatiivilla Butler ei tarkoita teatraalista esitystä tai näytäntöä, vaan sen sijaan kyseessä ovat jatkuvasti toistetut kulttuuriset käytänteet ja sukupuolityyliteltyt suoritukset, jotka kiertävät noidan kehää ruokkiessaan itse omaa olemassa oloaan. Kyseessä on siis illuusio sukupuolen ”oikeasta” luonteesta ja olemassaolosta, joka heijastuu kulttuuriin ja yhteiskuntaan, jotka syöttävät sukupuolikäsitystä takaisin ikuisesti jatkuvaan kehään. Sukupuoli-identiteettiä ei nähdä olevan sukupuoliperformatiivin takana, vaan sukupuoli-identiteetti konstituoidaan nimenomaan sellaisena tekemisenä ja olemisena, jota sukupuolen ruumiillisuuden ajatellaan tuottavan kulttuurissa. Lehtosen (2003, 26-27) mukaan oletus sukupuolen biologiaan kytkeytyvästä luonteesta synnyttää performatiivin, joka taas vahvistaa kulttuurista oletusta ja tällöin biologisen sukupuolen nähdään edeltävän sosiaalista sukupuolta.

Butler myötäilee teoretisoinnissaan Simone de Beauvoirin ajatusta siitä, että nainen ei synny naiseksi, vaan naiseksi tullaan vasta kulttuurin normien oppimisen ja sukupuoliroolien sisäistämisen myötä.

Tätä ajatusta sukupuoleen kasvamisesta voidaan luonnollisesti soveltaa myös muihin sukupuolikategorioihin. Butler (2006, 91, 229, 235) toteaa sukupuolen olevan tyylyttelyä ja sukupuolittuneiden tekojen toistamista kulttuurin luoman jäykän mallin mukaisesti. Sukupuolittuneiden tekojen toistaminen luo kuvan sukupuolen luonteesta, jolloin sukupuolen nähdään rakentuvan tiettyjen tekojen ja tapojen, sekä kasvamisen kautta. Performatiivit luovat illusion sisäisestä ja järjestäytyneestä sukupuoliyhtimestä, jota ylläpidetään heteroseksuaalisen lisääntymisen jatkumon takaamiseksi. Ritualisoidut ja arkiset sukupuoliperformaatiot muotoutuvat ajassa ja paikassa, kuten muotoutuu myös yksilön sukupuoli-identiteetti. Yksilötason tekojen julkisuus tekee toistoista yhteiskunnallisesti merkityksellisiä, sillä tekoihin liittyy aina ajallinen ja yhteiskunnallinen ulottuvuus seurauksineen. Tässä yhteiskunnallisessa ajassa sosiaalinen media on mitä merkittävin tila, jossa sukupuolittuneita tekoja toistetaan.

Connell (1995, 67, 72) toteaa sukupuolittuneiden maskuliinisuuden ja feminiinisuuden olevan kulttuurin tuotetta todistettavasti, koska kaikki kulttuurit tuntevat sukupuolen käsitteen, mutta maskuliinisuus ja feminiinisyys varioivat kulttuureittain. Maskuliinisuus ja feminiinisyys näyttäytyvät kulttuurin ohjaamina sukupuoliprojekteina, joita yksilöt toteuttavat sosiaalistuessaan sukupuolirooliinsa. Sukupuolen rajoja ja moninaisuuden mahdollisuuksia pohdittaessa on esille nostettava Butlerin (2006, 89) esittämä kysymys, jonka avulla hän tarkastelee mahdollisuutta muodostaa vaihtoehtoinen malli vallalla olevalle sukupuolijärjestykselle (Nieminen 2013, 45). Butler (2006, 89) kysyy, mitkä sukupuolen tekemisen mahdollisuudet toistavat ja mitkä taas liioittelulla, normista poikkeamisella, sisäisellä sekoittamisella ja jatkuvasti yleistymällä siirtävät paikoiltaan niitä samoja rakennelmia, joista ne saavat liikevoimansa?

Butlerin (2006, 54-55) mukaan sukupuolen biologisen ja sosiaalisen ulottuvuuden erottelulla on mahdollista purkaa käsitystä biologiasta kohtalona. Kohtalolla Butler tarkoittaa esimerkiksi yhteiskunnallisia normatiivisia rooleja ja asemia, jotka yksilöt omaksuvat biologiselle sukupuolelleen ominaisina. Erottelun avulla näkyväksi tehdään se, ettei sosiaalinen sukupuoli ole ainoastaan seurausta biologisesta sukupuolesta, vaan sukupuolisuudesta huolimatta yksilön on mahdollista toimia sukupuolelle asetettujen odotuksien vastaisesti toisin. Sukupuoliseksi määritelty ihminen joutuu kuitenkin alistumaan ihmisten välisiin suhteisiin ja sosiaalista järjestystä ohjaaville säännöille joutuen kohtaamaan sukupuolelleen asetetut odotukset (Butler 2006, 173, Connell 1995, 72), koska yksilön sukupuoli-identiteetti rakentuu pitkälti sukupuoleen kulttuurissamme assosioituneiden toimintojen, piirteiden ja arvojen ohjailemana (Cleaver 2002, 6-7). Kuten edellä olen todennut, antaa Facebook toimintakenttänä käyttäjilleen mahdollisuuden poiketa sukupuolinormeista ja -rooleista omaa profiilia

luodessa sekä sosiaalisessa mediassa käydyissä vuorovaikutteisissa tilanteissa. Mielenkiintoista on tarkastella sitä, kuinka normeja toistetaan ja kuinka niitä murretaan.

Butlerilaisittain voidaan todeta sukupuolikäsityksemme pohjautuvan dikotomiseen jakoon kahteen, koska sukupuolta ylläpidetään ja tuotetaan kulttuurisesti normatiivisen heteroseksuaalisuuden matriisin alaisuudessa (Manninen 2010, 340), jossa yksilöiden identiteetit rakentuvat sukupuolitettusti. Dikotomisen mallin mukaisesti nais- ja miespuolisuus tuottavat toisilleen vastakkaisia feminiinejä ja maskuliineja ominaisuuksia (Butler 2006, 68-69). Koherentin sukupuoli-identiteetin korostaminen ja peilaaminen sukupuolittuneina toistettuihin tekoihin vahvistavat osaltaan heteroseksuaalisuuden ja dikotomisen sukupuolimallin normatiivisuutta yhteiskunnallisesti (Butler 2006, 229). Heteronormi on läsnä jo lapsuudessa, jossa tyttöjä ja poikia asetetaan toimimaan, Connellin (2000) lanseeraaman termin, heteroseksuaalisen ”romanssin” luomien roolien mukaisesti (Edwards 2006, 10). Naisten ja miesten sukupuolisiin ominaisuuksiin kohdistuvat sukupuoliytimen illuusioon perustuvat oletukset piilottavat sukupuolikategorioiden sisällä olevan vallan epätasapainon, hegemonisen mallin ja intersektionaaliset eronteot, jolloin sukupuolet näyttäytyvät biologisen sukupuolen mukaisesti keinotekoisesti yhtenäisiksi rakentuneina ja yhteen malliin ahdettuina (Butler 2006, 71-72, 229).

Ajattelen niin, että miesten toiminta Facebookissa näyttäytyy sukupuoliperformaationa, jolloin he rakentavat sosiaalista sukupuoltaan verkoston sisällä. Profiileista on mahdollista tarkastella sitä, missä määrin miehet toistavat ja haastavat sukupuoltaan performoidessaan vallitsevia sukupuolinormeja. Toistot, eleet ja teot määrittävät sitä, millaista kuvaa yksilö luo itsestään ja missä suhteessa tämä kuva asettuu tukemaan heteroseksuaalisuuden matriisia sekä sukupuolitettuja rooleja. Performaatioteoria antaa mahdollisuudet eritellä miesten sukupuolisuuden rakentumista suhteessa maskuliinisuuteen ja feminiinisyteen normin ja roolin käsitteitä hyödyntäen. Seuraavassa luvussa pureudun erityisesti maskuliinisuuksien tarkasteluun hegemonian ja homososiaalisuuden käsitteiden kautta.

2.2 Miehet, maskuliinisuus ja tutkimus

Olen kokenut haasteellisena erottaa käsitteitä miehisuus ja maskuliinisuus toisistaan niiden kulttuuristen kiinnittymisien vuoksi, mutta olen päätenyt toteamaan, että maskuliinisuus on osa yhteiskunnallisesti hyväksyttävän miehisyyden ilmentämistä. Pidättäydyn tässä yhteydessä maskuliinisuuden käsitteen käytössä vaikkakin käsitteen kontekstualisoiminen on hankalaa, sen biologisen ja ruumiillisen perustan puuttumisen vuoksi.

Kriittinen miestutkimus

Hearn (2004, 63) on pohtinut miestutkimuksen tavoitteita kysyessään yritetäänkö miestutkimuksen avulla paljastaa miehiin kytkeytyvän vallan mutkikkuutta, heikentää miesten valta-asemaa, vähentää väkivaltaa tai sekoittaa sukupuolijärjestelmää? Hän kyseenalaistaa sen, kenen asemaa miestutkimuksella pyritään hyödyttämään ja mitä valtarakenteiden kyseenalaistaminen todellisuudessa muuttaisi. Tämän lisäksi eräs miestutkimuksen mielenkiintoisista kysymyksistä koskee sitä, mitä miehet hyötyvät maskuliinisuuksien tavoittelusta ja mitä he menettävät tässä tavoittelussa? (Jokinen 2003, 11.)

Miehet nähdään tutkimuksessa usein sukupuolettomina toimijoina, jolloin heidän sukupuolisuuksiaan ei eritellä tai tarkastella sen suuremmin. Erityisesti feministinen tutkimus on tehnyt näkyväksi naisen sukupuolisuuksia tutkimuksen kentällä, jonka myötä on huomio kiinnittynyt viime vuosikymmenten aikana myös miesten sukupuoliseen toimijuuteen. (Hearn 2005, 170-172.) Hearn (2004, 49, 51, 59) toteaa, että tutkimuksessa unohdetaan usein miehien olevan naisten lailla sukupuolisia olentoja, jotka ovat kategoriana muodostuneet sukupuolijärjestelmän luokittelun alaisuudessa. Samanaikaisesti he ovat myös yksilöllisiä erontekojen alaisia sukupuolensa edustajia toimiessaan erilaisissa yhteiskunnallisissa käytännöissä. Miehet eivät siten ole sukupuolettomia ja neutraaleja kansalaisia, jotka kaikki edustaisivat normatiivista ihmisyyden mallia.

Miesten näkeminen sosiaalisena kategoriana on ollut seuraus naisten aseman vahvistamisesta yhteiskuntatieteissä, jolloin myös miehet tulevat dekonstruoiduksi omana sosiaalisena luokkanaan ja maskuliinisuus tulee nähdä kulttuurisena konstruktiona. Kriittisen miestutkimuksen yhteisenä päämääränä voidaan nähdä vallitsevan maskuliinisuuskäsityksen ja monoliittisen miesmallin kyseenalaistamista. (Hearn 2005, 181-183, Edwards 2006, 3.) Hearn (2004, 51) esittää, että vallan

sijoittumisen analyysi miesten tutkimisen yhteydessä auttaa tekemään johtopäätöksiä siitä, miten valta sijoittuu sukupuolten välillä ja sukupuolen sisällä. Miesten kohdalla on mielekästä tarkastella sitä, mitkä sosiaalisten kategorioiden luokat assosioidaan kulttuurisesti valtaan, ja kuinka tämä vallan sitoutuminen näkyy rakenteellisella tai yksilötasolla, yksityisessä tai julkisessa ja tiedostamattomassa tai tiedostetussa toiminnassa.

Sosiaalisen ryhmän vaikutuksen, sukupuolen eri variaatioiden ja muutoksen mahdollisuuden huomioinnilla sukupuolta tarkastelussa on mahdollista purkaa essentiaalista tapaa käsittää sukupuolta (mt. 2005, 170-172). Maskuliinisuudet liitetään vahvasti miesten tutkimiseen, jolloin on huomioitava, että puhutaan useista maskuliinisuuksista - yhden maskuliinisuuden sijaan, koska olemassa ei ole vain yhtä tapaa tuottaa ja ilmentää maskuliinisuutta. Kriittisen miestutkimuksen avulla pyritään selvittämään sitä, kuinka maskuliinisuus ja valta kietoutuvat suhteessa eri sukupuoliin ja erilaisiin sukupuolisuuksiin. Tästä näkökulmasta maskuliinisuuden käsitettä ei voida nähdä yhtenä luokkana tai kategoriana, vaan se tulee nähdä moninaisena kenttänä, jossa intersektionaaliset eronteot risteävät ja vaikuttavat sukupuolisuuden kokemiseen sekä hierarkkiseen sijoittumiseen. (van Hoven & Hörschelmann 2005, 8, 10-11, Connell 1995, 75.) Maskuliinisuuksia tarkasteltaessa voidaan vertailla maskuliinisuuden ja feminiinisuuden välistä rajanvetoa sukupuolten välisissä eroissa sekä eroissa sukupuoliluokan sisällä (Hearn 2005, 175-176). Vaikka maskuliinisuus yhdistetään kulttuurisesti usein miessukupuoleen, ei maskuliinisuudella ole aina yhteyttä miehiin, vaan myös naiset performoivat ja tuottavat maskuliinisuutta (van Hoven & Hörschelmann 2005, 8).

Miehien ja maskuliinisuuksien on monesti todettu olevan kriisissä (Jokinen 2008, Connell 1995, Hearn 2005). Edwards (2006, 7, 9, 17) on pohtinut, mitä nämä keskustelussa esillä olleet kriisit ovat ja pohdinnoissaan hän on käsitellyt erityisesti miesten etuoikeutetun ja ensisijaisen aseman menettämistä työssä, koulutuksessa ja perhe-elämässä. Hän toteaa, että työllä on suuri merkitys maskuliinisen sukupuoli-identiteetin rakentumiselle, mutta erityisesti työn feminisoituminen naisten työssäkäynnin lisääntyessä on johtanut siihen, että työ ei enää määritä maskuliinisuutta entisenlailla, vaan identiteetin rakentumiseen vaikuttavat monet muut tekijät. Myös useat feministiteoreetikot ovat huomioineet maskuliinisuuksien kriisiytymisen 1990-luvulla. Maskuliinisuuksien kriisiytymistä on selitetty isyyden aseman muutoksella, kilpailulla työpaikoista, seksuaalisen häirinnän synnyttämän seksuaalisuussopimusten uusilla määritelmillä ja miehen ruumiin ideaalien uudelleen määrittelyllä (Halberstam 2002, 351). Maskuliineiksi miellettyjä piirteitä ei voida pitää enää automaattisesti tavoiteltavina, sillä useita maskuliineja piirteitä, kuten väkivaltaisuutta, ei pidetä enää hyväksyttävänä.

Maskuliinisten arvojen, käytäntöjen ja taipumusten tavoiteltavuuden vähentyessä myös maskuliinisuuden ylempi asema feminiiniin nähden tulee kyseenalaistetuksi. (Edwards 2006, 17.)

Käsitys maskuliinisuudesta muodostuu helposti monoliittiseksi ja metaforatasolla se yhdistetään miehen sukupuolielimiin. Puhe maskuliinisuudesta viittaa usein suoraan tai välillisesti miehen ruumiiseen, vaikkakaan maskuliinisuus ei sinänsä määritä miehen biologista sukupuolta. (Nieminen 2013, 52.) Penistä voidaan pitää ainoastaan maskuliinisuuden vallan ja voiman metaforana, mutta sen sijaan mielikuvaa maskuliinisuuden haavoittuvuudelle on vaikeampi löytää, koska haavoittuvuutta ei nähdä itsessään osana maskuliinisuutta (Halberstam 2002, 354). Näin ollen heikkoutta tai sensitiivisyyttä ei yhdistetä maskuliiniseksi miehisiä piirteitä kuvailtaessa. Meuser (2007, 49) näkee ongelmana sen, että miehiä kuvaava sanasto kuvaa vain hegemonista maskuliinisuutta, eikä muille maskuliinisuuksien ilmentymille ole luotu maskuliiniseksi hyväksyttävää sanastoa. Maskuliinisuutta kuvailevat kulttuurisesti hyväksytyt sanat kuvailevat hegemonista maskuliinisuutta, eivätkä suinkaan alistettuja marginaalisia maskuliinisuuksien muotoja. Henkilöt, jotka eivät koe olevansa esimerkiksi kilpailunhaluisia ja itsevarmoja, eivät näin ollen vastaa maskuliinisuuksien kuvailuja. Feministisen kriittisen miestutkimuksen tehtävänä voidaan näin ollen pitää vaihtoehtoisten maskuliinisuussanastojen luomista ja hegemonisen puhutavan kyseenalaistamista. Tällä hetkellä miehet ovat sidottuja maskuliinisiin traditioihin, jolloin traditioista poikkeaminen voi luoda turvattomuuden tunnetta. (mt. 2007, 49-50.)

Maskuliinisuus ja maskuliinisuudet

Butler (2006, 59) toteaa, että naissukupuolen merkitseminen, rajoittaminen ja määrittelemineen essentialististen piirteiden avulla on mahdotonta, koska sukupuolikategoriaa ei ole mahdollista määrittellä yhden naiseuden alle. Tällainen määrittely tekee mahdolliseksi erilaisten ja moninaisten naiseuksien näkyväksi tekemisen ja naiseuden ykseyden kritiikin, jonka kautta voidaan osoittaa kritiikkiä myös mieheyden ja maskuliinisuuden ykseyttä kohtaan. Maskuliinisuus ja feminiinisyys voidaan ajatella satunnaisina ihmisen piirteinä, jolloin maskuliinisuus ei näyntyä ainoastaan mieheyden synnyttämänä piirteenä. Sidon miehet ja maskuliinisuudet yhteen omassa tarkastelussani. Pidän maskuliinisuutta tietynlaisena sukupuolisuuden muotona, joka sitoutuu eri sukupuoliin eri tavoin kulttuurin ohjailemana.

Maskuliinisuuden ei voida nähdä olevan seurasta biologisesta miessukupuolesta, joten naisten voidaan ajatella performoivan maskuliinisuutta yhtäläillä miehiin nähden (Nieminen 2013, 52). Yhdistyessään naissukupuoleen assosioituu maskuliinisuus kulttuurisesti lesbouteen ja maskuliiniset naiset on koettu rumina ja ei-haluttavina. Erityisesti karvaisia naisia pidetään länsimaisessa yhteiskunnassa maskuliineina ja yhtäaikaisesti näin ollen myös rumina. Naismaskuliinisuuksien tarkastelu antaa mahdollisuuden tarkastella myös miesfeminiinisyksiä ja maskuliinisuuksien uusia muotoja, jotka sitoutuvat miehiin. (Halberstam 2002, 359, 345.)

Feministisen teorian avulla maskuliinisuuksia voidaan tarkastella eri suunnista. Ensinnäkin miesten tunnistaminen omaksi ryhmäkseen mahdollistaa mieheyden kategorian vaikutusten tarkastelun yhteiskunnallisissa ja arkisissa valinnoissa sekä rakenteissa. Miehen kategorian sisältä on mahdollista tunnistaa erilaisia tapoja olla mies ja toimia miehisissä käytänteissä, joista toisia toistetaan muita enemmän, jolloin nämä tavat saavat yhteiskunnallisesti normatiivisen ja yleisesti hyväksytyyn aseman. Normatiivisiksi miehisen toimintakäytännöt paljastuvat silloin, kun niitä peilataan naisten, muiden sukupuolien ja poikien tavallisina pidettyihin käytäntöihin. (Hearn 2004, 60-61.) Tällöin feminiinit ja puolisyntyiset piirteet näyttäytyvät maskuliinisiin piirteisiin nähden vaillinaisina tai ”toisina”.

Sukupuolen tarkastelu dikotomioiden kautta paljastaa sen, mitä pidetään kulttuurisesti feminiinisenä, mitä maskuliinisenä (Erhart 2011, 87). Käsitukset normatiivisesta maskuliinisuudesta ohjaavat miehiä pohtimaan omaa maskuliinisuuttaan ja vertaamaan sitä muihin ympärillä oleviin maskuliinisuuksien muotoihin, jotka kaikki ovat kulttuurisesti vallan näkökulmasta hegemoniselle maskuliinisuudelle alisteisia (Halberstam 2002, 353). Maskuliinisuutta rakennetaan jokapäiväisissä teoissa sosiaalisten normien ylläpitämisellä (Bird 1996, 125), erityisesti yhteiskunnallisesti organisoituneissa muodoissa, kuten työhön kytkeytyvissä perhe-elämän ja harrastustoiminnan eri muodoissa (Jokinen 2003, 13). Maskuliinisuus on itsenäisyyttä ja tunteellista kylmyyttä, sillä tunteiden näyttäminen ja yksityisasiasta kertominen miellyvät feminiiniksi heikkoudeksi. Birdin (1996, 126) mukaan miesten keskinäistä tunteista puhumista pidetään nolona ja tunteikkuus näyttäytyy lähinnä vitsailun aiheena. Julkisessa kentässä eläviksi miehisiksi piirteiksi voidaan nähdä lukeutuvan aggression, kovuuden, kilpailullisuuden, vihan ja väkivallan (Erhart 2011, 88). Paljon puhuttaneen maskuliinin väkivallan voidaan ajatella muotoutuneen yksityisellä ja yhteiskunnallisella tasolla taloudellisen epätasapainon, kulttuurissa muodostuneen maskuliinidiskurssin, poikien väkivaltakulttuuriin sosialisoitumisen sekä pelon ja heikkouden kokemusten kieltämisen seurauksena (Cleaver 2002, 17). Koen, että maskuliinisuuksien moninaistuuessa raja maskuliinin ja feminiinin välillä alkaa hämärtyä ja sekoittua,

koska kun miesten feminiinisyys tunnustetaan ja hyväksytään, alkavat maskuliinisuuksiin ja sukupuolisuuksiin kytkeytyvät vallan sitoutumat hajota.

Länsimaisessa kulttuurissa maskuliinisina piirteinä pidetään toiminnallisuutta ja suoriutumista, hallitsevuutta, valtaa ja voimaa, tunteiden hallintaa ja rationaalisuutta, menetyksiä ja kilpailullisuutta sekä voimaa ja väkivaltaa (Jokinen 2003, 8-9, Nieminen 2013, 51). Vastakkaisena näille voidaan pitää puolestaan yhteisöllisyyttä, emotionaalisuutta ja empaattisuutta, jotka kaikki mielletään länsimaisessa kulttuurissa feminiineiksi. Sukupuolittuneet käsitykset vaihtelevat kulttuureittain ja yhteiskunnittain, mutta selvää on, että sukupuolittunut ruumis ja psyko-sosiaaliset määritelmät sukupuolesta muovautuvat riippuvaisina toisistaan, mikä ilmenee yhteiskuntaan rakentuneena sukupuolirooliajatteluna. (Jokinen 2003, 13.) Maskuliinisuus ja feminiinisyys eivät ole sidoksissa sukupuoleen niin, että kumpikaan sukupuoli edustaisi yksistään joko maskuliinisia tai feminiinisiä piirteitä, vaan piirteet sekoittuvat sukupuolesta riippumatta yksilöittäin. Kuitenkin kulttuurisena odotuksena on, että miehet omaavat maskuliinisia piirteitä naisia enemmän kun taas naiset edustavat feminiinisiä piirteitä. Jokinen toteaa (2003, 10) feminiinisuuden tekevän mieheyden määrittelystä ongelmallista, sillä maskuliininen normi ei tällöin tule täytetyksi. Voidaan ajatella, että mies näyttäytyy tällöin jopa epämiehenä, kun hän on piirteiltään normin vastainen. Maskuliinisuuden käsitteellä voidaan hahmottaa mieheyden ideaalia, jolloin käsitteen määrittely piirteiden avulla avaa myös käsitystä hegemonisesta mieskuvasta ja sen ympärille muodostuvista muista maskuliinisuuksista.

Maskuliinisuuden käsite voi yhtäläillä olla hyödyksi kuin haitaksi miehille. Esimerkiksi maskuliiniseksi mielletyt elämäntavat ovat johtaneet siihen, että miehet kärsivät naisia enemmän terveydellisistä ongelmista, mutta kuitenkin yhtäaikaaisesti vallan nähdään sitoutuvan maskuliinisina pidettyihin piirteisiin. (Clever 2002, 2-3.) Connellin ja Messerschmidtin (2005, 851) mukaan maskuliinisena voidaan pitää nuorten miesten harjoittamaa institutionalisoitua urheilua, heteroseksuaalisuutta, lihan syömistä ja riskien ottamista liikenteessä. Omana tehtävänäni on tarkastella miesten puheessa muodostuvaa diskurssia sosiaalisessa mediassa sekä analysoida tässä diskurssissa muodostuvia elämänteemoja ja sävyjä, jotka muodostuvat maskuliineiksi ja feminiineiksi.

Hegemoninen eli ideaali maskuliinisuus

Sukupuoli on suhteellinen (Bird 1996, 122), eikä sukupuoleen soisaalistuminen tapahdu kaikille yksilöille samalla tavoin, eivätkä sukupuolen performoinnit näyttäyty yksilöiden kesken samalta.

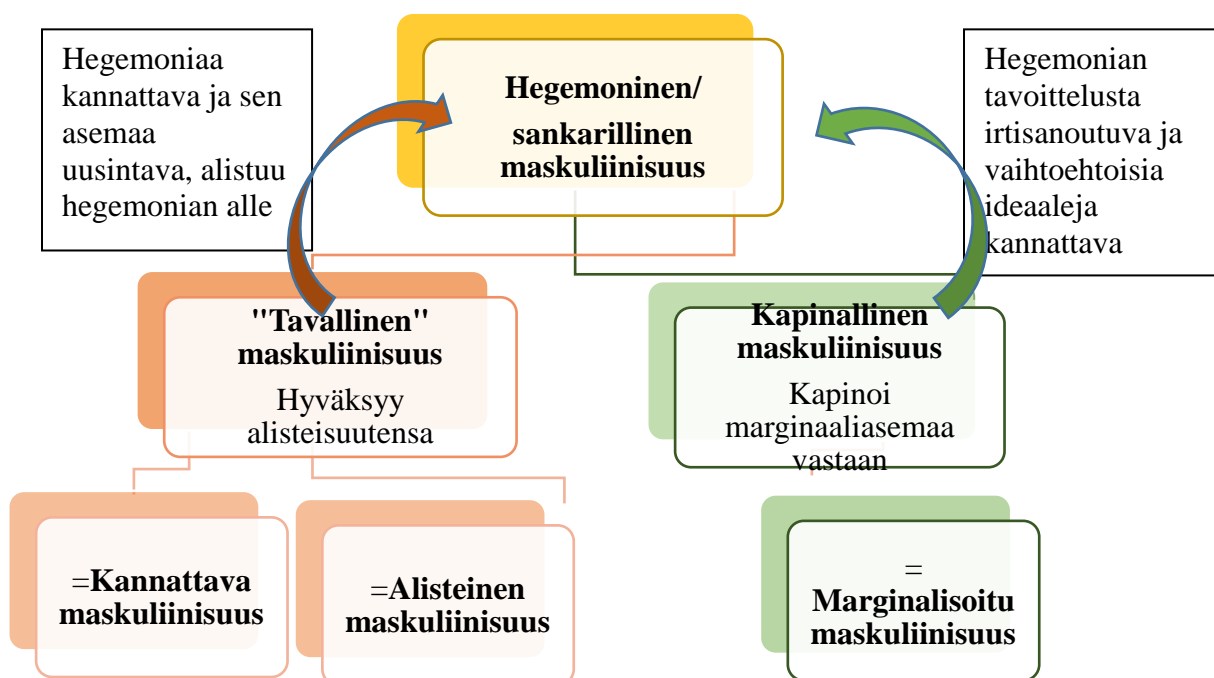
Hegemonisella maskuliinisuudella viitataan yhteiskunnassa vallalla olevaan sukupuolijärjestykseen, joka ilmentää sekä naisten ja miesten välistä valtasuhteita että valtahierarkian huipulla olevaa miesryhmää tai sen ideaalia, jota miehet tavoittelevat (Nieminen 2013, 49-50). Hegemonia on ideaalikuva, joka yhdistää maskuliinisuuksien löyhästi yhdistynyttä kenttää (Jokinen 2003, 15). Ideaalikuva tulee esille niissä arkipäiväisissä ja itsestään selvinä pidetyissä teoissa, joita performoidaan suostuen tai pakotettuna (Hearn 2004, 53). Hegemonisen maskuliinisuuden voidaan nähdä rakentuvan piirteiden, kuten voiman, kilpailullisuuden, aggressiivisuuden ja seikkailullisuuden varaan (Manninen ym. 2010, 341). Maskuliinisuuksien mallit ilmenevät suhteessa miesten keskinäisiin sosiaalisiin eroihin, kuten etnisyyteen, ikään ja luokkaan (Nieminen 2013, 52).

Hegemoninen maskuliinisuus on sukupuolittuneissa käytänteissä ja toistoissa muovautuva valtaa pitävä maskuliinisuuden muoto, joka dominoi miessukupuolen sisällä erilaisia maskuliinisuuksia ja yhtä aikaa alistaa naiset valtansa alle (Connell 1995, 77, Hearn 2004, 55). Hegemonia edustaa olemisen mallia, joka nähdään yhteiskunnallisesti tavoiteltavana ja hyväksyttävänä (Hearn 2004, 54). Hegemonisen aseman tämä olemisen malli ja siihen liittyvät käytännöt saavat, kun niitä peilataan alistettuihin tai marginaalisina näyttäytyviin maskuliinisuuden muotoihin (mt. 2004, 55), joiden alisteista asemaa voidaan tarkastella hegemonisten rakenteiden läpivalaisun avulla. (mt 2005, 56.) Kulttuurisesti ideaalin hegemonisen maskuliinisuuden edustajat eivät välttämättä ole vaikutusvaltaisimpia yksilöitä yhteisössä. Itse asiassa, yksilöt, jotka pitävät valtaa, eivät yleisimmin edusta kulttuurisesti ideaalia mieskuvaa, vaikkakin esimerkiksi kulttuurisen ideaalikuvan ja institutionaalisen vallan sijoittumisella voidaan nähdä olevan yhteyksiä valtion, talouden ja yritysmaailman vallankeskittymiin. (mt. 2004, 57.) Tästä johtuen hegemonian edustajiin eivät lukeudu automaattisesti henkilöt, jotka pitävät yhteiskunnallista valtaa yhtiöissä, valtion hallinnossa tai armeijassa, vaan hegemonia muodostuu mielikuvista ja ideaaleista.

Maskuliinisuudet sijoittuvat hierarkkiseen järjestykseen suhteessa toisiinsa ja tämä järjestys rakentuu ihmisten välisissä suhteissa ajassa ja paikassa (Connell 1995, 77). Connell on hahmotellut maskuliinisuuksien piirteiden luokkia, joiden perusteella erilaiset maskuliinisuudet asettuvat toistensa ylä- ja alapuolelle niin, että pieni hierarkian huippua pitävä miesryhmä on muita etuoikeutetumpi muiden kustannuksella ilman että muut miesryhmät nousisivat kapinaan (mt. 1995, 77, Nieminen 2013, 50). Muut maskuliinisuuden muodot ovat ideaalille hegemonialle alisteisia, ja tästä johtuen miehet määrittyvät joko hegemoniaa edustaviksi ja kannattaviksi tai sille alisteisiksi ja marginalisoiduksi. Vaikka harva miehistä voi tavoittaa hegemonista asemaa, pyrkivät he tukemaan

hegemonian olemassa oloa ja tekemään eroa feminiiniin ylläpitääkseen miesten ylempää patriarkaattia asemaa naisiin nähden. (Connell 1995, 77-79, Nieminen 2013, 50.)

Wetherell ja Edley (1999) ovat hahmotelleet kolme hegemonisen maskuliinisuuden statuksesta neuvottelevaa maskuliinisuuden asemaa, jotka voidaan määrittellä sankarilliseksi, ”tavalliseksi” ja kapinalliseksi asemaksi. Sankarillisessa asemassa olevat miehet pyrkivät ilmentämään maskuliinisuuden hegemonista mallia ja he pyrkivät tekemään itsestään mahdollisimman paljon ideaalin mieskuvan mukaisia, mikä on kylläkin vaikeaa, lähes mahdotonta. ”Tavallisessa” asemassa olevat irrottavat itsensä hegemonian tavoittelusta painottaessaan omaa tavallisuuttaan ja keskinkertaisuuttaan. Kapinalliset toimivat puolestaan sukupuolella asetettuja sosiaalisia odotuksia vastaan. (Hearn 2004, 58-59.) Olen havainnollistanut kuviossa 1, kuinka Connellin neljä maskuliinisuuden luokkaa, voidaan sijoittaa näiden kolmen maskuliinisen aseman sisään. Tällöin alisteinen ja kannattava maskuliinisuus näyttäytyvät ”tavallisena” maskuliinisuutena hegemonisen muodon alapuolella, jolloin tavallinen maskuliinisuus hyväksyy hegemonian olemassa olon ja toiminnallaan uusintaa hegemonian asemaa. Puolestaan marginalisoitu maskuliinisuus sanoutuu irti hegemonian tavoittelusta kapinallisella toiminnallaan tarjoten vaihtoehtoisia maskuliinisuuden malleja olemassa olevan hegemonian tilalle.

Kuvio 1. Maskuliinisuuksien hierarkiat (mukailtu Connell 1995 ja Wetherell & Edley 1999)

Maskuliinisuus voidaan nähdä urheuden ja sankarillisuuden ilmaisemisena. Sankarillisuuden voidaan nähdä sitoutuneen kolmeen eri elämänteemaan, joita ovat työ ja johtajuus, teknologia ja älykkyys sekä voima ja urheilullisuus. Ensinnäkin sankarillinen maskuliinisuus voidaan yhdistää johtavaan asemaan ja valtaan, jotka johtavat juurensa korkeasta virka-asemasta tai vauraudesta. Johtavia miehiä pidetään haluttavina ja sankarillisina juuri heidän valta-asemansa vuoksi. (Burstyn 1999, 36.) Facebook-kontekstissa johtajuuteen perustuvan sankarillisen maskuliinisuuden voidaan ajatella ilmenevän puheena menestymisestä työssä ja opinnoissa. Toiseksi miesten urhoollisuus voi assosioitua älykkyyteen ja tekniikan hallintaan, jolloin miehestä tavoiteltavan tekevät tämän taidot tekniikan ja tieteen saralla. Älykkääksi ja teknisiksi mielletyt miehet ovat keskiluokkaisia ja he ovat tietoisia siitä, mitä ympärillä olevassa maailmassa tapahtuu, koska osaavat hyödyntää tiedonhankintavälineitä. (mt. 1999, 37.) Omaa älykkyyttä tekniikan hallinnan yhteyttä on mahdollista ilmaista Facebooksissa esimerkiksi omaa osaamista esittelemällä ja tekniikkaa koskevalla analysoivalla puheella.

Kolmas maskuliinisuuden sankarillisuus linkittyy rohkeuteen ja lihaksisuuteen, jotka ovat seurausta työstä tai sotasankaruudesta. Sankaruus perustuu muiden suojelemiseen oman henkensä uhalla, jolloin mies edustaa energisyyttä, voimaa ja suojelua. Kolmannen maskuliinisuuden edustajat ovat erityisen ansioituneita urheilun saralla. Hypermaskuliinisuuden näkökulmasta urheilullinen ja voimakas vartalo on miesten tavoittelun kohteena, koska se symboloi osaltaan seksuaalista aktiivisuutta ja kyvykkyyttä, jotka puolestaan rakentavat maskuliinisuutta mitä merkittävimmin. (mt. 1999, 38-40.) Voidaan olettaa, että miehet tuovat esille itsestään jotain näitä sankarimaskuliinisuuden piirteitä osana hegemonian tavoittelua, mutta kuitenkin kaikki miehet eivät asetu sankarimaskuliinisuuksien ilmentymiin (vrt. Kuvio 1). Tämän lisäksi en miellä sankarillisuuksia selvärajaisiksi kolmeksi luokaksi, joihin miehiä on mahdollista sijoittaa, vaan omalla työllään it-alan johtoon noussut body fitness-kisaaja voi edustaa yhtäaikaisesti kaikkia sankarillisuuksien muotoja.

Edwardsin (2006, 2) mukaan alistettujen maskuliinisuuksien muovautumista voidaan tarkastella rodun, seksuaalisuuden ja luokan näkökulmasta. Hänen mukaansa normatiivista maskuliinisuutta edustaa hegemoninen valkoinen, länsimaalainen, keskiluokkainen heteroseksuaali mies. Alisteisen aseman rakentamiseen vaikuttavat muun muassa homoseksuaalisuus ja feminiiniset piirteet, kun taas marginaaliseen asemaan asettuvat muun muassa etniset vähemmistöt. Heteroseksuaalisuus näyttäytyy näin ollen maskuliinisuuden ylläpidolle välttämättömänä. (Connell 1995, 80, 103.) Voidaan todeta, että kaikki miehet eivät sitoudu toistamaan tavallisina pidettyjä miehisyden muotoja eivätkä suostu tavoittelemaan tai tukemaan ideaalia maskuliinisuutta, vaan he muodostavat vaihtoehtoisia maskuliinisuuden muotoja, joista toiset asettuvat kulttuurisesti valtaapitävämpiin tai alisteisiin asemiin

(Hearn 2004, 60-61). Miehet, jotka eivät kohtaa miehille asetettuja maskuliineja standardeja, joutuvat luopumaan miesdominanssista siirtyessään periferiaan naisten ja poikien seuraan (Lipman-Blumen 1976, 24), jolloin esimerkiksi miehen tekemät tilapäiväilyksenä tehdyt keskustelunavaukset synnyttävät keskustelua naisten keskuudessa, eivätkä vertaiset, eli samanikäiset miehet, yhdy keskusteluun.

Hegemonista maskuliinisuutta ylläpidetään soturillisella asenteella, aggressiivisella tai väkivaltaisella käyttäytymisellä feminiinisenä pidettyjä piirteitä kohtaan. Tällä tavoin tuodaan esille malli ”hyper-maskuliinisuudesta”, jota määrittelemällä tehdään eroa mieheyden ja esimerkiksi homoseksuaalisuuden sekä feminiinisuuden välillä. Kulttuurisesti miehiksi toimintakonteksteiksi ovat muodostuneet niin armeija ja valtion ylimmät toimielimet kuin myös jalkapallokentät. (Erhart 2011, 86, 89.)

Kaikki maskuliinisuuden muodot ja niiden väliset rajanvedot sekä –ylitykset ovat alituisen neuvottelun alaisuudessa ja muutoksen kohteena. Nykypäivän maskuliinit alakulttuurit ja yksilölliset identiteetit ovat moninaistumisen myötä saaneet erilaisia muotoja, joiden ilmenemiseen vaikuttavat niin seksuaalinen suuntautuminen, naisviha, naisasianaisuus, hoivaava ja tuhoava maskuliinisuus, joka vaikuttaa yhdessä kansallisuuden, etnisyyden, alueellisen sijoittumisen, rodun ja luokan kanssa. (Burstyn 1999, 192-193.) Maskuliinisuuksien moninaistumista koskevista muutoksista merkittävimminä voidaan pitää homoseksuaalisuuden stigmaan perustuvan alistetun maskuliinin aseman murtumista sekä maskuliinisuuden yhtäaikaista globalisoitumista ja moninaistumista (Nieminen 2013, 52). Tämä merkitsee rodullisten erojen murtumista sekä maskuliinin ja feminiinin kentän toisiinsa sekoittumista.

Puhe miessukupuolen performoimisesta on alkanut osaltaan ”metroseksuaalisuus”-ilmiön myötä, sillä metroseksuaalisuus haastaa normatiivisen heteromaskuliinisuuskuvan. Metroseksuaalinen identiteetti antaa miehelle luvan arvostaa taidetta, pitää ruuanlaitosta, huolehtia kodista, osoittaa lämpimiä tunteitaan ja pukeutua siististi. (Buerkle 2009, 78-79.) Muun muassa jalkapalloilija David Beckhamia on pidetty metroseksuaalisuuden edustajana, joka on näkyvästi ollut sekä heteromiesten että -naisten ihailun kohteena, mikä osoittaa sen, että metroseksuaalin performoimisen merkittävänä osana on heteroseksuaalisuuden performointi. Metroseksuaalisuus sumentaa maskuliinin ja feminiinin välistä erottelua, jolloin se myös haastaa vallalla olevan heteromaskuliinisuuden hegemonisen itsestään selvänä pidetyn maskuliinisuuden muodon. (mt. 2009, 78-79.)

Cleaverin (2002, 6-7) mukaan hegemonisen maskuliinisuuden käsitteen avulla voidaan käsitellä vallan ja erilaisten maskuliinisuuksien riippuvuuksia sekä tarkastella hegemonisten ja alistettujen maskuliinisuuksien muotojen rakentumista erilaisissa sukupuolten välisissä suhteissa. Ajatus maskuliinisuuden ideaalista mallista auttaa konkretisoimaan hegemonisia normeja, joiden ylläpidolla tukahdutetaan maskuliinisuuden vaihtoehtoisia muotoja, jotka muussa tapauksessa voisivat nousta haastamaan vallalla olevaa hegemoniaa (Bird 1996, 122). Maskuliinisuudet sitoutuvat valtaan eritavoin kulttuurikohtaisesti, sillä erityyppiset maskuliinisuudet asettuvat eri kulttuureissa valtahierarkiaan eri tavoin. (Cleaver 2002, 6-7.) Jokainen kulttuuri pitää sisällään oman käsityksensä hegemonisesta maskuliinisuudesta, jota uudet ja vaihtoehtoiset maskuliinisuudet pyrkivät haastamaan tai jopa korvaamaan. Kuitenkaan itse hegemoniaa ei voida kulttuurista poistaa, sillä yhteiskunnasta tai ryhmästä löytyy aina jokin maskuliinisuuden muoto, joka näyttäytyy muita muotoja ideaalimpana ja tavoiteltavana. Hegemoninen asema paljastaa ne kulttuuriset normit, joihin valta sitoutuu ajassa ja paikassa. Hegemoniaa ei voida pitää näin ollen monoliittisena ja muuttumattomana, vaan sen sijaan se on kontekstisidonnainen ja muutoksenalainen, joten kulttuurien käsitykset hegemoniasta eroavat toisistaan (Hearn 2004, 58). Hegemoniakäsitykset eroavat miesryhmien välillä, mistä johtuen voi olettaa, että miehet painottavat Facebook-profiileissaan asioita, joita heille itselleen merkittävin sidosryhmä arvottaa.

Vallan keskittymistä hierarkian ylimpänä olevaan ja tavoiteltavaan hegemonisen maskuliinisuuteen voidaan vähentää ja purkaa tekemällä muista maskuliinisuuksien ja feminiinisyyksien muodoista yhtäläillä tavoiteltavia ja vaihtoehtoisia hegemonialle. Tämä tapahtuu ainoastaan normatiivisten ja juurtuneiden käsitysten kyseenalaistamisella ja marginaalisten sekä vaihtoehtoisten maskuliinisuuden muotojen näkyväksi tekemisellä. Sukupuoli-identiteettiä ei tulisi nähdä yhteen tiettyyn tavoiteltavaan malliin pakotettuna, vaan stereotyyppien näkyväksi tekemisellä näistä normeista voi tulla tietoiseksi. (Cleaver 2002, 19.)

Nieminen (2006, 18-19) toteaa Connellin käyttämän hegemonisen maskuliinisuuden käsitteen purkavan maskuliinisuuden yksipuolista mallia antamalla ääntä moninaisille ja erilaisille maskuliinisuuksille. Käsite tuo näkyväksi niitä maskuliinisuuksien muotoja, jotka poikkeavat normatiivisena pidetyistä mieheyden muodoista (Bird 1996, 123). Äänen antaminen tekee maskuliinisuuksien hierarkiat näkyviksi sekä purkaa sukupuolieroa kyseenalaistamalla maskuliinisen ja feminiinisen välistä binaarista jaottelua. Hegemoninen maskuliinisuus on hierarkian huipulla ja näin ollen se kontrolloi muiden maskuliinisuuksien olemassa oloa ja esiintymistä. Kuitenkin myös miehet, joiden maskuliini-identiteetti ei vastaa hegemonista mallia, pyrkivät tukemaan hegemonian

olemassaoloa, sillä tällä tavoin he säilyttävät sukupuolensa takaaman valta-aseman suhteessa naisiin. (Bird 1996, 123, 130-131.) Maskuliinisuuden hegemonia nähdään usein negatiivisena ilmiönä (Nieminen 2006, 17, Manninen 2011, 69-72). Kuitenkin käsitteen negatiivisesta kaiusta huolimatta, on hegemonian nähty omaavan myös positiivisia piirteitä, joista esimerkkejä ovat menestykseen pyrkiminen, huumori ja urheilullisuus (Manninen ym. 2010, 336, Manninen 2010, 25). Hegemoniaa ei voida pitää muuttumattomana ja monoliittisena, vaan vallalla olevat hegemoniset asemat voidaan kyseenalaistaa ja dekonstruoida, jolloin vaihtoehtoisille maskuliinisuuksille annetaan tilaa ja valtaa (Connell & Messerschmidt 2005, 853).

Kulttuurisia normeja vasten tekeminen mahdollistaa sen, ettei sukupuoltakaan tuoteta vain yhden kulttuurisen mallin mukaisesti, vaan yksilöt tekevät näkyväksi oman versionsa sukupuolisuudestaan. Kulttuurin sallimien sukupuolisuuden versioiden ja normatiivisten identiteettikäsitteiden on mahdollista moninaistua, jos sukupuolionormeista olisi mahdollista päästä eroon. (Butler 2006, 243.) Moninaistamiseen Butler (2006, 246) tarjoaa ratkaisuksi sukupuolen radikaalia monimutkaistamista, jonka avulla kyseenalaistetaan ne vaatimukset, jotka sukupuolille asetetaan, jotta ne tulevat ymmärrettäviksi. Tällöin esimerkiksi feminiiniset ominaisuudet miehessä eivät estä miestä säilyttämästä sukupuolensa uskottavuutta. Bird (1996, 131) on ehdottanut, että maskuliinisen ja feminiinisen välisen suoraviivaisen jaon poistamisella olisi mahdollista luopua kulttuuriin muodostuneista kilpailukeskeisistä, tunteettomista ja naisia seksualisoivista käytänteistä, jotka perustuvat heteroseksuaalisuuden matriisiin olemassaololle.

Homososiaalisuus hegemonian määrittäjänä

Hegemoninen maskuliinisuus rakentuu yhtäaikaaisesti sekä homo- että heterososiaalisessa ulottuvuudessa (Meuser 2007, 44). Hearn (2004, 54, 61) on todennut, että hegemonia vaatii ollakseen olemassa sekä miesten ja naisten suostumusta, jonka avulla patriarkaalista yhteiskuntarakennetta pidetään yllä. Hän toteaa myös, että miesten kategoria on muovautunut miesten hegemonian ja hegemonisen sukupuolijärjestyksen alaisuudessa ja yhtä aikaa miehet itse muodostavat sekä uudelleen tuottavat tuota hegemoniaa. Hegemonian dominoivan aseman juurruttaminen ja ylläpitäminen vaatii yhteiskunnallisen yhdenmielisyyden sen aseman oikeutettavuudesta. Toisin sanoen, miehet eivät muodosta maskuliinisuuksia ainoastaan peilaten itseään toisiin miehiin, vaan sen sijaan naiset ja muut sukupuolisuudet tukevat hegemonisen mallin ylläpitoa, sillä miesten väliset suhteet ja vallan

sijoittuminen näihin suhteisiin, vaikuttaa myös naisten, muiden sukupuolien ja poikien määrittelyyn ja luokitteluun (Hearn 2004, 61).

Eriyisen käyttökelpoiseksi hegemonian käsite on muodostunut homososiaalisia käytänteitä ja sukupuolinormien ylläpitoa tarkasteltaessa (Bird 1996, 122). Homososiaaliset suhteet voidaan tiivistää samaa sukupuolta olevien henkilöiden haluksi olla ja toimia yhdessä, jolloin samaa sukupuolta olevien seura näyttäytyy ensisijaisena ja tästä seurasta nautitaan (Koivunen 2013, 17-18, Lipman-Blumen 1976, 16, Meuser 2007, 40). Miesten väliset suhteet voivat tyydyttää heidän älyllisiä ja fyysisiä tarpeitaan, sekä vastata heidän politiikkaan, ammattiin ja sosiaalisiin suhteisiin liittyviä kiinnostuksiaan (Lipman-Blumen 1976, 16). Puhuessaan homososiaalisuudesta ja sukupuolirooleista Lipman-Blumen (1976, 17) toteaa, että sukupuolten erilaiset roolit ovat johtaneet siihen, että sukupuolet tarvitsevat homososiaalisia suhteita tyydyttääkseen tarpeensa erinäisiä kiinnostuksenkohteita kohtaan eri elämänaloilla. Sukupuolten erilaisia kiinnostuksen kohteita voidaan selittää alkukantaisin esimerkein koska miehet toimivat kautta vuosisatojen taistelijoina ja metsästäjinä kodin ulkopuolelle, kun taas naiset ovat hoivanneet ja pitäneet huolta kodin sisällä. Sukupuolten sisälle on muovautunut omat kulttuurinsa, joita ylläpidetään homososiaalisilla suhteilla, joista vastakkainen sukupuoli ja poikkeavat sukupuolen performatiivit pyritään sulkemaan ulkopuolelle.

Koivunen (2013, 22-26) toteaa, että homososiaalisuus liitetään miehiin, sillä peruseriaatteena on, että miehet ovat viehättyneet, innostuneet ja kiinnostuneet toisista miehistä. Tähän kiinnostukseen ei automaattisesti voida liittää seksuaalista kompetenssia, eikä homososiaalisuus edellytä muodostuakseen miesten välistä ystävyyttä. Kommunikaatio ja sosialisatio ovat tekijöitä, joilla homososiaalisuutta rakennetaan, jolloin verkostoituminen, läheisten suhteiden luominen ja vitsailu, jonka avulla luodaan yhteisöllisyyttä, toimivat homososiaalisuuden rakentamisen välineinä. Näissä suhteista muotoutuu myös negatiivisia seurauksia, kuten kilpailua, sortoa, dominanssia ja niihin kytkeytyviä käytäntöjä miesten välille.

Maskuliinisuuden hegemoninen muoto näyttäytyy miesten homososiaalisissa suhteissa tunteellisuuden rajoittamisena, kilpailullisuutena, heteroseksuaalisuutena sekä feminiinisuuden ja ei-hegemonisten maskuliinisuuksien alistamisena (Bird 1996, 120). Homososiaalisuus voidaan ymmärtää käytännöksi, jossa miehillä on mahdollisuus harjoittaa sukupuolta, rakentaa sukupuoli-identiteettiään yhdessä muiden miesten kanssa vertailun ja kilpailun avulla sekä vakuuttaa muut oman maskuliinisuutensa normaaliudesta ja hyväksyttävyydestä (Koivunen 2013, 19, 26, Meuser 2007, 41). Esimerkiksi vitsailu itsessään ei tiivistä miesten välisiä homososiaalisia suhteita, mutta sen sijaan vitsien aihepiiriin

miehisyys, kuten urheilu ja naisten seksuaalisoiminen tai ulkoistaminen, lisäävät yhteisöllisyyttä saman sukupuolen välisissä suhteissa. Homososiaalisia suhteille tyypillistä on emotionaalinen vetäytyminen ja intiimien ilmaisujen tukahduttaminen, sillä ne ylläpitävät osaltaan miessukupuoleen liitettäviä stereotyyppioita. (Koivunen 2013, 24- 26.)

Maskuliinista identiteettiä pyritään kohottamaan nostamalla esiin naisten ja miesten välistä eroa, korostamalla miesten paremmuutta suhteessa naisiin sekä objektivoidulla naisilla seksuaalisesti (Bird 1996, 121). Miehet eivät rakenna maskuliinisuuttaan vain suhteessa itseensä, vaan he peilaavat omaa miehistä minäkuvaansa muihin ympärillä esiintyviin maskuliinisuuksiin ja tekevät rajanvetoa feminiinisyteen, jolloin naisille annetaan tässä prosessissa peilin rooli, jota vasten miehet maskuliinisuuttaan heijastavat. Feminiinisydestä erottautumisella miehet ylläpitävät maskuliinisuuden valta-asemaa, jolloin vallan keskittymä pysyy mieskategorian sisällä. (Jokinen 2003, 15, Meuseur 2007, 41.) Habitusta teoretisoinut Bourdieu (1990) on todennut, että mieshabitus luodaan miehille varatuissa tiloissa, joissa miesten välinen kilpailu tapahtuu, mistä naiset ovat jätetty ulkopuolelle (Meuseur 2007, 41). Naisten olemassa oloa ei kuitenkaan pyritä piilottamaan tai kieltämään, sillä homososiaalisessa vuorovaikutuksessa esille tuotu suhde kauniiseen naiseen on nähty miehen statusta nostattavana tekijänä (Lipman-Blumen 1976, 16-17).

Birdin (1996, 128) mukaan miehet pyrkivät todistelemaan homososiaalisen kilpailun avulla toisilleen omaa epänaiseuttaan erottautumalla feminiinistä. Homososiaalisissa suhteissa tapahtuva vuorovaikutus toimii miehelle oman maskuliinisuuden käsitteellistämisen palautteena ja tukena. Homososiaalisilla suhteilla ylläpidetään maskuliinisuutta, jolle tyypillistä on tunteettomuus, kilpailullisuus ja naisten seksuaalinen objektivointi (mt. 1996, 122). Suhteiden avulla tavoitellaan yksilöllisten identiteettirajojen sekä hegemonisen maskuliinisuuden ylläpitoa ja feminiinisydestä erottautumista maskuliinisuuden ylemmyyden korostamisella (mt. 1996, 123). Miehet rakentavat homososiaalisten suhteiden avulla maskuliinisuutta, jota kuvaavat kilpailullisuus, dominointi, aggressiivisuus, aktiivisuus, ryhmässä toimiminen, valta ja resurssit (Lipman-Blumen 1976, 25-31). Urheilun areenalla hypermaskuliiniseen toimintaan liitetään voima, päättäväisyys, kontrolli ja väkivallan käyttäminen. Maskuliinisuuden on todettu näyttäytyvän amerikkalaisessa kulttuurissa feminiinisuuden välttelynä, eivätkä miehet voisi näin ollen koskaan tehdä mitään feminiiniksi miellettyään. Mieheyttä mitataan hänen mukaansa vallan, varakkuuden ja menestyksen avulla. Miesten ei tule myöskään näyttää tunteitaan, vaan sen sijaan miehekästä on uhkia aggressiota ja uskallusta, mistä kertoo se, että miehille on suotavaa ottaa riskejä. (Burstyn 1999, 36.)

Birdin (1996, 121) mukaan miehet tekevät homososiaalisten suhteiden avulla selkeää erottelua naisten ja miesten välillä, sekä erottelua hegemonisen ja ei-hegemonisten maskuliinisuuksien välille ulkoistamalla ei-halutut ja epäsovit henkilöt ryhmän ulkopuolelle. Miehet performoivat maskuliinisuutta toisille miehille hakien hyväksyntää maskuliinisuudelleen ja havainnoiden mahdollisen kritiikin tai arvostelun esiintymistä, jota heidän maskuliinisuutensa versio saa osakseen. Maskuliinisuus on näin ollen kontrollin alaista tasapainottelua hyväksynnän ja häpäisyn mahdollisuuden välillä, kun miehet rakentavan homososiaalisissa suhteissaan käsitystään omasta ja toistensa maskuliinisuudesta suhteessa ideaalin maskuliinisuuteen ja feminiinisyyteen (Jokinen 2003, 16). Bird (1996, 121) toteaa, että suhteiden homososiaalisuudella pyritään rakentamaan ja ylläpitämään tietynlaista maskuliinisuutta ryhmän sisällä, joten ryhmän sisälle hyväksytään vain kyseisen maskuliinisuuden edustajia. Tällöin heteroseksuaalit miehet tukevat homososiaalisilla suhteilla hegemonisena näyttäytyvää toimintaa ja väheksyvät toimintaa, joka ei noudata kulttuurin tai ryhmän sisäistä ideaalia. Facebookista voidaan tarkastella tiiviiden homososiaalisten suhteiden ilmenemistä miesten yhtenevinä toimintatapoina.

Maskuliinisuus näyttäytyy mieheyteen liittyvänä asiana, jota miehet painottavat omaa asemaansa luodessaan tehden eroa naisten oletettuun feminiinisyyteen ja verraten omaa maskuliinisuuttaan ja asemaansa suhteessa eri ryhmissä toimiviin muihin miehiin. Omaa maskuliinisuutta verrataan hegemoniseen maskuliinisuuskäsitykseen, joka on muovautunut kulttuurin sisällä, mistä johtuen omaa maskuliinisuuskuvaa pyritään tuomaan esille hegemoniaa tavoittelevana. Koska harva miehistä ylittää hegemonisen maskuliinisuuteen omassa sukupuoliperformaatioissaan, luovat miehet erinäisiä tapoja täydentää omaa vajavaisuuttaan hegemonian tavoittelussa. Tavoittelun tulee olla kuitenkin rehellistä ja miehen todelliseen olemukseen perustuvaa, sillä miehen sukupuolen maskuliinista performointia kontrolloidaan homososiaalisissa suhteissa ohjaamalla miehen toimintaa ryhmän sisällä hyväksytyyn malliin ja miehen omaamaan ryhmän sisäiseen asemaan sopivaksi. Tässä tutkielmassa hyödynnän hegemonian ja homososiaalisten suhteiden tarkastelua miesten maskuliinisuuden rakentamistapojen ja -tavoitteiden määrittelyssä.

2.3 Tutkimuskysymykset ja – tehtävä

Miesten tilapäivityksistä tarkastelen niitä tietoisesti sana sanalta tarkasti mietittyjä ja tiedostamattomasti hetken mielenjohteesta kirjoitettuja sanomisia, joilla miehet tiedostaen tai tiedostamattaan rakentavat kuvaa itsestään sukupuolisena toimijana. Tarkasteluni ulotan myös erotekoihin, joita miehet tuovat itsestään esille, joiden kautta on mahdollista tarkastella, kuinka eri miehet tuottavat erilaista kuvaa miehisyydestään eri elämänteemoihin kytkeytyvän puheen perusteella. Elämänteemalla tarkoitan toistuvaa puhetta aiheesta, joka näyttelee merkittävää osaa miesten luomassa diskurssissa ja heidän elämässään. Aiemman tutkimuksen perusteella maskuliinisia elämänteemoja ovat erityisesti urheilu, työ ja tekniikka, jotka kytkeytyvät sankarimaskuliinisuudenkin muotoihin. Pyrin hahmottamaan maskuliinisuuksien ja mieheyden moninaisuuden näkökulmasta sitä, *millaisia elämänteemoja ja niiden sävyjä miehet esittävät Facebook- profiileissaan maskuliinisuuksien muotoina?*

Nämä teemat ja sävyt omaavat kulttuurisia merkityksiä ja erittelen niitä maskuliinisuuden ja feminiinisuuden käsitteitä hyödyntäen. Oletan, että miehet eivät rakenna mieskuvaansa vuorovaikutuksesta irrallisena, vaan he peilaavat omaa käsitystä itsestään ja sisäistämiään kulttuurisia maskuliinisuuskäsityksiä suhteessa muihin miehiin ja naisiin. Homososiaalisissa suhteissa kontrolloidaan oman miehisyyden vertailun rinnalla myös muiden miesten maskuliinisuutta ja feminiinisyyttä puheen ja eleiden kautta. Kilpailu ja tiiviiden homososiaalisten suhteiden luominen toimivat yhtäaikaisena prosessina, jossa maskuliinisuutta sekä haastetaan että korostetaan ja feminiinisyyttä väheksytään. Aineistoni pohjalta pyrin hahmottamaan, *millaisia maskuliinisuuden esityksiä tuodaan esille tai piilotetaan?* Vastaan tähän kysymykseen luokittelemalla analyysissa hyväksytyjä ja ei-hyväksytyjä elämänteemoja ja sävyjä toisistaan.

Tämän lisäksi maskuliinisuuksien ja feminiinisyysien arvotusta voidaan tehdä näkyväksi analysoimalla tilapäivitysten ja linkitysten alaisuudessa tapahtuvia keskusteluista. Näistä keskusteluista luen sitä, *mitä maskuliinisuuksien muotoja homososiaalisissa suhteissa sallitaan ja mitä kielletään?* Tällöin pystyn käsittelemään sitä, millä tavoin miehet ylläpitävät maskuliinisuutta yksilö- ja ryhmätasolla. Toisaalta taas, maskuliinisuutta ei voida nähdä olevan ilman feminiiniä, joten ulotan tarkasteluni myös naisten toimintaan, siihen reagointiin ja sen kommentointiin. Aiemman tutkimuksen perusteella homososiaalisia suhteita ylläpidetään miesten valta-aseman säilyttämiseksi sekä miesten älyllisten ja fyysisten tarpeiden tyydyttämiseksi, joten pyrin hahmottamaan, millä tavoin homososiaalisuus ilmenee Facebookissa ja mitä suhteiden ylläpidolla tavoitellaan.

3 MENETELMÄT JA METODOLOGIA

Määrittelen itseni aineistostani ulkopuoliseksi, vaikka aineistolla on itseni selkeä affektiivinen vaikutus. Tämän olen huomannut nauraessani ja tuhahdellessani kirjoitetuille tilapäiviyksille sekä linkitetyille teksteille tai kuville, niiden vaikuttaessa itseni. Lukutapaani ohjaa feministinen orientaatio. Harding (1989, 19-32) on todennut, ettei varsinaista feminististä metodologiaa ole olemassa, vaan sen sijaan voidaan hahmottaa piirteitä, jotka ovat yhteisiä feministisen tutkimuksen tavoitteille, tutkimuskäytänteille ja –kohteille. Feministiselle tutkimukselle ominaisia ovat poliittisuus, normatiivisten rakenteiden ja tavallisuuspuheen paljastaminen tietoisuutta lisäämällä, tutkija-objektivastakkainasettelun murtaminen, kokemuksen kuunteleminen sekä vallan sitoutumisen analysointi. Liljeströmin (2004, 13) mukaan poikkitieteellisen feministisen tutkimuksen sisältä ei ole hahmotettavissa sitä leimaavia tai sitovia metodeja, vaan tutkimukseen perustuvan teorian avulla toteutetaan emansipatorista politiikkaa ja luodaan uudenlaisia vaihtoehtoisia visioita sukupuolen muodoista ja järjestyksistä. Facebookin kautta pyrin itse tarkastelemaan miehille sallittujen tekojen ja sanomisten kautta sitä, millaisia erilaisia vaihtoehtoisia sukupuolisuuksia heidän on mahdollista luoda. Tavoitteenani ei ole väheksyä tiettyjä sanomisia ja niihin kiinnittyviä maskuliinisuuksien muotoja, vaan työni tarkoituksena on tarkastella sitä, mihin tekijöihin maskuliinisuuksien hierarkkisuuksien voidaan nähdä sitoutuvan miesten profiileissa.

Facebookissa teksti ja kuvat ovat vuorovaikutuksen rakennusvälineitä, sillä fyysinen ruumiillisuus on vuorovaikutuksessa läsnä vain käyttäjän valikoimissa kuvissa ja sanallisissa ilmaisuissa. Kriittinen diskurssin analysointi pohjautuu sosiokonstruktivistiseen ajattelutapaan, jonka mukaan esimerkiksi lajit, ilmiöt ja kulttuurit ovat sosiaalisia konstruktioita, jotka rakentuvat kielellisessä vuorovaikutuksessa ja käytänteissä. (Pälli 2003, 19-25.) Sosiokonstruktivistisista lähtökohdista katsottaessa todellisuus rakentuu ihmisten välisissä sosiaalisissa prosesseissa merkitysten välityksellä kulttuurisissa konteksteissa, eikä kieltä näin ollen voida erottaa sosiaalisesta maailmasta (Jokinen ym. 1993, 19-24). Todellisuuden muovautuessa toimijat sijoittuvat eri positiioihin, jotka sisältävät tietoa maskuliinisuuksista ja feminiinisyksistä. Nämä positiot kertovat mitä pidetään nais- ja mieskategorioiden kannalta normatiivisena ja tärkeänä, eli mitä pidetään naiseudelle ja miehuudelle

ominaisena ja tyypillisenä. Kieltä käyttäessämme konstruoiimme eli merkityksellistämme puheen kohteen ja yhdessä muiden kielenkäyttäjien kanssa jaamme sekä muokkaamme merkityssysteemejä, jotka ovat osana sosiaalisia käytäntöjä (Jokinen ym. 1993, 17-20.) Näkökulmani diskurssien tarkastelussa kohdistan diskursiivisen kentän hegemonisuutta kahlitsevien tekijöiden paikantamiseen, jolloin mielenkiintoni on kulttuurisissa itsestäänselvyyksissä, jotka vievät tilaa muilta vaihtoehtoisilta diskursseilta. Hegemonisten diskurssien lisäksi nostan tarkasteluun niitä diskursseja, jotka rikkovat tätä hegemoniaa, eli vallalla olevan ja valtaa omaavan diskurssin valtarakennetta.

Oletan, että hegemoninen maskuliinisuuden muoto nousee esille aineistoni miesten Facebook-profiileista tapana esittää itseään, elämäänsä ja miehisyyttään. Hegemonian voidaan olettaa kiinnittyvän kulttuurisesti maskuliineihin teemoihin, joista miehet puhuvat. Teemat itsessään eivät määritä sitä, sitoutuvatko miehet kannattamaan ja vahvistamaan vallalla olevaa hegemoniaa, vaan tämä tulee esille sävyinä puhua ja kommentoida omaa sekä toisten miesten toimintaa. Oletan näin ollen, että kulttuuristen normien vuoksi miehille hyväksyttävä tapa puhua ja esittää sukupuolista itseään, on hyvin pitkälti sukupuoliroolien ja niihin kytkeytyvien maskuliinisuusodotusten vuoksi rajattu ja kontrolloitu.

3.1 Aineisto ja menetelmät

Olen kerännyt aineistoni erään suomalaisen yliopiston ainejärjestön perustaman Facebook-ryhmän jäsenten joukosta. Ryhmä on avoin, joten en voi taata että kaikki ryhmään kuuluvat henkilöt opiskelevat ainejärjestön edustamaa alaa. Oletuksenani kuitenkin on, että tähän ryhmään hakeutuvat ainoastaan kyseisen ainejärjestön jäsenet, sillä ryhmä toimii pääasiallisesti järjestön tiedotuskanavana. Ainejärjestön valinnalla olen pyrkinyt yhdenmukaistamaan miesten koulutustaustaa ja voin määritellä, että tutkimusjoukko koostuu 20 yliopistossa opiskelevasta tai opiskelleesta itsensä Facebook-profiilissaan mieheksi määrittelevästä henkilöstä, jotka kuuluvat samaan Facebook-ryhmään ja joiden kaikkien Facebook-profiilit ovat avoimia. Miehet ovat kotoisin eri puolilta Suomea, he asuvat tällä hetkellä eri puolilla maailmaa ja he omaavat erilaiset sosioekonomiset taustat. Ammattiryhmät, talousmuodot tai harrastukset eivät yhdistä miehiä ja heidän ikänsä vaihtelevat 19 vuodesta yli 30 ikävuoteen. Miehet toimivat ryhmän sisällä erilaisina yksilöinä, eikä joukkoa voida kategorisoida luokkiin sosioekonomisen taustan, siviilisäädyn, työn, iän tai harrastusten perusteella.

Facebook-profiilien miehet ovat itselleni täysin tuntemattomia, eivätkä nämä miehet ole tietoisia siitä, että tarkastelen heidän profiilejaan. Toisin kuin Peachter (2012), en ole itse vaikuttanut tarkastelemaani online-vuorovaikutukseen, vaan olen miesten tietämättä tarkastellut takautuvasti vuorovaikutusta vuoden ajalta. Toisin sanoen olen kerännyt aineistoni yhdessä hetkessä lukien miesten profiileja takautuvasti vuoden ajalta. Koska en osallistu miesten profiileissaan käymiin keskusteluihin, olen vuorovaikutuksesta ulkopuolinen ja tarkastelen keskustelua ulkopuolisen silmin tutkien niitä käsityksiä, joita miehet luovat itsestään, miehisyydestä ja maskuliinisuudesta ulkopuoliselle, joka ei tunne heitä entuudestaan. Online- ja offline- vuorovaikutuksen merkittävimpana erona voidaan pitää sitä, että offline-vuorovaikutuksessa jopa hiljaa olevien osanottajien vuorovaikutus ja läsnäolo ovat näkyviä, kun taas online-elämässä hiljaa pysyvien läsnäolosta ei ole varmuutta eikä merkkiä. (Peachter 2012, 73-74.) Tämä ero johtuu verkkoympäristön vuorovaikutukselle asettamista rajoista, jotka määrittävät verkkoympäristöön luotujen teknisten rakenteiden mukaisesti.

Profiilit ovat erikokoisia ja koostuvat erilaisista osasista kuten kuvista, tilapäivityksistä ja linkityksistä. Profiilien koko riippuu pitkälti siitä, mihin käyttöön henkilöt käyttävät profiilejaan, sillä sosiaalista mediaa voidaan hyödyntää niin yhteydenpitoon, omista tekemisistä tiedottamiseen kuin myös kansalaisvaikuttamiseen ja markkinointiin. Oman profiilin päivitysaktiivisuus korreloi profiilin kokoon. Aineistostani erottuu se, kuinka yksilöt profiloituvat ja miten he käyttävät Facebookia hyödykseen. Kokoamani aineisto pitää sisällään käyttäjien aikajana-välilehtien kirjoitukset, kuvat ja linkitykset kommentointineen, joita muut käyttäjät ovat tehneet. Vuoden mittaiselta periodilta kerätty aineisto on kyllääntynyt, sillä Facebookin käyttötavat näyttävät tuoneen esille koko skaalaansa tällaisen tarkastelujakson aikana, jolloin aineistosta nousevat asiat eivät tuo tarkasteluun enää mitään uutta.

”Sosiaalinen media tarjoaa tutkijalle helppoa aineistoa, jopa liiankin helppoa.” Kuulin tämän lausahduksen Mekrijärven tutkimuskeskuksella erään yliopisto-opettajan sanomana kesällä 2013 ja jäin pohtimaan lauseen paikkansa pitävyyttä. On totta, että aineiston kerääminen verkosta ei vaadi teknisesti suuria valmisteluja tai suunnittelua, sillä aineiston saa kopioitua kuvakaappauksina (Ctrl+PrtScn) helposti omalle muistitikulle Word-kirjoitusohjelman ja Paint-piirustusohjelman kautta. Sosiaalinen media aineiston keruu ympäristönä hajoaa kuitenkin helposti käsiin, sillä ilman valmisteluja, tilallisia rajoja on vaikea määrittää, koska aineiston rajoja ja riittävää määrää on vaikeaa määrittää. Tästä johtuen ennen aineiston keruuta, tulee aineistolle asettaa rajat, joita itselleni ovat 20 miestä ja heidän Facebook-profiilinsa aikajana- ja henkilötiedot- välilehdet, joista tarkastelen

tilapäiviyksiä, linkityksiä, profiilissa esillä olevia muiden käyttäjien viestejä ja kommentteja sekä kuvia.

Maskuliinisuus ja homososiaalisten suhteiden ylläpito ovat kulttuurisia ilmiötä, joiden olemassaoloa on tutkittu verkon ulkopuolisessa vuorovaikutuksessa muttei verkossa. Kuitenkin ilmiöt verkkoympäristössä ja sen ulkopuolisessa maailmassa ovat jokseenkin samoja kuvien, tekstien, ihmisten toiminnan ja vuorovaikutuksen osalta. (Laaksonen ym. 2013, 11.) Samat ilmiöt muodostuvat niin verkkoympäristössä kuin myös niiden ulkopuolella, jolloin sosiaalisen median tutkiminen näyttäytyy yhteiskunnallisesti relevanttina. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvalla online-vuorovaikutuksella on yhteys kasvokkain tapahtuvaa offline-vuorovaikutukseen ja suuri osa ihmisistä vaikuttaa jokapäiväisessä arjessaan kummankin vuorovaikutuksen tasolla, jolloin offline- ja online-vuorovaikutuksessa tapahtuvien asioiden väliset rajat alkavat hämärtyä. Vuorovaikutus online-vaikutusta offlineen ja toisinpäin, eivätkä nämä muodosta kahta toisistaan erillistä todellisuutta. Kuitenkin muun muassa verkkoympäristön teknologiset rakenteet asettavat esteen ilmiöiden samanlaiselle tulkinnalle offline ja online-vuorovaikutuksissa.

Tässä tutkielmassa tarkastelen maskuliinisuuksia, joita miehet rakentavat aktiivisesti omissa Facebook-profiileissaan kirjoitustensa, linkitystensä ja kuviensa teemojen ja sävyjen avulla. Tarkastelen niitä elämänteemoja eli puheenaiheita, joihin miesten puheessa muodostuneet diskurssit keskittyvät. Elämänteemojen kautta tarkastelen ketkä ovat vaikuttamassa sosiaalisen median vuorovaikutuksessa muodostuvien elämänteemojen sävyihin, keiden ääni jää toisten sävyjen alle kuulumattomiin ja mitkä sävyt loistavat poissaolollaan. Toimintakontekstina Facebook on moniulotteinen, sillä se ei kiinnity mihinkään tilaan, valtion rajoihin tai maanosaan. Yksilöt itse määrittävät itseään kulttuurisina ja sukupuolisina toimijoina. Käyttäjän nimellä varusteltu tyhjä profiili ei tee profiilista sukupuolittunutta saati maskuliinista, feminiiniä tai kulttuurisesti rakentunutta. Sen sijaan käyttäjä itse luo profiilinsa tiettyyn kulttuuriin ja määrittää sitä, kenelle hän tilapäiviyksensä kirjoittaa ja kohdistaa. Itsensä irrottaminen ympäröivästä kasvukulttuurista on haasteellista ja siksi näen tilapäiviyksien sekä Facebook-profiilien ilmentävän kulttuurin ja alakulttuurien normistoja.

Tämän tutkielman tehtävänä on tarkastella miesten kirjoituksia Facebook-profiileissaan ja analyysin avulla raottaa näiden kirjoituksien rakentamaa diskurssia maskuliinisuudesta. Diskurssit muodostuvat toistosta ja ne näyttäytyvät normatiivisina puhe- ja ajattelutapoina, jotka ovat kulttuurisesti rakentuneita ja hyväksytyjä. Pyrin hahmottamaan diskursseja niiden toistuvuuden avulla ja analysoin merkityksiä, joita diskursseille annetaan vuorovaikutteisessa keskustelussa. Huomioni kiinnittyy

miesten profiileihin ja niiden sisällä rakentuviin diskursiivisesti muodostuviin elämänteemoihin ja sävyihin, jotka saavat merkityksensä kulttuurisessa kontekstissaan. Merkitykset eivät ole sellaisenaan olemassa olevia, vaan niitä tuotetaan kielellisessä ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Itse diskurssia voidaan pitää materiaalisesti kielenä ja puheena, mutta laajemmin se on merkityssysteemi eli tapa merkityksellistää asioita.

Tutkimuskysymysten avulla hahmotan miesten puheen muotoja Facebookissa ja tarkastelen, kuinka sukupuolta ja seksuaalisuutta tuotetaan näissä käytänteissä ja niiden performoinneissa. Toimintaa Facebookissa voidaan tarkastella sukupuolittuneena, sillä tarkasteltavat profiilien omistajat määrittävät sukupuolensa mieheksi. Sukupuolen määrittely mieheksi voidaan tulkita oman sukupuolisuuden ilmaisuksi, mistä johtuen tarkastelemieni miesten toimintaa voidaan tulkita sukupuolisena mieheyden performaationa. Puhuessaan sukupuolen performatiivisuudesta sekä ruumiillisuuden ja identiteetin välisestä riippumattomuudesta, Butler (2006, 230-231) esittelee kolme merkityksellisen ruumiillisuuden liikkuvaa ulottuvuutta. Ulottuvuuksia ovat anatominen sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen esittäminen eli performoiminen. Näitä ulottuvuuksia voidaan hyödyntää myös maskuliinisuuksien tarkastelun teoretisoinnissa, vaikkakaan en lähtökohtaisesti oleta, että Facebook toimii ympäristönä sukupuoliristiriitojen rakentamiselle.

Anatomiselta sukupuoleltaan miespuolisen henkilön ei voida olettaa kokemuksellisen sukupuolensa olevan mies. Tästä syystä koen, että vasta miehen määritelyään itse sukupuolensa mieheksi, voidaan hänen performointiaan pitää miessukupuolen performointina. Vasta itsensä kokeminen tiettyyn sukupuoliluokkaan kuuluvaksi voi johtaa sukupuolen performointiin. Tästä esimerkkinä voidaan pitää henkilöä, joka on anatomiselta sukupuoleltaan mies, mutta kokee kulttuurisesti määritelyjen naisen piirteiden ja käyttäytymisen itselleen luonnollisempana. Kun henkilö joutuu määrittämään sukupuolensa sukupuoliluokkien mukaisesti, voi hän kokea kokemuksellisen sukupuolensa olevan enemmän nainen kuin mies, anatomisesta sukupuolen määrittelystä huolimatta ja kokea performoivansa enemmän naissukupuolta miehisistä piirteistään huolimatta. Tästä johtuen, olen kerännyt aineistoni miehiltä, jotka ovat itse määritelleet itsensä mieheksi ja jotka tuottavat määrittelemänsä sukupuolen mukaista performaatiota sosiaalisessa mediassa. Analyysin kohteena pidän kolmatta ulottuvuutta, eli sukupuolen suorittamista ja esittämistä, jolloin tarkastelussa ovat ne toistot, sävyt ja valinnat, joita miehet tekevät kirjoituksissaan ja päivityksissään.

Tarkastelen miesten tuottamaa tekstiä kriittisesti, sillä näen että tuotettu teksti on vaikuttavaa ja konstruktivistisesti tuotettua. Tieto ei ole ympäröivästä todellisuudesta irrallista, vaan se rakentuu

aiemman tiedon ja käsitysten varassa. Yksilöt pyrkivät rakentamaan omaa sukupuoltaan osana yhteisöä ja he suhteuttavat omaa toimintaansa suhteessa muihin yksilöihin. Erityisen merkityksellistä sana- ja aihevalintojen tarkastelu on Facebook-yhteisön sisällä, jossa viestintä tapahtuu lyhyesti kirjoitettujen sanomisten ja kuvien varassa. Lyhyet sanomiset osoitetaan kerralla useille sadoille käyttäjille, mistä seuraa se, että käyttäjän on huomioitava tilapäivityksissään useat kohderyhmät, joille hän kohdentaa lyhyet viestinsä yhtäaikaaisesti. Yksilö on tällöin tilapäivityksineen keskushenkilönä, jonka näkemyksiä, sanomisia ja tekemisiä arvioidaan monien erilaisten ryhmien ja toimijoiden näkökulmasta. (Ridell 2011, 14.)

Anatominen sukupuoli ohjailee yksilöiden tekemiä tulkintoja sukupuolen performatiiveista, sillä epäjohdonmukaiset tekojen toistot tulkitaan usein sukupuolinormin mukaisesti sukupuoleen liittyvien uskomusten varassa (Butler 2006, 235). Toiset sukupuolen performansit näyttävät normien ohjaamassa tulkinnassa toisia onnistuneempina, jolloin toiset performansit näyttävät huonompina ja epäonnistuneena. Näen, että sukupuolitetut teot ovat hierarkkisessa suhteessa toisiinsa, jolloin tiettyjen tekojen sarja sijoittuu toisten tekojen yläpuolelle. Esimerkkinä tästä voidaan pitää hegemonista maskuliinisuutta, joka sijoittuu maskuliinisuuksien hierarkiassa ylimmäksi. Pysin erittelemään analyysiluvussa miesten kirjoituksessa esille nousseita teemoja maskuliinisuuksien kulttuurisia kiinnittymisiä käsittelevän tutkimustiedon kautta.

3.2 Lähiluvun metodi: Elämänteemat ja sävyt

Näen maskuliinisuuksien moninaisuuden ja homososiaalisuuden vuorovaikutuksessa muotoutuneina ilmiöinä, joita tarkastelen verkon kautta välittyvinä ilmiöinä (Laaksonen ym. 2013, 19). Materiaalista kieltä erittelen lähiluvun avulla kiinnittämällä huomiota teemoihin, joihin miesten tuottama diskurssi sitoutuu ja sävyihin teemojen sisällä, joita voidaan eritellä muodostuvien diskurssien eli puhetapojen toistojen kautta. Tutkijan tehtävänä ei ole ainoastaan tarkastella sitä, miten hegemoninen diskurssi ja sosiaalinen todellisuus ovat rakennettu ja kielellistetty, vaan sen lisäksi tutkijan on mahdollista esittää vaihtoehtoisia tapoja rakentaa noita diskursseja ja todellisuuksia. (Jokinen 2004, 193.) Diskurssien kohteet muodostavat teemoja ja sävyt näiden teemojen sisällä puolestaan näyttävät erilaisina diskursseina tietystä maskuliinista puheenaiheesta ja nämä sävyt sijoittuvat teemojen sisällä hierarkkiseen järjestykseen sosiaalisen vuorovaikutuksen ohjailemana.

Käytän profiilien analyysiin Hoikkalan (1993, 37-38) soveltamaa lähiluvun otetta. Ote on konkreettinen väline diskurssien näkyväksi tekemiseen ja se on määritelty eteneväksi portaittain. Lähden liikkeelle aineiston koonnista ja kootun aineiston purkamisesta tekstimuotoon. Litteroidusta aineistosta hahmottelen eri sisältö- ja aihealueita, jotka muodostavat teemoja tekstin sisällä. Teemat ovat niitä aihealueita, joihin miesten tekemät keskustelunavaukset ja termistöt liittyvät. Teemojen avulla voidaan hahmottaa sitä, mihin asioihin miesten profiileissaan tuottama diskurssi keskittyy.

Tavoitteenani on luoda ymmärrys siitä, millaista kuvaa maskuliinisuudesta tuotetaan kielellisesti verkkoympäristössä, ja millaisena nämä maskuliinisuuskuvat näyttäytyvät aiemman tutkimuksen näkökulmasta. Tuotettu teksti näyttäytyy itselleni aktiivisesti tuotettuna ja sosiaalisesti rakentuneena, mistä johtuen myös vuorovaikutuksella on merkitystä tekstin tuottamiseen ja tulkintaan. Elämänteemojen toistuvaa diskurssin kohteena olemista voidaan pitää osoituksena teemojen kulttuurisesta yhteydestä maskuliinisuuksien rakentamiseen ja toiston kautta diskurssit muodostuvat kulttuurisesti hyväksyttäväksi ja normatiiviseksi todellisuuden osiksi. Vaikka diskurssit rakentuvat osana vuorovaikutuksessa, ei tämä tarkoita sitä, että diskurssit olisivat teemoittain yhteneväisiä. Tuotettua tekstiä voidaan pitää enemminkin yksilön tuottamana näkemyksenä todellisuudesta, johon vuorovaikutus on vaikuttanut. Erittelen aineistostani esiin nousevien teemojen sisältä eri sävyjä, joita yksilöt tuovat osaltaan rakentuvaan diskurssiin. Koen, että keskustelunavauksien teemat, jotka toistuvat miesten puheessa ovat osoitus miehille sallituista elämänteemoista, joita miehet käsittelevät yksilöllisesti sävyttyneen puheen kautta.

Cirucci (2013, 47-49) on todennut, ettei minäkuvan rakentaminen ole ainoastaan sitä, mitä henkilö itse sanoo tai tekee, vaan myös se, miten sanomisiin ja tekemisiin reagoidaan vuorovaikutuksessa, on merkityksellistä. Koen, että tämä toisten harjoittaman kommentoinnin mahdollisuus vaikuttaa mitä merkittävimmin myös siihen, mitä käyttäjä kirjoittaa profiiliinsa, sillä tällöin käyttäjä ennakoi sitä, millaisia reaktioita hän kirjoituksillaan synnyttää muissa käyttäjissä. Homososiaalisten suhteiden olemassaolon kontrolloivuus ohjaa käyttäjää huomioimaan sosiaalisessa mediassa erityisesti itselleen lähimpien sidosryhmien harjoittaman sukupuolisuuden kontrollin tullakseen hyväksytyksi tähän ryhmään -niin, ettei tätä koeta ryhmän maskuliinisuutta heikentävänä tai uhkaavana.

3.3 Eettisyys

Aineiston koonnin ja analysoinnin eettisyys ovat tutkimuksessani alituisen läsnä. Kyseessä ovat henkilöiden henkilökohtaiset Facebook-profiilit, joita tarkastelemalla ja analysoimalla en voi loukata tutkimusjoukon yksityisyyttä, sillä aineistoni on julkista, enkä tuo käyttäjiä esille nimeltä. Olen käsitellyt aineiston niin, että paljastan lukijalle analyysissa vain toimijoiden sukupuolen ja keskusteluun osallistumisjärjestyksen. Luokittelen ihmiset dikotomisesti joko naisiksi ja miehiksi. Olen muuttanut tiettyjä ilmaisuja tunnistamattomiksi niin, ettei sanomisen sisältö ole kuitenkaan menettänyt merkitystään, samalla piilottaen esiintyviä lempinimiä sekä paikkakuntia. En pyri paljastamaan tutkimuskohteenani toimivia henkilöitä, mutta vaikka henkilöt itsensä aineistosta tunnistaisivat, ei tekemäni sensitiivinen analyysi aiheuttaisi heille haittaa. Koen, että suorien lainauksien käyttäminen aineistosta on mahdollisia niin pitkään, kun henkilöiden anonymiteetti pysyy salassa.

Hakukoneet tai Facebook eivät osaa yhdistää kirjoitettuja tilapäivityksiä niitä kirjoittaneisiin henkilöihin, joten käyttäjiä ei voida yhdistää lainauksiin hakukoneiden avulla. Kuula (2006, 200-201, 14) on todennut, että tutkimuksen kohteena olevia tulee informoida tutkimuksen kohteena olemisesta ja tutkimuksen tarkoituksesta. Hän toteaa myös, että internet tutkimusaineiston keruuympäristönä muodostaa harmaan alueen, jossa vallitsevat samat eettiset säännöt kuin muissa tutkimusympäristöissä, mutta tutkimuksen eettisyys tulee perustella tällöin entistä tarkemmin, koska harmaalla alueella ei ole selkeitä rajoja ja sääntöjä. En ole informoinut tarkastelemieni profiilien omistajia, sillä profiilit ovat julkisia ja informoinnin myötä miehet olisivat mahdollisesti muuttaneet profiiliensa sisältöä esimerkiksi poistamalla tilapäivityksiään ja vaikuttamalla tuottamaansa sisältöön asettamieni tutkimuskysymysten suuntaisesti. Toisaalta taas miehet olisivat voineet alkaa käyttäytyä heille epätyypillisellä tavalla ja luoda itsestään epätodellista kuvaa profiilissaan. Haasio (2009, 73-76) on todennut, että lähtökohtaisesti Facebook-tili on julkinen ja kaikkien käyttäjien luettavissa, mutta yksityisasetusten muokkaamisella tiliä koskevia lukuoikeuksia on mahdollista rajata. Facebook käyttäjien on mahdollista rajoittaa oman profiilinsa julkisuutta, määrittelemällä sitä, ketkä pääsevät lukemaan profiilia. Pääsy profiilitietoihin voi olla mahdollista joko vain käyttäjän kavereille ja vain tietyille heistä, tai pääsy profiilitietoihin voi olla annettu myös kaverin kavereille (Ridell 2011, 19). Tutkimusaineiston muodostavat profiilit ovat kaikille käyttäjille avoimia.

Lähtökohtana on, että käyttäjällä on ylin valta päättää omista tiedoistaan ja käyttäjällä on mahdollisuus päästä tarkastelemaan muiden käyttäjien tietoja siinä määrin, kun käyttäjät haluavat tietoa itsestään

jakaa (Haasio 2009, 66-67). Itse hyödynnän tarkastelussani niitä profiileja, joissa käyttäjät haluavat jakaa tietoa itsessään siinä määrin, että pääsen lukemaan heidän tilapäivittyksiään olematta heidän ”Facebook- kaverinsa”. Oma tutkimusaineistoni koostuu toisin sanoen sisäjulkisista, kaikille palvelun käyttäjille näkyvistä profiileista, joita pääsen käyttäjänä lukemaan vapaasti. Voi olla, että osa käyttäjistä ei tieten tahtoen pidä profiiliaan julkisena, vaan he ovat epähuomiossa jättäneet julkisuusasetuksensa rajaamatta. (Ridell 2011, 49.) Ridellin mukaan (2011, 98) käyttäjät pitävät Facebookin yksityissuojan ja -asetuksien määrittelyä epäselvänä, alati muuttavana, monimutkaisena ja työläänä, mikä osaltaan voi olla syynä siihen, etteivät tarkastelemani miehet ole rajoittaneet omien profiiliensa yleisöä. Käyttäjät ovat todenneet, että ulkopuolisen tarkastelun kohteeksi joutuminen aiheuttaa ahdistavia ja negatiivisia tunteita. (mt. 2011, 24) Tästä syystä sensitiivistä aineiston analyysia ja raportointia voidaan pitää ensisijaisen tärkeinä Facebook- tutkimuksen teossa.

4 AINEISTON ANALYYSI

Tutkimusaineistooni kuuluvat miehet käyttävät Facebookia monin eri tavoin ja moniin eri tarkoituksiin. Osa päivittää profiiliaan lähes päivittäin, kun toiset taas kirjoittavat profiiliinsa lähinnä lomamatkalle lähdöstään tai kiittääkseen saamistaan syntymäpäiväonnitteluista. Analyysi painottuu ymmärrettävästi lainausten osalta ahkeriin päivittäjiin, mutta olen keskittynyt ahkerien käyttäjien kohdalla tarkastelemaan profiilissa rakentuvaa diskurssia ja painottamaan analyysini näihin diskurssin pääpainoihin. Olen luokitellut profiileista esille nousevia elämänteemoja katto-otsakkeiksi, joiden alle olen kerännyt erilaisia sävyjä, joita teeman alta löytyy. Aineistoesimerkeiksi olen valinnut lainauksia, jotka ovat ytimekkäitä ja vallitsevaa puhetapaa parhaiten kuvaavia. En näin ollen tuo esille kaikkea puhetta elämänteeman tai sävyn sisältä.

4.1 Elämänteemat ja sävyt

Parisuhde ja perhe-elämä

Miehistä seitsemän on määrittänyt henkilötietoihinsa olevansa parisuhteessa, avioliitossa tai kihloissa, mutta vain kaksi miehistä ilmoittaa olevansa sinkku. Tämän lisäksi useat parisuhteessa olevat ilmoittavat henkilötiedoissaan, kenen kanssa ovat parisuhteessa, milloin he viettävät vuosipäiväänsä ja milloin ovat tavanneet tyttöystävänsä ensimmäistä kertaa. Puolet miehistä on määrittänyt seksuaalisuuttaan kertoen olevansa kiinnostuneita naisista. Näihin kymmeneen mieheen lukeutuvat myös ne miehet, jotka ovat määrittäneet olevansa parisuhteessa.

Pariskuntakuvia miesten seiniltä löytyy vain vähissä määrin. Kuvat, jotka on otettu miehestä ja tämän kumppanista parina, ovat kaikki otettu erityistilanteista, kuten rippijuhlista tai omista häistä. Näille kuville on yhteistä se, että kuvissa pariskunnat poseeraavat kameralle hymyissä suin ja heidän pukeutumisensa on juhlan mukaista. Kuvien kommentteissa pareja onnitellaan, ihastellaan ja erästä pariskuntaa verrataan julkisuudessa elävään pariskuntaan kommentilla *Suomen Beckhamit*. Miehen

reaktio on mielenkiintoinen, sillä hän kumoaa kommentin toteamalla, että häntä ei voida kehua jalkapallon pelaajana eikä hänen tyttöystävänsä muistuta luurankoa. Tässä mies löytää sukupuolittuneita eroja pariskuntien välillä, naisen kohdalla erot löytyvät ulkonäöstä ja painosta, kun taas miesten väliltä erot löytyvät pelaamistaidoista, vaikka molemmat Beckhameista ovat toimineet malleina ja ovat tunnettuja ulkonäöstään.

Eräänlaisena pariskuntakuvana voidaan pitää kuvaa kaksista jalkapareista, jotka on puettu samanlaisiin lenkkitosuihin, jotka eroavat toisistaan vain tehostevärien osalta. Eräs käyttäjä onkin kysynyt, kummat jalat ovat kumman, sillä kokoeroa kengistä ei ole havaittavissa. Pariskuntakuvien lisäksi miehistä kolme on lisännyt seinälleen kuvia, joissa heidän puolisonsa tai tyttöystävänsä esiintyy yksin. Kahdessa näistä kuvista nainen katsoo suoraan kameraan ja hymyilee hieman, kolmas kuva on otettu kauempaa, jolloin kasvot eivät erotu. Kaikki kuvat ovat otettu matkoilta, joten syy kuvien lisäämiseen löytyy matkapäivityksistä. Miesten on todettu tavoittelevan hegemonista maskuliinisuutta esiintymällä kauniiden naisten seurassa. (Lipman-Blumen 1976.)

Aineistossani naiset tekevät itseään näkyväksi, mutta pääasiallisesti kumppanit, jotka miehet ovat maininneet henkilötiedoissaan, eivät osallistu miesten tekemien tilapäivitysten kommentointiin. Naiset voivat vastata joissain tapauksissa miehille esitettyihin kysymyksiin oman profiilinsa kautta. Miehen kanssa parisuhteessa olevat naiset eivät miehensä seinälle kirjoita, lukuun ottamatta tilanteita, jolloin nainen on lähettänyt miehelleen suukkoja miehen seinälle *Pus Pus* <3 tai nainen kaipaa miestä kotiin *Tuu jo kotiin, on ikävä* <3. Puolestaan miehet tekevät kumppaneitaan näkyväksi tilanteissa, joissa he ovat tehneet yhdessä jotain, kuten vaihtaneet renkaita, syöneet pihviä ravintolassa, olleet yhdessä hiihtämässä, tehneet ruokaa tai olleet matkalla.

Aineiston perusteella miehistä vain kolmella on omia lapsia, mutta myös esimerkiksi sukulaislasten kuvia lisätään omaan profiiliin. Eräs miehistä tekee lastansa näkyväksi kertomalla siitä, mitä hän lapsen kanssa tulee tekemään. Mainittuja tekemisiä ovat kaupungilla ja kotieläinpihassa käyminen. Miehet tiedottavat lapsen saamisesta omalla seinällään. Esimerkiksi eräs miehistä kertoo toisen lapsensa odottamisesta käyttäen apunaan perhostusvertausta lapsen sukupuolen ilmaisemiseksi.

Oh boy!! Se olis kohta yks kumpaakin lajia. Vähän niin kuin kirjo ja taimen samalla reissulla.

Kaksi miehistä tuo profiileissaan esille kumppanin raskauden ja odotusaikaa elettiin Facebookissa eri tavoin. Ensimmäistä raskautta jännitetään kovasti ja naisten raskauden etenemistä on mahdollista seurata miesten Facebook-profiileissa varpajaissuunnitteluina, kalustehankintoina, vauvanneuleiden valikoimisena, tulevan äidin voinnista kertomisena ja lapsien kehittymisenä. Eräs miehistä päivittää profiilissaan *Ensimmäinen yläfemina <3*, millä hän viittaa siihen, että lapsi on ensimmäistä kertaa lyönyt käsillään äitinsä vatsaa. Mies myös toteaa eräänä viikonloppuna tehdyssä päivytyksessään, että nukkuminen pidempään ja kaikessa rauhassa juotu aamukahvi tulevat olemaan katoavia luonnonvaroja tulevaisuudessa, viitaten siihen, että lapset heräilevät alituisen, jolloin vanhempien unen määrä vähenee huomattavasti. Eri-ikäiset naiset antavat vinkkejä miehelle ja tämän kihlatulle siitä, kuinka lasten kanssa jaksaa vähän unella. Kommentit ovat sympaattisia ja neuvoa-antavia, mutta erään miehen kommentti eroaa sävyiltään naisten antamista neuvoista.

Asennekysymys. Tilapäinen ongelma, 15 vuoden päästä saat raivota, josko sitä jo voisi herätä kun kello käy 12.

Toinen mies yhtyy keskustelussa edellisen miehen ajatuksiin ja toteaa lisäksi että kaikki ympärillä oleva apu kannattaa hyödyntää lastenhoidossa. Miehet puhuvat vähäisestä unenmäärästä vauva-aikana vähättelevään sävyyn, kun taas naiset jakavat auliisti vinkkejään ja vertailevat kokemuksiaan vähäunisesta aikakaudesta. Lapsista puhuminen nousee esille myös erään lapsettoman miehen profiilista toisessa yhteydessä. Mies ihmettelee profiilissaan

Mikä ihmeen vauvainvaasio täällä on käynnissä?!

Mies oli hämmentynyt, kuinka paljon vauvojen kuvia hänen kaverinsa ja tuttavansa olivat lisänneet Facebookiin, sillä aikaa kun hän oli ollut käyttämättä palvelua hetkeen. Hän kuitenkin onnittelee lapsen saaneita aikaansaannoksestaan. Syntymättömistä ja juuri syntyneistä lapsista puhutaan vahvasti sukupuolittuneina yksilöinä ja poikalapsista puhutaan tulevina perhomiehinä, lätkäfaneina ja kansanedustajina. Miesten puheessa korostuu se, että syntyvät poikalapset oppivat sukupuoliroolinsa isiltään, sillä lapsien uskotaan omaavan samat mielenkiinnonkohteet ja harrastukset kuin isänsä. Eräs miehistä ilmaisee pettymyksensä siihen, ettei pysty katsomaan jääkiekko-ottelua Antero Mertarannan selostuksella ja toteaa että se harmittaa sekä isää että poikia. Merkille pantavaa jääkiekkokeskustelussa on se, että miehen kihlattu kritisoi miehen jääkiekon MM-kisojen seuraamisen järkevyyttä ja peliin eläytymistä kotisohvalla, mutta ei hän vastustele puheita siitä, että hänen tuleva poikalapsensa kasvatettaisiin kyseiseen miessukupuolelle asetettuun rooli-odotukseen. Myös toisessa yhteydessä

pojan nähdään olevan isänsä kaltainen, sillä juuri lapsen saanut mies toteaa, että *poika syö hyvin tyytyväisenä ja on muutenkin ilmetty isänsä.*

Urheilu

Penkkiurheilu

Urheilusta on tullut maskuliinisuuden merkittävä määrittäjä mediassa, sillä urheilussa yhdistyvät voimakkuuden symboliikka ja maskuliiniseksi mieltyvät fyysisyyttä vaativat taidot. (Connell 1995, 54) Institutionaalinen urheilu kytkeytyy kilpailuun, jolloin yksilöt asettuvat hierarkkisesti suhteessa toisiinsa suoriutumisen perusteella. Urheilu kilpailuna näyttäytyy maskuliinisena maan edustamisena ja puolustamisena, koska kilpaurheilu voidaan yhdistää tällöin maanpuolustukseen, joka on yhteiskunnallisella tasolla määritelty miesten velvollisuudeksi. (Erthart 2011, 86.) Urheilu näyttäytyy miesten Facebook-profiileissa elämäntemana, jota miehet käsittelevät tuloskeskeisenä viihteenä, omasta terveydestä huolehtimisena, harrastusmuotoisena kilpailuna, työnä ja kansalaisuuden ilmentämisenä. Miehistä 14 käsittelee urheilua tai liikuntaa omassa profiilissaan ja vaikka urheilusta puhuttiin monella eri tasolla, penkkiurheilusta oman terveyden edistämiseen, ei mikään miesten kommentteista osoittanut väheksyntää urheilun seurantaan ja harrastamisen merkitystä kohtaan.

Kilpailullisuus ja aggressiivisuus näkyvät miesten urheilun seuraamisessa kotisohvalla, jossa miehet eläytyvät katsottavaan otteluun huutaen ja kannustaen. Useat miehet tuovat esille tilapäiviyksissään kiinnostuksensa jääkiekon maailmanmestaruuskisoja kohtaan kommentoimalla Suomen menestystä kisoissa reaaliaikaisilla maalintekijöiden nimien huudahduksilla sekä ottelun kulkua koskevilla kommentteilla.

*Jäätävä veto!, KONTIOLA!!, Suomi is the best!
Sellasta! Ei kyllä ny ihan niin sanotusti rillata Suomen kopissa.*

Onnistumisia ja epäonnistumisia ruoditaan tilapäiviyksissä, minkä lisäksi miehet hehkuttavat tilapäiviyksissään tyytyväisyyttään päästessään seuraamaan MM-kisoja Hartwall Areenalle.

*Se on Suomi-Slovakia Hatrwall Areenalla.
Eipä sit enempää pyydetä! Ice Hockey Championships 2012, Hartwall Areena*

MM-kisojen seuraamisesta tiedotetaan tilapäiviyksissä kommentoimalla pelejä ja tiedottamalla omasta läsnäolostaan Hartwall-areenalla.

Maskuliinisuutta ei ilmennetä ainoastaan fyysisessä toiminnassa, vaan myös sanallisessa diskurssissa. Näin ollen miehiseksi miellettyjen tilojen ja toimintapiirien sisällä muodostuu sukupuolittunut kieli, joka itsessään korostaa tätä käsitystä tilan maskuliinisuudesta. Kun tilaan tulee yksilö, joka ei ole tässä tilassa kasvanut, saati oppinut tätä sukupuolittunutta kieltä, kokee hän itsensä ryhmästä erilliseksi. Erhart (2011, 89, 90) tuo esille esimerkin jalkapallostadionilta, jossa miehet ensinnäkin käyttävät stadionilla oppimaansa puhetapaa, joka poikkeaa termistöltään tavallisesta arkipäivän puheesta ja erottavat näin ryhmän sen ulkopuolisista. Sukupuolittunut harrastekeskeinen termistö opitaan jo varhain, sillä poikien on todettu seuraavan tyttöjä enemmän penkkiurheilua, jossa miehet ottavat toisiinsa enemmän fyysistä kontaktia (Lipman-Blumen 1976, 29).

Miesten Facebook-profiileissa urheilulajien sisällä rakentunutta sukupuolittunutta puhetapaa ei voida havaita sanastotasolla. Tämä sijaan, on miesten puheesta havaittavissa spekulatiivinen ja asiantunteva tapa puhua urheilusta.

***Mies:** Olen ihmisten erottamista ja erottamisen vaatimista vastaan, mutta mielestäni sekä Kalervo Kummolan ja Jukka Toivakan tulisi punnita luottamuksensa suuren yleisön silmissä ja miettiä mahdollisuuksiaan jatkaa nykyisessä tehtävässään. Mielestäni kummatkaan herrasmiehet eivät nykyisillä yksinvaltiaan otteilla ja päätöksillään edistä suomalaisen jääkiekon asemaa, vaan päinvastoin nakertavat edustamiensa instituutioiden ja lajin uskottavuutta!*

***MI:** Tilalle lätkäjätkiä vai ihan oikeita ihmisiä? Aika harvaan taloon saa jäädä sössittyään noin pahasti, keпустakin tulisi lähtö noilla näytöillä.*

***Mies:** Mun mielestä Jääkiekkoliiton johtoon voisi valita kenet tahansa, jolla on muutakin kokemusta kuin vähittäiskaupasta.*

Jääkiekon lisäksi miesten urheiluteemainen puhe keskittyy jalkapalloon, formuloihin, yleisurheiluun ja salibandyyn. Oma suosikki joukkuetta ja sen pelaajien onnistumisia tuuletetaan ja tuloksia sekä teholukuja tuodaan esille tilapäiviyksissä. Ottelevien jalkapallojoukkueiden pelaamisen laatua kritisoidaan pohtimalla, onko miehen seuraama peli edes jalkapalloa: *Potkupakko vs. jalkapallo*. Miehet ilmaisevat kannattamansa joukkueen selkeästi myös muille käyttäjille puhuessaan urheilusta ja miehet myös kritisoivat toistensa kannattamia joukkueita, jos ristiriitoja kannatettavien joukkueiden välille muodostuu.

Oma urheilu kilpailuna

Urheilusta puhuminen ei keskitytään ainoastaan tilastoituun kilpaurheiluun vaan miehet kertovat tilapäiviyksissään omasta urheilustaan ja liikkumisestaan itsensä haastamisena ja voittamisena. Eräs mies kertoo omasta osallistumisestaan *seikkailukisoihin*, joissa mies joutuu haastamaan itsensä fyysisesti monessa eri lajissa kun taas toinen on linkittänyt kuvan itsestään ja pelikaveristaan tenniskentän reunalla, jossa mies itse hymyilee leveästi vaaleine kasvoineen kaverin katsoessa kameraa kasvot punaisina surullinen ilme kasvoillaan. Kuvateksti *Voittajan hymy* tiivistää kuvan sanoman. Kuvan yhteydessä miehet ovat käyneet keskustelua voittamisesta.

M1: Tässä kävi nyt kuin Suomen olympiajoukkueelle. Ei tapahtunut sitä venymistä. Nilkkakin pyörähti ikävästi. Ei se oma peli vaan riittänyt. Tekniikassa oli jotain vaikeuksia ja tuuli ikävästi pyöri kentän yllä. Vaikka sama tuulihan se on kaikille, niin suomalaisena se oli minulle vaikeampi.

Mies: Vai niin...

M2: Sisähallissa se on se ilmastointi aina ongelmana.

M3: Tausta pelastaa kuvan viattoman näköiseksi. Mutta komeat ilmeet on leivottu kasvoille. ☺

...

M1: Saasta! Taas! Murskatappio! Ryhdyn harrastamaan liikuntaa, sit katotaan!

Meuserin (2007, 38) mukaan kilpailu yhdistää sekä erottaa miehiä maskuliinisuutta rakennettaessa. Homososiaalisissa kilpailutilanteissa miehet asettuvat hierarkkisesti suhteessa toisiinsa, mutta toisaalta kilpailuun liittyvä paine tuottaa miesten välille myös toveruutta, kiintymystä ja solidaarisuutta. Meuser (2007, 38) puhuu vakavissaan pelattavien pelien kilpailullisuuden merkityksestä maskuliinisuuksien rakentamiselle ja toteaa, että pelit toimivat miehille ikään kuin rituaaleina ja rakenteellisena ilmiönä, joka linkittyy miessukupuoleen. Meuser (2007, 39) tarkastelee pelin merkitystä miesten välisissä suhteissa, eikä ainoastaan fyysisinä vaikutuksina. Miehen kieltäytyminen (valta-)pelien pelaamisesta herättää miesryhmän sisällä epäilyksen kieltäytyvän miehen maskuliinisuudesta. Voi olla myös, että mies on kyvytön ottamaan osaa näihin peleihin, tai vaihtoehtoisesti ryhmä jättää tämän ulkopuolelleen, jos miestä ei pidetä ryhmään sopivana. Kilpailusta kieltäytyminen johtaa usein ryhmän ulkopuolelle jättämiseen. (Meuser 2007, 38, 48.)

Hegemoninen maskuliinisuus ruumiillistuu miesten joukkueurheilussa ja niihin liittyvissä urheilupaikoissa (Erhart 2011, 88). Facebookia tarkatelemalla paljastuu, että osa miehistä pelaa eri joukkuelajeja työkseen tai harrastuksenaan. Näistä lajeista puhutaan tilapäiviyksissä tiedottamalla

tulevista otteluista, kertomalla tuloksista, lisäämällä kuvia pelikentiltä ja kehumalla toisen miehen onnistumisia.

**Miehen nimi*, *Joukkeen nimi* 1+2=3
Edustus aloitti voitolla
Karsinnat jatkuvat*

Miehet linkittävät seinälleen kuvia pelitilaista, joissa on näkyvissä liike ja vauhti tai vaihtoehtoisesti kuvia, joissa miehet tuulettavat onnistumistaan pelissä yksin tai yhdessä muiden joukkueen jäsenten kanssa. Eräs mies tuo esille häviön sietämisen yhdessä joukkueen kanssa todeten

Häviö ja bussimatka, parasta!

Homososiaalinen joukkueurheilu tarjoaa miehille kaksi positiivista elementtiä. Ensinnäkin urheilu mahdollistaa fyysisen kontaktin toisiin miehiin ja toiseksi voiman ja kestävyuden vertaileminen on mahdollista joukkueena pelatessa. Miehille annetaan lupa osoittaa lämpimiä tunteita toisiaan kohtaan pelikentällä silloin kun he onnistuvat kilpailussa joukkueena, jolloin joukkueetovereita läpsitään selkään tai halataan onnistumisen merkiksi. (Lipman-Blumen 1976, 29.) Tällaista miesten välistä läheisyyttä ja sen luonnollisuutta ilmennetään miesten lisäämissä kuvissa Facebookissa.

Oma fyysisyys

Miehet korostavat urheilun fyysistä puolta linkittämällä Facebookiin kuvia itsestään, joukkueen jäsenistä tai Suomen maajoukkueen pelaajista liikkeessä hiestä märkänä. Voittoa ja häviötä käsitellään avoimesti vastakkainasettelujen kautta, jolloin kilpailu oikeutetaan yhdessä urheilun ja itsensä haastamisen tavoitteeksi. Itsensä haastamista ei aina voida nähdä kilpailuna, sillä ajoittain omista liikuntatuloksista kertominen näyttäytyy ennemmin terveydestä huolehtimisena ja peruskunnon kohenemisena. Tästä esimerkkinä eräs mies käyttää Nike:n runner-ohjelmaa Facebookin kautta, jolloin hänen juoksemansa matkat päivittyvät Facebookiin lenkin päätyttyä ohjelman välityksellä. Miehen juoksemat matkat vaihtelevat 3,02 ja 10,05 kilometrin välillä, joten varsinaisesta statusta luovista maratonmatkoista ei ole kyse, vaan matkat toimivat osoituksena omasta terveydestä huolehtimisesta ja aktiivisuudesta. Juoksemiensa matkojen linkittämisen lisäksi mies esittelee syömäänsä terveellistä ruokaa kuvin saaden osakseen vain positiivisia kommentteja muilta käyttäjiltä.

Terveydestä ja terveellisistä elintavoista puhumista ei pidetä miehille kiellettyinä aiheena, vaan kuten Pietilä (2009, 181) on todennut, voidaan terveystietoisuutta pitää perinteisten mielisten ideaalien, kuten itsenäisyyden, vastuullisuuden, rationaalisuuden ja kontrollin esille tuomisen välineenä, jolloin terveydestä huolehtiminen näyttäytyy miehille hyväksyttävänä. Osoituksena itsestä huolehtimisesta toimii myös maininnat kuntosalikäynnin aiheuttamasta *jälkimmästä*, *personal trainerin* hankkimisesta ja *body pump*-kokeilun synnyttämästä innostuksesta. Urheilulla on todettu olevan merkittävä vaikutus fyysisen miehisyyden tuntemuksen muodostumiseen, sillä urheilun avulla miehet voivat vaikuttavat ruumiinsa kokoon, voimaan, vahvuuteen ja fyysiseen kehitykseen sekä kokevat, kuinka hallita omaa vartaloaan. Urheilu on tapa vahvistaa kehoa ja keino maskuliinisen ulkomuodon hankintaan. (Hearn 2004, 56, Bustyn 1999, 43.)

Urheilu on miesten profiileissa elämänteema, josta useat aineistoni miehet keskusteleivat ja jonka sisällä he pyrkivät tuomaan esille myös omaa aktiivisuuttaan. Miehet puhuvat urheilusta positiivissävyyteisesti niin harrastuksena, työnä kuin seuraamisen kohteena. Penkkiurheilu on teema, joka herättää tunteita, synnyttää spekulointia ja jota seurataan aktiivisesti. Penkkiurheilu yhdistää kansallisesti, mutta erottaa eri joukkueiden kannattajia toisistaan tuoden esiin kummassakin yhteydessä urheilun kilpailullisuuden. Elämänteeman sisällä seurattun kilpaurheilun seuraamisen lisäksi miehet puhuvat urheilusta oman fyysisyyden kehittämisenä, kilpailuna, osana terveellistä elämäntapaa ja urheilujoukkueeseen kuulumisena. Nämä muodostuvat elämänteeman sisällä sävyiksi, jotka kertovat miehen sitoutumisesta urheiluun. Osa miehistä vaikenee urheilusta kokonaan, eivätkä he käytä elämänteemaa oman maskuliinisuuskuvansa rakentamisessa ollenkaan.

Matkailu ja kansalaisuus

Elinympäristö globalisoituminen näkyy miesten Facebook-profiileissa matkustamisen yleisyytenä. Lähes kaikki miehistä ovat tehneet päivityksiä, lisänneet kuvia tai linkittäneet paikallissäätiöitä reissuiltaan ympärimaailmaa. Aineistosta käy ilmi, että useat miehistä ovat olleet vaihto-opiskelijoina ja osa tekee töitä monikulttuurisessa yhteistyössä Suomen rajat ylittäen, mistä johtuen päivitykset on kirjoitettu englanniksi, jos viestien kohdejoukon ajatellaan käyttävän muutakin kuin suomen kieltä. Miehet tiedottavat tiivistä loma- ja työmatkoistaan, ja muutama profiileista rakentuu sellaisten päivitysten varaan, joissa miehet kertovat nykyisestä olinpaikastaan ja sijainnin vaihtumisesta.

Miehet päivittävät sijaintinsa muuttumista, jos he lähtevät työ- tai lomamatkalle Suomen sisällä tai maan rajojen ulkopuolelle. Suurin osa näistä päivityksistä on lyhyitä, jolloin tilapäivityksen tarkoituksena on viestittää muille käyttäjille vain miehen olinpaikka.

Saavuttiin jo aikaa sitten Alicanteen. Matka meni hyvin ja aurinkoa riittää.,

Christmas in Tokyo.

Ah, ihana Kuopio!, Vihdoin Helsingissä., Joulun viettoon Leville., Summer sound day 2, Finally at home., Going home!, Se on kotio ny!, Highway to home.

Olinpaikasta ja matkalla olemisesta tiedotetaan myös lisäämällä kuvia matkalta. Kuvia on otettu niin suihkulähteestä, laskettelurinteestä, järvimaisemasta, Yhdysvaltojen lipusta, pitkistä hiekkarannoista auringonlaskuineen kuin autoliikenteen täyttämästä viisikaistaisesta moottoritiestä. Sijainnista tiedottamisen lisäksi miehet puhuvat eri kulkuvälineillä liikkumisesta matkustamisen yhteydessä silloin kun he tarjoavat kimpakyytiä muille tai matkantekoon liittyy ongelmia. Matkustamisen odotetaan olevan sujuvaa ja toimivaa, joten kynnyksensä esittää tyytymättömyytensä saatuun palveluun on matala.

Bus ride. What a pleasant way to spend this night. Thank you Lufthansa!

Normaalisti olen yrittänyt kehua Finnairia ja Flybeä. En enää. Tallinnasta Turkuun tällä hetkellä 9 tuntia takana ja kolme edessä. Uusi slogan: Kävelen olisit jo perillä.

Lentokenttätoiminta luotettavaa kuin VR:llä, mutta päästiinhän tänne lopulta.

Junalippuja varatessa kannattaa tarkastaa kumpaan suuntaan menee.

Matkustamiseen liittyy myös uusien asioiden kohtaaminen ja asioiden toisin näkeminen, mikä tulee esille miesten tilapäivityksistä. Miehet kertovat kulttuurien välisistä eroista tekemiensä huomioiden pohjalta ja tekevät vertauksia Suomeen niin sään, kulttuurin kuin taloudenkin näkökulmista.

Ben Stiller vääntää saksaa ja Anthony Hopkins puolaa. On tää hienoa!

Erilainen joulukin ☺(ulkomailla)

Venetsiassa käyty ihmettelemässä maailman menoja. On se vaan hienoa! -- -- jätin fabioiden venematkat tällä kertaa väliin ;)

Copenhagen. Euro on näköjään kehitysmaavaltuutta.

Kansalaisuudet ja kielet kohtaavat profiileissa myös silloin, kun miehet valitsevat kielen, jolla he tilapäivityksiään kirjoittavat. Profiileissa kirjoitetaan pääasiallisesti suomeksi ja englanniksi, mutta myös ruotsin, haitin ja kiinan kielen käyttöä ilmenee. Eräs miehistä on kaksikielinen ja hän vaihtaa tilapäivityksiensä kieltä olinpaikkansa ja seuransa käyttämän kielen mukaan. Saman huomion voi tehdä myös vaihto-opiskelijoista, sillä miehet kirjoittavat vaihdossa ollessaan päivityksensä englanniksi, mutta pian Suomeen palattuaan he vaihtavat käyttämänsä kielen takaisin suomeksi. Vaikuttaa siltä, että miehet korostavat kansalaisuuttaan varsin paljon, mikä korostuu kulttuurien ja kansalaisuuksien kohdatessa. Vaihdossa ollessaan eräs mies on linkittänyt seinälleen videon stereotyyppisestä suomalaisesta miehestä, kun taas toiselle miehelle on annettu lisänimi *Mr. Perkele* ja hänen vaihtokaverinsa tiedottavat nähneensä *Suomi-paitoja*, joista mies on puhunut vaihdossa ollessaan. Ulkomaiset vaihto-opiskelijat toteavat myös, etteivät muista miehen suomalaisten ystävien nimiä, mutta mieleen on jäänyt se, että ystävien nimistä löytyy tuplakirjaimia. Suomalaisuutta ja alueellisuutta korostetaan käyttämällä tilapäivityksissä tietyille maakunnalle ominaista murretta, mikä viittaa maan sisäisten alueellisten erojen tuntemisesta ja halusta tehdä eroja näkyviksi. Eräs mies on lisännyt itsenäisyyspäivätoivotuksensa yhteyteen kuvan punaisesta talosta, kuusesta ja salossa liehuvasta Suomen lipusta. Profiileissa huomioidaan niin Eurooppa-päivä kuin myös itsenäisyyspäivä.

Arvokasta itsenäisyyspäivää ystävät lähellä ja kauempana!

Erään miehen ulkoiset piirteet antavat viitteitä miehen aasialaisista juurista. Mies korostaa suomalaisuuttaan määrittäen entiseksi työnantajakseen Suomen puolustusvoimat, sillä hän on käynyt armeijan. Armeijan käyminen nousee esille tämän lisäksi muutamassa yhteydessä muiden miesten profiileissa, kun erään miehen ystävä muistelee unissa puhumistaan armeijan punkassa ja kun toinen mies puhuu ärsytyksestä, jota armeijaan palaaminen lomilta on armeija-aikoina synnyttänyt. Puhe armeijasta liittyy kokemuksiin, joihin miehet voivat yhtyä, mikä tulee esille esimerkiksi miehen linkittäessä profiiliinsa kappaleen, jota hän on kuunnellut armeija-aikoinaan. Samassa yhteydessä miehet käsittelevät myös tuntemuksiaan.

MI: Vitutusbiisi. Tämä soi aina lomilta palatessa.

Mies: Kyllä, pitkästä aikaan kun tämän kuuntelin niin kylmät väreet tuli. Ja kyllä sijoittuu inttiaikaan ;)

MI: Ei sinänsä negatiivisella tavalla vitutusbiisi. Käytän tätä edelleen silloin tällöin, kun vituttaa. Jotenkin tämä auttaa syventymään siihen vitutukseen ja käsittämään asian paremmin. Sen jälkeen ei enää vituta. ☺

Eräs mies on ottanut itselleen suomalaisen nimen ulkomaalaisperäisen nimen tilalle, mikä herättää hämmennystä muissa käyttäjissä.

**Mies*, kuka on *Miehen uusi nimi*?
Häh, ootko vaihtanu nimen?*

Mies vitsailee aluksi, että kyseessä on peitetehtävä ja hänen toisen persoonansa nimi. Kuitenkin hän perustelee myöhemmin nimenvaihtoa sillä, että aiemmasta nimestä väännettiin monia versioita. Nimenvaihdosta huolimatta mies ei pyri häivyttämään juuriaan, vaan hän lisää kuvia lapsuudestaan profiiliinsa, toivottaa hyvää kiinalaista uutta vuotta, suhtautuu positiivisesti muiden hänen profiiliinsa linkittämiin kuviin Pohjois-Koreasta ja hänelle toivotetaan hyvää syntymäpäivää haitiksi. Tämä näyttäytyy ulkopuoliselle kansalaisuudella ja rodullisuudella leikittelynä. Puhun tässä yhteydessä rodusta, sillä etnisyys sanan alle eivät lukeudu ne ihmiset, jotka ovat kasvatettu suomalaisessa perheessä suomalaiseen kulttuuriin etnisesti suomalaisiksi, mutta jotka ovat geeniperimältään Suomen rajojen ulkopuolelta (Vuolajärvi 2011, 59). Rodullisuus on yksilön ruumiillisuutta määrittävä tekijä, jonka piilottaminen on mahdollista online-vuorovaikutuksessa. Facebook-profiilien perusteella rodullisuudesta tehdään merkittävää ja sitä tuodaan esille aktiivisesti sen yhteiskunnallista merkitystä korostaen. Näin ollen voidaan ajatella, että vähemmistössä ollessaan rodulla on ruumiillisen merkityksen rinnalla myös sosiaalinen ja psykologinen merkitys käsityksissä ja asenteissa (Vuolajärvi 2011, 56), jotka tulevat näkyviksi materiaallisen ruumiillisuuden läsnäollessa (piirteet kuvissa) tai miesten toimiessa monikulttuurisessa ympäristössä (vaihto-opinnoissa).

Eräässä lisätyssä kuvassa kaksi miestä laulaa karaokea baarissa. Mies on kommentoinut itse kuvaa *kyllä ulkomaalaiset osaa*, viitaten omiin aasialaisiin ja toisen miehen suomenruotsalaisiin juuriin. Mies löytää näin ollen itsensä ja toisen miehen väliltä yhdistävän tekijän näennäisestä ulkomaalaisuudesta, vaikka he molemmat ovatkin oletettavasti suomalaisia. Toisen miehen ulkomaalaisuusoletus syntyy hänen ulkonäöstään, toisen tämän puhumasta ruotsin kielestä.

Elämänteemana matkailu näyttäytyy sävyiltään yhtenäisenä, sillä puhe keskittyy pääasiallisesti matkan kohteiden luetteluun. Kuitenkin omat sävynsä luovat sekä matkustamiseen liittyvistä vastoinkäymisistä kertominen että matkoilla tehdyistä huomioista kertominen. Matkustamisessa korostuu miesten itsenäisyys ja kyvykkyys toimia yli kieli- ja kulttuurirajojen. Vastoinkäymisistä kertominen osaltaan viestii ongelmatilanteista selviytymisestä ja ulkomailla työskentely yhdistyy miehen ammatillisiin tietoihin ja taitoihin. Omaa suomalaisuutta tuodaan esille korostetusti vaihto-opintojen parissa,

jääkiekko-otteluiden kannatuksissa sekä rodullisuuden läsnä ollessa. Aineistoni miehet puhuvat suomalaisuudesta ylpeänä ja myös asepalveluksen suorittaminen nousee esille useassa eri yhteydessä. Stereotyyppiselle suomalaiselle mieskuvalle naureskellaan, eikä kuvaa pidetä todenmukaisena.

Ruoka

Miesten Facebook-profiileissa kertoman perusteella, miehet uhraavat suhteellisen paljon aikaa ruuasta puhumiseen. Erityisen paljon esille nousevat rasvaiset ruuat, kuten pizza, pikaruoka, makkara ja makeat herkut. Ruoka nousee esille usein tilanteissa, joissa mies tekee jotain toisten miesten kanssa. Tällaisia tilanteita ovat makkaran grillaus miesporukalla mökkimiljöössä, suuren pizzan syöntikisa kaksintaisteluna pöydän ääressä, erilaisten ruokayhdistelmien kehittäminen yhdessä ja urheilujoukkueen peliin houkuttelu ruuan avulla. Miehet tuovat tilapäivityksissään esille tiettyjä ruokia ja ruoka-aineita, joihin he ovat erityisen mieltyneitä.

*Munkkia ja pekonia. <3
Megapizza duell
Sieltä saa pullaa!
Lidlin suklaa + kirjallisuus = Voitto
Iltapalaksi pikkuisen pihviä vaimon kanssa
Rakastan kinkun hajua aamulla.*

Lihan syömisen esille nostaminen ja korostaminen vastaa aiemman tutkimuksen perusteella tehtyjä johtopäätöksiä lihansyömisen maskuliinisuudesta. Buerkle (2009, 78-80) toteaa, että lihan, erityisesti naudanlihan, kuluttaminen on oleellinen osa perinteisen länsimaalaisen maskuliinisuuskuvan onnistunutta rakentamista. Miehillä ominaisena pidetään suurien ruokamäärien syömistä, kun taas naisten syömistä tarkkaillaan syömishäiriöiden ja ihanteellisen ulkomuodon näkökulmista. Buerkle (2009, 80) toteaa amerikkalaisia yliopisto-opiskelijoita haastateltuaan, että naiset valikoivat syömänsä ruuan sen terveellisyyden perusteella, kun taas miehet toteavat ruuasta puhuessaan syövänsä mitä vain, kunhan ruoka on halpaa, sitä on paljon ja se on saatavilla nopeasti. Puolestaan suuria annoksia syövää naista ei mielletä feminiiniksi (mt 2009, 78, 80).

Mielenkiintoisen esimerkin lihan arvostuksesta ja pitämisestä tuo esille mies, joka on luopunut punaisen lihan syömisestä kuukaudeksi. Mies on löytänyt kasvien syömisestä hyviä puolia, mutta kuitenkin kokonaisuutena lihasta luopumisen hän kokee kaukaisena ja vieraana ajatuksena. Mies toteaa olleensa vegaani, vaikka todellisuudessa hän on syönyt eläinkunnantuotteita.

Mies: Täytyy sanoa, että kyllä pekoni ja HK:n sininen on sitten hyvää!! Haastoin tuossa itseni ja aloitin pienen kuukauden mittaisen pilottihankkeen olemalla vegaani. Hain inspiraatiota gorillasta, se on vegaani. Selvää vastausta ei tunnu löytyvät kasvissyönnin hyvydestä/pahuudesta. Siispä härkää sarvista ja testataan itse. Viikon jälkeen olo oli huomattavasti kevyempi ja freshimpi. Heräsin pirteänä aamuisin. Aivan samalla tavalla samalla ruokamäärällä nälkä lähtee. Ainoa probleema oli että ruokavalio jäi toivottoman yksipuoliseksi. Pitäis varmaan vetää lisäksi jotain lisäravinteita. Kaikkea sitä tulee ihmisenä kokeiltuakin.

M1: Olitko kuukauden aidosti vegaani, en ihan heti tuota usko?

Mies: Emmä mikään äärivegaani ollu. Vegaanejaki on niin monen sorttisia. Maitoa ja kalaa söin ja kerran vahingossa salaattissa oli kanaa mut muuten olin. Puhasta lihaa ei syönyt kertaakaan kuukauden aikana. Hierojat tunnistaa kuulemma välittömästi, että kuka on kasvissyöjä. Lihakset on paljon elastisempia, mut en kyllä ite huomannu kuukauden aikana mitään tämmöstä.

N1: Kyllä täytyy sanoa että alkoi hymyilyttämään tuo sun teksti ☺ Sää oot niin ihana kun sulla on kaikenlaisia (hassuja/outoja?) tempauksia!! ☺

M2: Tuommoiseen kokeeseen kuuluu ehdottomasti myös sen toisen vaihtoehdon kokeilu. Eli toinen kuukausi täysin ilman kasviksia.

M1: Niin, ota vinkistä vaarin ja syö kuukausi pelkkää makkaraa ja lihaa. Vertaat sitten tunnetta.

Lihan syömistä pidetään maskuliinina, koska proteiinit auttavat ruumista vahvistumaan, jonka vuoksi lihalla on symbolinen yhteys maskuliinisuuteen, voimaan, kilpailuun ja valtaan. Kasvikset yhdistyvät symbolisesti flegmaattisuuteen ja elottomuuteen, jolloin kasvissyönnin yhdistetään pasifismin ja feminiinisuuden. (Buerkle 2009, 82.) Miehen tekemä vegaanikokeilu osoittaa sen, että miehille on luvallista tehdä poikkeuksia normatiivisena pidetystä lihankuluttajakulttuurista. Buerklen (2009, 77) mukaan metroseksuaalin identiteetin tavoiteltavuus on sekoittanut lihan syönnin merkitystä nais- ja mieskuvan rakentamisessa, sillä hypermaskuliinin identiteetin tavoittelu ja siihen linkittyvä lihan syöminen eivät ole enää tavoiteltavia piirteitä. Lihaa arvostetaan raaka-aineena miesten keskuudessa, mutta Facebook-profiileista esille nousevat myös ruuan ja traditioiden väliset yhteydet. Eräs mies toteaa syyskuussa rakastavansa kinkun tuoksua aamulla samalla lisäten kuvan paistamastaan kinkusta. Kinkun yhteys joulun nousee esille kuvan saamista kommentteista, sillä eräs mies kysyy heti, onko kinkku paistettu harjoitukseksi joulua varten. Tietyillä ruuilla on perinteisiin liittyviä merkitys ja eräs mies kritisoi pohdiskelemaan sävyyn profiilissaan tällaisia ruokaperinteitä.

Miksi ihminen syö ruokaa, josta ei periaatteessa edes tykkää vain koska se jotenkin hämärästi ”kuuluu kesään” tai vaikka jouluun? Kaikkeen sitä ehdollistuinkin...

Ruuanlaittamiseen liittyviä sukupuolittuneita normeja tarkasteltaessa naiset sijoitetaan keittiöön, kun taas miehet tekevät ruokaa oletetuin heikkoine taitoineen ulkona grillaten. (Buerkle 2009, 81) Miehet kuitenkin paljastavat profiileissaan valmistavansa ruokaa keittiössä, vaikkakin valmistetun ruuanlaatu vaihtelee miehittäin.

Miesten tekemien tilapäivitysten ja lisäämien kuvien perusteella miehet valmistavat itse kotona ruokaa, minkä he tahtovat tuoda esille myös muille käyttäjille ruokakuvien kautta. Ruuanlaittamisesta kerrotaan kahdella painotuksella. Ensinnäkin kuvat on otettu ruoka-annoksista, jotka ovat monipuolisia salaatteineen ja laadukkaine lihoineen sekä lisukkeineen. Hienot itse tehdyt ruuat pitävät sisällään herkkutatteja, bataattia ja hirveä, kalkkunaleikettä ja salaattia sekä lohta soija-seesamiöljykastikkeessa. Useimmat näistä annoksista on asetettu lautaselle ravintola-annoksien mukaisesti ja lautasen rinnalta löytyy juomalasi juomineen sekä pala leipää. Aiemman tutkimuksen perusteella miesten tulee enenevässä määrin tarkastella omaa ulkonäköään ja pitää itsestään huolta, mikä on saanut myös miehet tarkkailemaan syömisään naisten tavoin. Tämä näkyy miesten huomion kiinnittymisenä lihan laatuun, tuotantoon ja ravintoarvoihin, jolloin normatiivinen käsitys miehestä lihan suurkuluttajana on alkanut murtua (Buerkle 2009, 81, 85, 88). Ruuan laadukkuuden arvostus tulee esille myös Facebook-aineistosta.

Sen sijaan toisen tyyppisissä ruokakuvissa kattaukseen ei olla panostettu ja ruokaa on laitettu vain yhdelle hengelle. Kuvassa oleva ruoka on helposti valmistettavaa, sillä ruoka-annos on koottu helposti ja nopeasti valmisteineksistä, jolloin ei ole kyse varsinaisesta ruuanvalmistamisesta. Tällaisia kuvia on otettu niin makkaroista kuin myös pekonista ja munkeista. Vastakohtana hienoille ruoka-annoksille voidaan pitää hyvin lihapainotteista valmishampurilaissämpylöiden väliin koottua hampurilaista, jonka välistä löytyy kananmunaa, makkaraa, muutama pihvi sekä paljon ketsuppia ja juustoa. Hampurilaisesta on haukattu hieman eikä pöytää ole katettu. Kuvan taka-alalla näkyy oluttölkki, tiskausta vailla oleva lautanen sekä loput hampurilaissämpylöistä paketissaan. Erään kuvan keskeneräinen kattaus on saanut naisen kommentoimaan kuvaa vitsaillen.

Kattauksessa olisi vielä parantamisen varaa ;)

Kun mies on vastannut hänen vitsailuunsa, nainen perääntyi ja vähätteli itseään ja huomiotaan.

Mutta mä oonki tämmönen tuoksukynttilä/koristesaippua ääliö..

Yksi miehistä kertoo leiponeensa sämpylöitä, joita hän aikoo nautiskella saunasta tullessaan. Eräs mies linkittää profiilissaan ruuanlaitto-sivuston tiedot ja toteaa aikovansa kokeilla sivustolta löytyvää tatarisämpylöiden ohjetta kun taas toinen esittelee profiilissaan luomaansa munkin ja pekonin yhdistelmää kuvien kera.

Vuoden paras asia tähän mennessä, munkki pekonilla. <3

Miehen tilapäivytystä kommentoi yhdeksän naista ja seitsemän miestä, mikä on määrällisesti suuri määrä kommentteja. Ruokapuheen aiheena yleisesti synnyttää kommentteja, joista on mahdollista hahmottaa sukupuolittunut tapa käsitellä kyseistä elämäntemaa. Naiset näyttävät kommentoivan positiivissävyyteisesti ruokakeskusteluita, joissa valmistettu ruoka on laadukasta tai terveellistä ja esillelaitto on hoidettu huolellisesti. Naiset pääasiallisesti kauhistelevat miehen loihtimaa ruokayhdistelmää, kun taas miehet esittävät innostuneena kehitysideoitaan.

N1: Seikkailen vilpittömien kannustuksen ja etovuuden tuntemusten välimaastossa.

N2: Verisuonet tukkoon.

N3: Kannatteko tässä vastuutanne kestävyysvajeesta ja pyritte huolehtimaan siitä, että te ette ainakaan ole jälkipolvien eläteinä enää yhdeksänkymppisinä?

N4: Yöööh! :D

N5: Kehoitan sinua lempeästi siirtymään pohjoismaisten ravintosuosittelun mukaisiin välipaloihin :D Laitan postissa perunaa ja mustikoita.

Naiset kehottavat miestä muuttamaan ruokailutottumuksiaan ja pohtivat tällaisen ruokailun seurauksia, mutta osa naisista osoittaa myös kiinnostustaan ruokayhdistelmää kohtaan.

N6: Mikä on tuomio? Miten hyvin sokerikuorrute sopii pekonin kanssa yhteen?

Kaveri istuu tuossa vieressä ja oli heti kun näki kuvan: hei kato, haluan ton!

Myös eräs miehistä näkee ruokakeskustelussa ruokayhdistelmän uhkaavan miehen terveyttä, mutta muutoin miesten rooli keskustelussa on osoittaa kiinnostusta ja ehdottaa kehitysideoita ruualle.

M1: Mmmm, veritulppa ☺

M2: Toi voi kyllä oikeastikin toimia. Toimihan moni makean ja suolaisen yhdistelmä.

M3: Sinulla on makiat nisut. ☺

M4: Kokeile seuraavaksi laittaa Filet- O- Fish- henkeen myös vähän anjovista väliin.

M5: Mites jos ton tekisi pekonihillolla?

Miesten kiinnostus terveellisiin elämäntapoihin on lisääntynyt viime vuosikymmenten aikana, vaikkakin aiemmin normatiivisena pidetty miehisuus on näyttäytynyt terveystietoisena ja terveyttä vähättelevänä. Vuosien saatossa terveystietoisuuden lisääntymistä kulttuuristen muutosten myötä, myös miehet ovat alkaneet osoittaa kiinnostustaan terveellisiin elintapoihin kohtaan (Pietilä 2009, 171.) Kuitenkin omista elintavoista ja terveydestä huolehtimiseen keskittyvä puhe rajoittuu aineistossani lähinnä yksityiseen puheeseen, eivätkä miehet puhu ryhmissä julkisesti terveyden ylläpidon tärkeydestä, vaan esille tuodaan tietoutta spesifeistä terveystietoisuudesta hallitsevan hypermaskuliinisen puheen sekaan. Terveystietoisuutta tuodaan näin ollen esiin, mutta sen relevanttius kyseenalaistetaan maskuliinisuuden linkittyvän välinpitämättömyyden avulla, jolloin pyritään välttämään terveystietoisuuden välittämistä itsestään. (Pietilä 2009, 178, 181.) Miehet sukupuolittavat Pietilän (2009) mukaan terveydestä huolehtimista, painottamalla naisten tapaa intoilla liikaa terveyden huollosta syömällä esimerkiksi salaattia korkean verenpaineen pelossa. Oma terveydestä huolehtiminen pidetään ikään kuin piilossa yksityisessä ja näkyväksi tehdään kuvaa itsestä maskuliinisenä toimijana. Toisaalta Facebookissa käydyistä keskusteluista ilmenee naisten rooli terveydestä huolehtijana, mutta toisaalta roolit ovat alkaneet sekoittua, eikä rajaa sukupuolten välille terveystietoisuudessa voida vetää.

Spontaanius ja huoleton suhtautuminen ruokaan tekevät syömisestä miehekästä, eikä syöminen aiheuta sen suuremmin päänvaivaa (Buerkle 2009, 80-81, 90). Spontaaniutta ruuan valinnan suhteen osoitetaan kertomalla tilanteesta, jossa mies hetken mielenjohteesta päätti hypätä junaan Pasilasta kohti Itä-Suomea pelkkä ruuanhankkiminen motiivinaan.

Pasilan Hesburgeriin oli pitkä jono. Kaveri Kiteellä lupasi tarjota makkaraperunat, täytynee hypätä idän junaan kun sopivasti sattui tähän laiturille. Matkaaminen ilman matkatavaroita on yllättävän mukavaa.

Puhe ruuasta muodostaa oman elämäntapansa, mutta sävyt teeman sisällä eroavat toisistaan merkittävästi. Miehet puhuvat ruuasta erilaisina kokeiluina ja yhdistelminä, jolloin ruuassa oleellista on sen valmistamisen helppous, määrä ja maku. Terveellisyys ja laatu eivät ole tällöin huomion keskiössä, toisin kuin ruokateeman toisessa sävyssä, jossa ruuasta puhutaan arvostavasti, omia ruuanlaittotaitoja esittelevään sävyyn. Kaikki viittaukset ruokaan ovat positiivisia ja omaavat yhteyksiä erilaisiin sosiaalisiin tilanteisiin, minkä lisäksi ruuanlaittaminen näyttäytyy tavoiteltavana taitona miehille. Miehet tuovat profiileissaan esille taitojaan ja taitamattomuuttaan ruuanlaitossa. Kommenttien perusteella taitavuus näyttäytyy ihailtavampana piirteenä.

Tekniikka ja teknologia

Määrällisesti miehet puhuvat paljon elektroniikasta ja siihen liittyvistä ohjelmista, koneiden rakentamisesta, asentamisesta ja korjaamisesta. Kaikki miehet eivät teknologiasta mainitse, mutta suurimmalla osalla puhe tekniikasta keskittyy erityisesti oman tietämyksen jakamiseen ja omasta osaamisesta kertomiseen. Tekniikka ja erityisesti viestintätekniikka on koettu vahvasti osaksi maskuliinista kulttuuria, ja miesten on nähty vahvistavan omaa maskuliinista identiteettiään tekniikan käytön avulla. (Hellman 1994, 58.) Tekniikka on kulttuuria, joka on yhteiskunnallisesti muotoutunut hyvinkin maskuliiniseksi, jolloin myös uuden tekniikan käyttöönotto ja siihen tutustuminen näyttääytyy sukupuoliroolin omaisesti miehille ominaisena (mt. 1994, 60, 71). Aiemman tutkimuksen perusteella tehdyt huomiot 1990-luvulta näyttävät pitävän paikkansa edelleen, sillä miesten Facebook-profiileissa uusiin teknisiin palveluihin tutustumista, uusien teknisten välineiden ja laitteiden hankkimista ja omia tekniikan hallintataitoja tuodaan esille laajasti. Teknistä osaamista ja kiinnostusta tekniikkaa kohtaan alleviivataan, minkä lisäksi heikosta teknisestä osaamisesta tehdään huumoria.

Miehet ovat linkittäneet profiileihinsa linkkejä uutuustuotteista, kuten ihmeaineesta, joka estää lian tarttumista tavaroiden pintaan ja Bluetooth- hansikkaista, Netflixistä, Playstation-peleistä sekä ilmaisesta kuvankäsittelyohjelmasta. Muita suosittuja linkityksen kohteita ovat uudet elektroniikka-alan yritykset ja videot, joissa käsitellään koneita, kuten raketteja ja satelliitteja.

Ilmasta, vaikkakin vähän vanhaa photoshopperia tarjolla.

Uuden karhea verkkokauppa aukaisee ovensa ensiviikolla.

Netflix testauksessa, ilmaista hyvää vuoden loppuun saakka

Tv-sarjan nimi - Aloitetaan uus sarja

Django!

Facebook-profiilien perusteella miehet kokevat tärkeänä kertoa muille käyttäjille uusien hankintojen tekemisestä ja vanhoista välineistä luopumisesta. Uusien ohjelmien ja palveluiden käyttöönottoa päivitellään ja hyvään uuteen musiikkiin tutustumisesta kerrotaan myös muille Youtube-videoiden välityksellä. Tämän lisäksi esimerkiksi omassa tilapäivityksessä voidaan kertoa uusien tavaroiden hankkimisesta tai vanhoista luopumisesta.

Soitin vissiin äsken, että ostan prätkän.

Pitikin mennä myymään auto.

Uus lumia taskussa!

Volkswagenilla auringonlaskuun. Miten se maistuukaan.

Miehet myös arvioivat käyttämiensä palveluiden ja ohjelmien sekä hankintojen toimivuutta omassa Facebook-profiilissaan ilmaisten tuntemuksensa tai asiantuntevasti perustellen. Arvioinnin kohteena ovat television ohjelmasisällöt, eri palvelut ja internet.

Netti toimii kuin paikallisen palloseuran pallonhallintajalkapallo toissailtana.

Korealaiset ilmeisesti elävät niin valoisassa maassa että eivät nähneet tarvetta laittaa Samsung Galaxyyn edes salamaa???? Olen siis viimeisen kaksi vuotta ollut kuvaamatta hämärässä ollenkaan. Sen sijaan Nokian hämäräkuvaus vaikuttaa hienolta ja toivon että ominaisuus toimii niikuin luvattu, ainakin arvostelujen mukaan kyllä!

<3 thepiratebay.org

Ihan on kakka tämä Viaplay ☺

Noouuu!! Päivitin spotifyn ja olivat retaleet vaihtaneet kuvakkeen ja fontit..

Tuollaista shaibaako mun veromarkoilla suolletaan kakkoselta?

Kysyin yhtiökokouksessa Soneran vakokuitukaapelia hehkuttavalta asiantuntijalta, saisiko 90 tv-kanavan sijasta kaksi mielekkäällä sisällöllä. Ei saanut.

Pelkkien arviointien lisäksi miehet tuovat esille omaa konkreettista osaamistaan teknisten välineiden ja työkalujen kanssa. Omaa rakennustaitoa ilmennetään kuvilla, jotka on otettu leikkimökin rakentamisprosessin aikana. Kuvissa on kuvattu niin mökin elementtejä nurmikolla, kuin myös miehiä rakentamassa mökkiä ja lopuksi kuvia on otettu valmiista leikkimökistä. Miehet puhuvat myös autoista ja niihin liittyvistä tekemisistä, kuten renkaiden vaihdosta ja ilmanraikastimien asentamisesta.

Kesärenkaat vaihdettu. On pintaa on.. *vaimon* kanssa.

Keväällä opetellaan sitten renkaan vaihtoa ;)”(kihlatun kanssa)

Kesä ja Wunderin asennus

Facebookia käytetään myös oman tietoteknisen osaamisen ja osaamattomuuden esille tuomiseen. Eräs mies kehuu omaa ongelmanratkaisutaitoaan tilanteessa, jossa hänen tietokoneensa on kaatunut. Toinen mies puolestaan kysyy apua muilta käyttäjiltä, tunnistuen ongelman mutta kaivaten ongelmanratkaisuun tukea.

Kone on sekaisin kuin seinäkello. Onko kenelläkään windows 7 home premium palautuslevy? Tai osaako joku tehdä sitä?

Nyt on ammattimeininki: Tietokone kuoli eilen. Tänään avasin potilaan, poistin dvd-aseman ja hajalla olevan obsportin käytöstä masiinassa olevasta virtapiiristä paikoltaan. Sitten hiplailin vähän virtanäppäimen piuhuja ja rämpäsin sen pois piiristä ja takaisin: lopputulos tietokone elää ja hengittää ja turha obsportti poistettu käytöstä. Ja tämä ilman apua, ohjeita ja youtubea. *Miehen* ATK-apu palvelee pyynnöstä.

Elämänteemana tekniikka pitää sisällään laajan skaalan erilaisia teknisiä laitteita ja ohjelmia, joita miehet käsittelevät puheessaan. Sävyt keskittyvät teknisten laitteiden hallintaan ja korjaamiseen sekä uusien ohjelmien ja laitteiden käyttöönottoon sekä arvosteluun. Miehet näyttävät Facebookissa taitavina ja kiinnostuneina tekniikasta, mutta myös avun pyytäminen ongelmatilanteessa on sallittua.

Työ ja koulutus

Yhteiskunnallisista teemoista miehiä kiinnostavat Facebook-profiilien perusteella erityisesti työllisyyteen, talouteen ja politiikkaan liittyvät uutiset. Miehet, jotka linkittävät profiiliinsa videoita ja uutisia esimerkiksi toisten viihdyttämistarkoituksessa, jakavat muille käyttäjille myös uutisia vakavammilla teemoilla. Miehet kommentoivat linkittämiään ja sivuamiaan uutisia yhteiskunnallisella tasolla.

Ict-alan maine synkkeni

- *Joukossa valopilkkujakin ☺*

Nokian uutuuksien lupaa löytää 'täydellisen työn'.

- *Näinä epävarmuuden aikoina mielenkiintoinen idea.*

Ford sulkee tehtaan ja maksaa jokaiselle lähtijälle 145 000 euroa.

- *Vieläkö joku väittää että Suomessa on vahva ay-liike?*

Myös muiden suuryritysten nykytilasta puhutaan aktiivisesti, esimerkiksi Nokian ”sukeltamisena” Bernerin myynteinä sekä Googlen ja Microsoftin arvon heilahteluina. Yhteiskunnallisen työpuheen lisäksi mies puhuvat myös itsestään työkentällä erityisesti omien onnistumisten ja työpaikalla tapahtuneiden muutosten voimasta. Muutostilanteita ovat uusien työkavereiden saaminen, oman työpaikan vaihtuminen, työtehtävien avautuminen omassa työyhteisössä ja oman työyhteisön tapahtumiin osallistuminen. Facebookia käytetään omien liikeideoiden ja työpaikan markkinointiin ja miehet nimittävät itseään monessa yhteydessä työhön liittyvillä nimikkeillä, kuten

Asiantuntija, nuori yrittäjä, varakommodori, Mr. *Yrityksen nimi*

Onnistumisten osalta kerrotaan tilanteissa, joissa oma työpaikka on ollut yleisen kiinnostuksen kohteena, työpaikka on saanut kiitosta osakseen tai mies on itse onnistunut työssään.

Teimme juuri listaa henkilöistä, jotka ovat ilmoittaneet kiinnostuksensa avointa tehtävää kohtaan. Yhteensä nimiä tuli yli 180 -- --..

Pääsin ensimmäistä kertaa vastaamaan itse asiakkaiden puheluihin ja pari niistä osasin ratkaista ilman apua. Jee!

Miehet ilmaisevat profiileissaan jo työpaikkansa esiintuomisella tietynlaista tunnollisuutta työtään kohtaan. Tämän lisäksi töihin lähtemisestä ja työstä yleisesti puhutaan lämpimään sävyyn.

Pitäisi lähteä töihin pitkstä aikaa ☺

Huomenta Suomi, sun poikas valvoo taas ja ahkeroi.

Ensimmäinen päivä uudessa työssä. Mahtavaa!

Vaikka nykyisestä työstä puhutaan positiiviseen sävyyn, ei entisiä töitä nosteta esille profiileissa. Ainoastaan yksi mies tuo esille aiemman työnsä vaihtaessaan työpaikkaa. Hän on ottanut kuvan vanhasta työpisteestään ja kirjoittaa:

Hyvästi *entinen työpisteeni* <3

Miesten puhe työstä on hyvin tunnollista, vaikkakin useimmat miehistä tuntuvat odottavan kovasti lomaa ja viikonloppuja. Vapun aattona mies toteaa lukevansa nuhaisena tenttikirjaa ja toinen puolestaan ihannoit miestä, joka on tehnyt yli 86 vuotta kestäneen uran ja työskentelee edelleen 100-

vuotiaana toimistossa. Tunnollisuuden ja ahkeruuden korostamisen vastapainona miehet tuovat esille loman alkamisen ja viikonlopun saapumisen useassa yhteydessä.

Olen Mr. Holiday koko elokuun.

Vielä 1,5 h töitä ja sitten olisi viikonloppu!

Olen niin pitkällä kesälomalla kuin huvittaa, hämmentävä olemisen sietämätön keveys.

Kesäloman toinen päivä-- --.

Opinnoistaan miehet puhuvat melko vähän ja vaikka he kuuluvat ainejärjestön Facebook-ryhmään, eivät he kaikki enää opiskele yliopistossa. Kaksi miehistä on jo valmistunut ja he ovat tuoneet esille maisterin arvonsa ottamalla kuvan tutkintotodistuksestaan ja lisäämällä kuvan profiiliinsa.

Gradun arvosanaksi Magna, melkoisen hyvä fiilis!

Opinnoista puhuttaessa tuodaan esille onnistumisia esimerkiksi silloin kun mies on palkittu koulutuksen saralla, hän on saanut läpikäytyä paksun historiikin tai hän on saanut koulutehtävät valmiiksi yömyöhään. Paksuista historiikeista on lisätty kuvia ja ainejärjestön myöntämästä kunniamerkistä tiedotetaan kiitollisena.

Ainejärjestö on myöntänyt teille kunniamerkin vuosijuhlissamme. Tämä kyllä kovasti lämmittää. Kiitos valitsijoille viisaudestanne.

Fuck, mulla onkin koulua huomenna. Menee nyt kyllä yötyöksi. -- -- DONE

Opiskelun yhteiskunnallinen aspekti ei jää profiileissa vaille huomiota ja yhteiskunnallisuus tulee esille puheena opintotuesta ja opintojen järjestämisen kritisointina. Eräs miehistä on osoittanut mieltään ja kampanjoinut opintotuen puolesta, kun taas toinen mies toteaa joutuvansa palauttamaan opintotukea edelliseltä vuodelta työnteosta johtuen. Opintoihin liittyviä järjestelyitä kritisoidaan epäkohtien ilmetessä.

Kiitän kaikkia mielenosoitukseen osallistuneita.. -- --

Palautan vapaaehtoisesti menneeltä vuodelta yli 3000 euroa. KELA <3

Kevään kielikursseille on viikko aikaa ilmoittautua. hieman vaan on hankala ilmoittautua kun on yliopiston sivut alhaalla.

Miehet kontrolloivat toistensa suoriutumista opintojen parissa ja erään miehen kertoessa mielenosoituksesta opintotuen puolesta, kommentoi toinen mies hänen venyneitä opintojaan kritisoiden.

Pitäisikö sinun kuitenkin joku päivä koittaa päästä siitä opintotuesta ja valmistua?

Miehet kommentoivat yhteiskunnallisia uutisia, jotka koskevat taloutta, koulutusta ja politiikkaa aktiivisesti, mikä kertoo kiinnostuksesta yhteiskunnallisia teemoja kohtaan. Omasta koulutus- ja työmenestyksestä kerrotaan virstanpylväiden saavuttamisena, arvosanoina, arkisina vastoinkäymisinä ja onnistumisina. Yliopisto-opinnot tulevat esille myös puheena opiskelijajuhlissa, aktiivisuutena ainejärjestötoiminnassa sekä tenttikirjojen esittelyinä.

Alkoholi

Alkoholi näyttäytyy aineistossa elämänteemana, jolla on painoarvoa miesten arjessa ja juhlassa. Painoarvosta kertoo esimerkiksi erään miehen esittelemät Iittalan Kartio-snapsilasit, joita hän esittelee kotinsa ainoina design-tuotteina. Tällöin mies luo kuvaa siitä, että design ei ole hänen kiinnostustensa kohteena, mutta hän on hankkinut merkkistatusta omaavat lasit kotiinsa alkoholiin liittyvänä tuotteena. Kuitenkin yleensä alkoholin käyttöä tarkasteltaessa huomio kiinnittyy alkoholille sosiaalisissa tilanteissa annettuun rooliin, eikä juomalaseihin. Sosiaalisia tilanteita tarkasteltaessa tarkastelu keskittyy siihen, onko alkoholin nauttiminen integroitu osaksi jotain muuta toimintaa, kuten ruokailua tai muuta sosiaalista kanssakäymistä, vai näyttäytyykö juominen itsenäisenä toimintana, jota ihmiset toteuttavat yhdessä kanssakäymisessään (Mäkelä ym. 2010, 283). Alkoholinkäyttö mielletään maskuliiniseksi suomalaisessa kulttuurissa ja erityisen maskuliinista on humalahakuisen juomisen ensisijaistaminen toimintana (Simonen 2012, 386-388). Heroista juomista, joka rikkoo arjen normeja ja rutiineja, pidetään suomalaiselle miehelle normatiivisena käyttäytymisenä. Herooinen juominen erottaa arjen ja juhlan selvästi toisistaan, sillä alkoholia käytetään tällöin paljon, juominen tapahtuu yleensä kodin ulkopuolella ja sitä perustellaan erilaisilla tapahtumilla ja tilaisuuksilla (mt. 2012, 390). Miesten Facebook-profiileissa juhliin kytkeytyvä herooinen juominen tulee esille miesporukoiden vapaa-ajanviettoina, jolloin miehet kerääntyvät yhteen nauttimaan toistensa seurasta runsaan alkoholimäärän siivittämänä.

Suomalaista alkoholin käyttöä tarkastellut Simonen (2012, 398) toteaa, että alkoholinkäyttö ja puhe alkoholista tekevät luokkajakoa ja sukupolvieroja näkyväksi maskuliinisuuksien sisällä. Juominen on maskuliinisuuden ilmaisemista, sukupuoli-identiteetin rakentamisen väline ja osa sukupuoliperformatiivista. Puhe juomisesta kiinnittyy vahvasti sosiaaliluokkaan, sillä tapa ilmaista itseään puhumalla ja kirjoittamalla rakentuu pitkälti sen yhteiskunnallisen luokan sisällä, jossa mies kasvatetaan. Esimerkiksi itsensä ilmaiseminen näyttäytyy yksipuolisempaan alemmissa yhteiskuntaluokissa ylempiin verrattuna. Erot alkoholipuheessa tulevat esille kulutetun alkoholin laadussa ja käyttötarkoituksissa. Kaksi miehistä puhuu viskeistä ja viineistä niiden nimillä sekä kommentoivat juomien laatua ja tilanteita, joissa he juomia juovat. Eräs mies kommentoi maistelemaan viinejä ja ilmaisee näin arvostuksensa laadukkaita alkoholituotteita kohtaan.

Just perfect to start a weekend., Just lovely, Lauantai-illan herkku

Yksi miehistä on luonut myös toistaan erikoisempia yhdistelmiä eri alkoholijuomista ja hän yhdistää näihin yhdistelmiin myös lihaa. Yhdistelmistä kertominen toimii Facebookissa keskustelun herättäjänä, sillä useimmiten nämä alkoholiyhdistelmien kokeilut herättävät yhtä aikaa kauhistelua että mielenkiintoa. Sen sijaan eräs miehistä ilmoitti juovansa kiljua ystäviensä kanssa, mikä ei herättänyt käyttäjissä keskustelua laisinkaan.

Maanantain jaloviinat ja shampanjat.

Kiljua kavereiden kanssa.

Päivän ensimmäinen snapsi.

Alettaisiinko tehdä riisiviinaa?

Heroisen juomisen ollessa normatiivista suomalaiselle miehelle, ei juomisen malli poissulje mieheltä mahdollisia muita alkoholin käyttötapoja hegemonisen maskuliinisuuden näkökulmasta. Humalahakuinen juominen ei ole hegemonian näkökulmasta välttämätöntä, vaan sen sijaan alkoholinkäyttöön kytkeytyy useita rinnakkaisia maskuliinisia ihanteita. (Simonen 2012, 398) Miesten Facebook-profiileissa humalahakuinen juominen ja humalassa tapahtuneet kommellukset ovat vitsailun aiheita, joita ei välttämättä olisi selvin päin toteutettuna kerrottu.

Piti juoda 6 tölkkiä olutta. Oksensin 6 tölkkiä ja lounaan.

Olen sekaisin, Bönthöä!, @ Pataässä

Naisten alkoholinkäytön lisääntyä menneinä vuosikymmeninä, ovat naisten ja miesten alkoholikäyttökulttuurit alkaneet lähentyä toisiaan ja kulttuurit ovat omaksuneet piirteitä toisiltaan. Suomalaisen alkoholikulttuurin muutoksen on nähty edistävän osaltaan sukupuolten välistä tasa-arvoa, rikkoen aiempaa vahvaa sukupuolittuneisuutta alkoholinkäytössä. (Mäkelä ym. 2010, 286.) Simosen (2012, 398-399) mukaan alemmin koulutetut nuoret miehet rakentavat maskuliinisuuttaan enenevässä määrin runsaalla humalahakuisella juomisella kun taas korkeammin koulutetut saman ikäluokan miehet suosivat hillitympää ja kontrolloidumpaa, jopa feminiiniseksi miellettyä juomista. Feminiinisempi juomakulttuuri näyttäytyy osana uutta mieheyttä, joka purkaa osaltaan totuttuja mies- ja maskuliinisuus normeja. Simonen (2012) on todennut, että varsinaista hegemonista juomatapoihin liittyvää mallia on miesten keskuudesta vaikea hahmottaa, koska alkoholinkäyttöön liittyy useita rinnakkaisia maskuliinisia ihanteita.

Alkoholi näyttäytyy helppona vitsailun aiheena Facebookissa, jota kommentoidessaan kummatkin sukupuolet näyttäytyvät tasavertaisina keskustelijoina. Miehet ovat linkittäneet profiileihinsa uutisia niin humalaisista elefanteista kuin myös oluiden pelastamisesta uppoavasta autosta. Puhe alkoholista on hyvin positiivissävytteistä ja erilaisten juomien ja juomayhdistelmien nauttiminen näyttäytyy miesten kuvailun perusteella mieluisalta.

Löysin viinakaapin takaosasta vajaata viskipulloa, joiden luulin olleen tyhjänä jo vuosia sitten. Asia vaatinee tolalleen laittoa.

Eräs mies kertoi valmistaneensa kihlattunsa kanssa poronkäritystä, joka oli onnistunut muutoin, mutta olutta olisi saanut olla ruuassa enemmän. Tämä huomio herätti keskustelua.

MI: Olutta tulee aina olla enempi kuin vähempi

Mies: Meni loput oluet parempiin suihin... tai siis pitihän niitä maistella ja päättää mikä soveltuu parhaiten poronkäritykseen.

Alkoholin käyttöön keskittyvistä juhlien, kuten rock-festivaalien ja ekskursioiden väliin jättämistä puolestaan harmitellaan avoimesti omissa tilapäivityksissä.

Kun muut on exculla, mä väännän Helsingissä töitä.

Etusivulla näkyy 46 festaripäivitystä. Itse voisin vaikka tehdä töitä vaikka tänään ja vaikka huomenna.

Osaltaan hallitsemattomuudesta kertoo myös se, että opiskeleva mies pohti profiilissaan juhlimisen, opiskelun ja työn yhteensovittamisen haasteellisuutta. Alkoholia käytetään juhliessa kerralla niin suuria määriä, että juhliminen asettaa rajoitteita opiskelulle. Eräänä yönä samainen mies vannottaa menevänsä aamuluennolle.

Meikä niin menee luennolle 8.00 aamulla.

Eräs mies ihmettelee, miksi mies jättäisi menemättä luennolle, onko hän alkanut juomaan vai mikä opiskelusta tekee niin rankaa. Nähtävästi mies ei ole ennen opintojaan käyttänyt alkoholia, tai ainakaan kertonut käyttämisestään julkisesti Facebookissa. Mies kommentoi lieventäen luomaansa kuvaa juomisestaan toteamalla,

Joo. Ei ollut edes krapula, ainakaan paha.

Vaikka alkoholia ei mainittu itsenäisenä tekemisenä osana juhlintaa, näyttäytyy se oleellisena osana miesryhmien keskinäistä juhlintaa. Miesten ottamista mökkeily- ja risteilykuvista paljastuu, että miehet ovat nauttineet runsaita määriä alkoholia juhliessaan suurella joukolla joukkueen tai kaveriporukan kesken. Tämän lisäksi varpajaisista keskustellessaan miehet pohtivat ensimmäisenä, mitä alkoholia juhlissa on tarjolla. Varpajaiset ovat miesten kesken järjestetyt juhlat, joissa juhlistetaan lapsen syntymää ja miesten käymän keskustelun perusteella alkoholi on luonnollinen osa tätä perinteistä juhlaa.

Facebook-profiilien perusteella miehet käyttävät alkoholia harrastuksenaan alkoholin maistelutilaisuuksissa, kotioiloissa ruuan kanssa ja sen laitossa, erilaisina kokeiluina, vahvojen humaloiden juomisessa opiskelijajuhlissa, miesjoukkojen illanvietoissa sekä viettäessään aikaa baareissa. Alkoholi muodostaa oman elämäntemansa aineistoni miesten puheessa, mutta puheen sävyt vaihtelevat miehittäin. Alkoholin kulutusta oikeutetaan toisaalta homososiaalisilla tapahtumilla, joissa miehet juovat yhdessä ja toisaalta nautintoaineen kohtuukulutuksella ruuan kanssa tai harrastuksena. Omia epäonnistumisia sen sijaan selitellään alkoholin liian suurella määrällä, jolloin miehen epäonnistuminen ei näyttäydy miehen omana syynä.

Ulkonäkö

Karvoituksen miehekkyyttä selitetään monella tapaa. Ensinnäkin kaljua päätä pidetään miehekkäänä, mikä tulee ilmi erään miehen esitellessä seinällään lahjaksi saamaansa kaljun ajelukonetta kommentoiden: *Mainio lahja miehekkäälle mielelle!*. Toisaalta kalju edustaa tietynlaista miehistä luovuttamista taistossa hiustenlähtöä vastaan, mikä tulee ilmi erään miehen seinälle linkitetystä kuvasta, jossa näkyy pälvikalju muutaman hiustupsun takaa. Mies vitsailee itse asiasta toteamalla, että joku ulkopuolinen on törkeästi muokannut kuvaa, mutta toinen mies tarjoaa auttavaa kättään ja kehottaa miestä ottamaan yhteyttä kun tämä haluaa miehen *piipahtavan höylän kanssa* ajaakseen loputkin miehen hiuksista pois. Hiustenlähtöä pidetään negatiivisena asiana, mutta kokonaan kaljua päätä pidetään harvaa hiuskasvustoa parempana vaihtoehtona. Hiuksien ohella miesten karvoituksesta puhutaan, kun eräs mies järjesti tempauksen omien säärakarvojensa ajamisen ympärille. Puhe säärakarvojen poistamisesta sai naiset jakamaan vinkkejä sokerivahan sekä vahaliuskojen käytöstä ja useampi nainen ilmoitti myös halukkuutensa auttaa tässä karvoituksen poistossa. Miehet puolestaan päivittelevät miehen suunnitelmia *Video or did not happen* tai *No tätä on odotettu*. Karvoitus säärissä on miehekästä, eikä säärakarvojen poistaminen ole miehelle tyypillistä, koska tällaisen arkisen teon ympärille rakennettiin kokonainen tapahtuma miehen sukupuolen vuoksi.

Homofobiset performatiivit toimivat osana kulttuurisesti koherentin maskuliinisen identiteetin rakentamisesta. Huuki ym. (2010, 375-376) ovat kuitenkin todenneet, että koulupoikien keskuudessa humoristiset homoseksuaalit performatiivit toimivat tapana nostaa omaa asemaa vertaistensa keskuudessa. Poikien maskuliinisen statuksen tulee olla kuitenkin korkea ja heidän heteroseksuaalisuudestaan tulee olla epäilystäkään, jotta tällaiset homoseksuaalisesti virittyneet performatiivit eivät käänny poikia vastaan. Epäilyjä miehen maskuliinisen identiteetin yhtenäisyydestä ja heteroseksuaalisuudesta on syntynyt myös erään miehen Facebook-profiilissa, kun mies on lakannut kyntensä kynsilakalla. Mies on parisuhteessa ja hänellä on lapsi, joten seksuaalisuuden ja maskuliinisuuden kyseenalaistaminen tapahtuu huumorin tasolla. Kynsien lakkaaminen liittyy tapahtumaan, johon mies on ottanut osaa. Hän on ottanut käsistään kuvan ja kirjoittanut kuvatekstiksi *Miehekästä*. Kuvassa näkyy kynsien lisäksi miehen kauluspaidan hihaa ja hihan alta pilkottavia ihokarvoja. Kuva on synnyttänyt paljon keskustelua miesten keskuudessa ja miehet kysyvät ovatko kynnet miehen, tunteeko mies olonsa *tyttömäiseksi* ja että onko mies tullut *kaapista ulos*. Jopa miehen mieheys kyseenalaistetaan yhdellä sanalla: *Lanko- "mies"*. Eräs mies on kommentoinut, että kynnet ovat *Ihanat!!! xDDD*, mutta muut kiroavat miehen tekoa *ei helv...* ja **Mies* prkl*. Mies itse toteaa

keskustelussa, että kynnet ovat hänen omansa ja hän perustelee kynsien lakkaamista, koska Suomen ylimmät poliittiset päättäjätkin niin tekivät.

Lähes kaikissa profiilikuvissa esiintyvät miehet itse, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Kuvat on rajattu joko rinta- tai kasvokuviksi ja miehet on mahdollista tunnistaa profiilikuvistaan. Eräänä yhtäläisyytenä kuvien välillä on aurinkolasien käyttäminen, sillä suuri osa miehistä pitää profiilikuvassa aurinkolaseja päässään. Muutamaa aurinkolasikuvaa kommentoidaan lyhyesti joko juuri aurinkolasien vuoksi Salainen agentti tai miehen ulkonäköön viitaten Omg, Nonyt. Miehet kehuvat toisiaan komeiksi heidän lisäämiensä kuvien yhteydessä. Kuvissa, jotka ovat saaneet kehuja osakseen, miehet esiintyvät yksin ja he ovat pukeutuneet tyylikkäästi joko puvun takkiin tai nahkatakkiin. Eräessä kuvassa toisen miehen upeus tunnustetaan, mutta omaan ulkonäköönsä verratessa mies toteaa, ettei mies ei kuitenkaan ole yhtä komea kuin hän itse.

Upea nuori mies! Kunpa hän olisi yhtä komea kuin minä.

Myös kuvia, joissa mies katsoo kasvot vakavana kameraan tai jossa mies seisoo mahtipontisesti käsi pystyssä, kehuaan komeiksi. Muut käyttäjät ovat verranneet miehiä näiden ulkonäön perusteella erinäisissä yhteyksissä Arnold Schwarzeneggeriin, korealaisiin joukkoihin tai viikinkeihin. Positiivisten ulkonäkökommenttien (tyylikäs, komea, upea, kaunis) lisäksi jotkin miesten itsestään lisäämät kuvat ovat saaneet kommentteja, kuten *dirty, ihme hiippari, anal ja dab*. Pariskuntakuvien osalta miestä ja naista kehuaan yhteisesti kauniiksi pariiksi tai vaihtoehtoisesti kommentointi kohdistetaan morsiamen kauneuteen, *she is beautiful*.

Omasta ulkonäöstä huolehtimisesta ei puhuta, ainoastaan ulkonäöstä huolehtimisen vähäisyys tai vähäiset tiedot esimerkiksi hiusten leikkuusta ja karvojen poistosta tuodaan esille. Eräs mies toteaa karvojen ajelun jääneen vähälle viime aikoina ja vitsailee tavallisesta poikkeavasta tilanteesta.

Miksiköhän joku pesukarhusilmäinen riutuneen näköinen karvaotus on muuttanut asumaan kylpyhuoneeni peiliin?

Myös pelkkiä kasvatettuja viiksiä pidetään niin sanotusti poikkeustilana, mistä kertoo tilapäivitys, jossa mies toteaa käyneensä passikuvassa viiksiä ajamatta.

Seuraavat viisi vuotta passikuva viiksillä – Check!

Toinen mies puolestaan kyselee vinkkejä muilta käyttäjiltä parturin etsintäänsä. Oleelliseksi tekijäksi parturin valinnassa osoittautuu erityisesti hinta ja parturissa käymisen helppous vaikkakin mies toteaa keskustelussa, ettei hyvää saa halvalla. Vaikka parturin valintaa pohditaan ennen parturiin menoa, ei miesten suositukset ohjaa miestä valitsemaan parturia, vaan leikkuun hinta on ohjannut miehen tekemää valintaa.

***Mies:** Missä kannattaa käydä parturissa *paikkakunnalla*?*

***M1:** *Parturi X**

***M2:** Minun naapurissa on miesten hiustenleikkauksesta avajaistarjous 20 euroa.*

***M1:** Toisaalta vitustako minä tiedän, kun en ole pariin vuoteen käynyt parturissa..*

***Mies:** *Parturi X* on hyvä mutta siellä on aina jonoa*

...

Mies:Hiuskeskuksessa* käyty ja suht heikkoa jälkeä kympillä. Kiitti kuitenkin avusta, vaikkei siitä hyötyä ollutkaan.*

***M3:** Meiltä löytyy kaikki vehkeet. Nyt vain -30%.*

***Mies:** Joo no on minullakin sakset ja kotiparturi lol*

Elämänteemana ulkonäkö pitää sisällään käsityksiä maskuliinisuudesta ja feminiinisyydestä, mistä johtuen ulkonäkö on myös teema, jota muut käyttäjät kontrolloivat puheessaan. Aineistoni miehet synnyttävät ihailua ulkonäöllään, tuovat esille epäkohtia ulkonäöstään, painottavat huoletonta suhtautumistaan ulkonäköönsä tai vaihtoehtoisesti esittävät kiinnostustaan ulkonäöstä huolehtimiseen. Kukaan miehistä ei tuo esille suurta kiinnostustaan ulkonäöstä huolehtimiseen ja miesten lisäämät liian suunnitellut kuvat itsestä saavat osakseen kommentteja, joiden sävyn positiivisuutta tai negatiivisuutta on vaikea tulkita. Komeus on luvallista, mutta omaan ulkonäköön ei ole luvallista kiinnittää liikaa huomiota.

Huumori

Huumoria ei voida pitää elämänteemana eli puheessa esille nousevana elämän osa-alueena, vaan huumori on ennemminkin sävy, jota miehet käyttävät puhuessaan eri elämänteemoista. Elämänteemojen sisällä elävät sävyt muodostuvat toisia tavoiteltavimmiksi ja hegemonisemmiksi, jolloin omaa vajavuutta hegemonian tavoittelussa pyritään paikkaamaan itseironisesti huumorin avulla. Miehet vitsailevat elämänteemojen sisällä syistä ja piirteistään, joiden vuoksi he asettuvat hegemoniselle maskuliinisuudelle alisteisiksi, mutteivät kuitenkaan irtisanoudu hegemonian tavoittelusta. Esimerkiksi tekniikan käytön heikot taidot, mieltymykset epäterveelliseen ruokaan, kaljuuntuminen ja alkoholin käytön hallitsemattomuus ovat asioita, joiden osalta miehet tekevät huumoria itsestään. Omia heikkoja kohtia ja puutteita tehdään näkyväksi huumorin kautta, jolloin heikko tekniikan osaaminen ja pälvikalju eivät näyttäydy miehen elämää ja identiteettiä horjuttavina asioina. Itseironian käyttö on yleistä, ja koulupoikia tutkineet Huuki ym. (2010, 370) ovat todenneet, että ironia muotoutuu maskuliinisuuden rakentamisen välineeksi iän myötä. Huumoria on mahdollista käyttää oman maskuliinisuuden vahvistamiseen sekä muiden maskuliinisuuksien ja feminiinisyyksien ulkoistamiseen ja alistamiseen. Nämä kaksi huumorin käyttötapaa ovat Facebookissa läsnä miesten profiileissa sukupuolistereotyyppioita käsitteleviä ja omaa paremmuutta korostavia vitsejä kerrottaessa itseironian rinnalla.

Huumori voidaan nähdä sosiaalisena pelinä, jolla miesryhmä viestii ryhmän sisällä rakentuneen huumorin avulla, jolloin ryhmän ulkopuoliset eivät ymmärrä vitsejä, jääden ulkopuoliseksi. Huumorin on todettu olevan merkittävässä roolissa kulttuurisesti hyväksyttävien maskuliinisuuksien ja sosiaalisen statuksen rakentamisessa, sillä huumoria käytetään kilpailun ja toisten alistamisen välineenä (Huuki ym. 2010, 379, 369-340). Aineistossani tämä näkyy erityisesti tiiviiden miesryhmien keskinäisessä kielenkäytössä, sillä miehet käyttävät lempinimiä ja termistöä, jota ryhmän ulkopuolisen on mahdoton ymmärtää oikein. Huumorin avulla lisätään ryhmän sisäistä koheesiota, minkä lisäksi yksittäiset henkilöt voivat vahvistaa omaa maskuliinista statustaan huumoria käyttämällä. Huumori on kielellistä ja performatiivista sosiaalista peliä, ironiaa, marginaalisten ryhmien kustannuksella vitsailua ja rajojen testaamista. Facebookissa näitä rajoja kokeillaan niin viittauksilla homoseksuaalisuuteen ja marginaalisiin maskuliinisuuksiin kuin myös rotuun ja feminiinisyyteen. Huumorin käyttäminen ei ole kuitenkaan ongelmattonta, sillä huumorin käyttämisessä epäonnistuminen voi laskea miehen sosiaalista statusta (Huuki ym. 2010, 379). Miehet tekevät Facebookissa itsestään huumoria, minkä lisäksi he nauravat yhteiskunnallisille uutisille ja linkittävät omasta mielestään humoristisia Youtube-videoita.

4.2 Homososiaalisuus

Aiemman tutkimuksen perusteella miehet pyrkivät tyydyttämään älyllisiä ja fyysisiä tarpeitaan homososiaalisilla suhteilla. (Lipman-Blumen 1976) Fyysisten tarpeiden tyydyttäminen tulee ilmi miesten Facebook-profiileissa urheiluun liittyvinä kilpailuasetelmina ja oman pelijoukkueen näkyväksi tekemisenä. Miehet urheilevat erityisesti toisten miesten seurassa, mutta tämän lisäksi parisuhteessa olevat miehet antavat ymmärtää lenkkeilevänsä ja hiihtävänsä myös kumppaniensa kanssa. Naiset ja miehet puhuvat politiikasta ja opinnoistaan toisiinsa nähden yhdenvertaisina samojen keskusteluiden sisällä samansuuntaisine näkemyksineen. Voidaan siis ajatella, että miehet eivät hae älyllisten tarpeidensa tyydyttämiseen ainoastaan miesten kommentteja, vaan naiset voivat keskustella yhteiskunnallisista aiheista miehiin nähden yhdenvertaisina. Aiheet eivät vaadi naisia ja miehiä asettumaan sukupuolenmukaisiin rooleihin.

Huumorin on todettu olevan merkittävässä roolissa kulttuurisesti hyväksyttävien maskuliinisuuksien ja sosiaalisen statuksen rakentamisessa, sillä huumoria käytetään kilpailun ja toisten alistamisen välineenä (Huuki ym. 2010, 369-370). Erityisesti sukupuolirooleille naureskelu ja roolien näkyväksi tekeminen ovat tapoja, joilla homososiaalisia suhteita vahvistetaan ja sukupuoliroolit näyttäytyvät hyväksytyinä huumorin aiheina. Facebookissa miehet hyödyntävät useissa yhteyksissä sukupuolirooleja käsitteleviä humoristisia videoita ja kuvia ollakseen vitsikkäitä kavereidensa keskuudessa.

”Tutkimus: Miehen kannattaa vältellä kotitöitä” –mtv3.fi

***M1:** No ny se selvis miks meillä Maaritin kanssa menee niin hyvin, nykin se touhuu tuolla keittiössä ja mä hörpin saunakaljaa, katon avaraluontoa ja oon fp:ssä.*

***N1:** Mieheni on varmaan myös lukenut tämän tutkimuksenm siis jo noin 25 vuotta sitten ☺*

***N2 (M1:n vaimo):** Mut nythän tuo M1 onkin keittiöhommissa, tekee meille jälkkärit, taitaa valmistua Irish coffeet ☺*

Sukupuolistereotyyppioille naureskellaan miesten seinillä useassa eri muodossa, erityisesti linkitetyissä kuvissa ja videoissa. Eräässä videossa keskitytään suomalaisen miehen stereotyyppioihin huumorin kautta. Youtube- videossa suomalainen mies juo itsensä vahvaan humalaan ja käyttäytyy tämän jälkeen holtittomasti. Miehet kommentoivat videon ilmentävän tyypillistä, stereotyyppistä ja klassista suomalaista miehisyyttä. Vastaavasti stereotyyppistä naista ilmennetään kuvalla naisesta, jonka hiukset ovat nousseet pystyyn huutamisesta. Kuvatekstissä todetaan, että *Jokaisen sekopäisen naisen takana.*

Miehet ja naiset myötäilevät kuvan totuudenmukaisuutta ja eräs mies totesi tilanteen muistuttavan sitä, kun hänen isänsä palaa *vaativalta maailmanparannusmatkaltaan*.

Eräs mies on linkittänyt profiiliinsa lehtijutun, jossa esitellään *toisenlaisia hääkakun koristeita*, joissa hääpari on kuvattu tekemässä huvittavia asioita sukupuolittuneissa rooleissa, jolloin vaimo on kuvattu raahaamassa miestä takin kauluksesta perässään tai juoksemassa miehen perässä kaulin kädessään.

Naisille ja miehille jaetaan sukupuolenmukaisia rooleja myös videossa *Naiset vs. miehet punttisalilla*, jossa kuvataan naisten ja miesten erilaista kuntosalikäytöstä. Videossa naiset ja miehet toimivat sukupuoliroolejaan vastaan, jolloin sukupuolittunut *kuntosalikäyttäytyminen* näyttäytyy humoristisena. Linkitettyjen videoiden ja kuvien lisäksi eräs mies tekee huumoria arkielämän tilanteesta, eli puhelimesta puhumisesta ja tekee sukupuolittuneita yleistyksiä.

Mä en ymmärrä miten naiset käyttää 20 min puhelinta yhden asian sanomiseen.

Miehet naureskelevat naisille lisää todeten, että he ovat tehneet itsekin saman huomion jo aiemmin ja että erään miehen äidiltä vie 1,5 tuntia toivottaa hyvää yötä omalle äidilleen. Naisten tekemät pitkät puhelut aiheuttavat miehissä hilpeyttä ja eräs nainen toteaa pitkien puheluiden puhumisen olevan *taito*. Mies vastustaa tätä ja toteaa: *Ei, kyseessä on vika*. Miehen mielestä pitkien puheluiden tekeminen on sukupuolittunut vika, joka naisilla on. Puhe naisista ja miehistä erilaisina toimii tapana ulkoistaa naiset miehistä ja lisää osaltaan yhteisöllisyyttä miesten välille.

Miehet pitävät miehisistä oikeuksistaan kiinni puhuessaan tulevista varpajaisista. Mies toteaa saaneensa *isyyspakkauksen* tulevien lastensa äidiltä. Isyyspakkaus pitää sisällään tarvikkeita varpajaisiin, mikä herättää muiden miesten kiinnostuksen. Miehet alkavat kysellä mitä tulevissa varpajaisissa on luvassa, tarjoillaanko siellä konjakkia vai onko tarkoituksena viettää perinteinen saunalauantai. Eräs nainen kiinnittää huomion siihen, että varpajaiset kuuluisivat todellisuudessa ennemminkin äidille, joka tekee kovemman työn lasten syntymän eteen. Mies itse ehdottaa, että kihlatun ystävät voivat järjestää tälle vauvakutsut ja toinen mies oikeuttaa miesten varpajaisten juhlinnan toteamuksellaan *Perinteet kunniaan*. Myös toisen miehen profiilissa miehen todetaan ansainneen viskipaukun, kun perheeseen syntyi lapsi ja tämä toteamus saa erään naisen toteamaan, että viskin on ansainnut ennemmin lapsen äiti kuin tuore isä.

Lapsen äiti ne viskit on ansainnut ;)

Homososiaalisia suhteille tyypillisenä on pidetty emotionaalista vetäytymistä ja intiimien ilmaisujen tukahduttamista, millä ylläpidetään miessukupuoleen liitettäviä stereotyyppioita. (Koivunen 2013, 26) Suurin osa miehistä ei ilmaise tunteitaan profiilissaan, muutoin kuin pettymyksiä ja ilonaiheita esitellessään. Muutama miehistä ilmaisee kuitenkin tunteitaan muita avoimemmin käyttäen tilapäiviyksissään ja lisäämissään kuvissa paljon sydämiä (<3) iloitessaan ja surressaan menetyksiään tai kertoessaan mieltymyksistään. Miesten tunteiden ilmaisussa ei ole hahmotettavissa yhtä mallia, mutta voidaan sanoa, että suurin osa profiileissa esillä olevista sydämistä esiintyy naisten kirjoittamissa kommentteissa. Miehet esimerkiksi toteavat neutraalisti olevansa matkalla kotipaikkakunnalleen tai muuttavansa uuteen kaupunkiin, mutta näiden liikkumisten tunnevaikutukset tulevat esille vain tilapäiviyksen synnyttämässä naisten kommentteissa.

Kiva kun tuut <3

Tuu jo kotiin, minulla on ikävä <3

Kohta sulla on lyhyempi matka mun luo <3

Tietyt elämänteemat, joita miehet käsittelevät Facebook-profiileissaan, vaikuttavat olevan toisia otollisempia keskustelunaiheita homososiaalisten suhteiden vahvistamiselle Facebookissa. Nämä elämänteemat näyttävät olevan vahvasti sidoksissa sukupuolittuneeseen puheeseen ja maskuliiniseksi miellettyihin aihealueisiin.

Erään miehen profiilissa käsitellään paljon korkeakoulu- ja yhteiskuntapoliittisia aihealueita ja tämän miehen profiilissa käydyt keskustelut ovat selkeästi muihin profiileihin nähden heterososiaalisia. Molempien sukupuolien esiintyminen keskusteluissa tasavertaisina keskustelijoina viittaa siihen, että yhteiskunnallinen elämänteema on yhtäläillä naisten ja miesten hallinnassa, eivätkä roolit keskusteluissa eroa sukupuolenmukaisesti. Yhteiskunnallisten teemojen lisäksi puhe alkoholista näyttäytyy tasavertaisena puheenaiheena sukupuolesta riippumatta. Kuitenkin tietyt elämänteemat asettuvat toisiin verratessa muita maskuliinisemmaksi. Nämä elämänteemat koskevat pitkälti miesten harrastuksia ja kiinnostuksenkohteita kuten penkkiurheilua, alkoholijuomia, isyyttä, tekniikka ja kuntosaliharjoittelu. Homososiaalisia suhteita voidaan nähdä vahvistettavan erilaisilla lempinimillä, joita miehet käyttävät toisistaan. Facebook-profiileissa miehet puhuttelevat toisiaan nimillä *bro, äijä, arska, viikinkipäällikkö, jätkä, moniosaaja, poika, a boss, kisu ja buddy*. Lempinimillä luodaan yhteisöllisyyden tunnetta ryhmän sisälle.

Aineistosta nousee esille viisi eri tapaa, joilla homososiaalisuutta pyritään vahvistamaan, suojaamaan ja rakentamaan miesten välillä. Ensimmäinen tapa on *naisten ulkoistaminen*, jolloin naiset pyritään ulkoistamaan maskuliinisia elämänteemoja koskevista keskusteluista homososiaalisten suhteiden suojaamiseksi. Toinen tapa on *sukupuoliroolien näkyväksi tekeminen* ja korostaminen, jolloin naisen ääni tyrehdyttää keskustelun ottaessaan keskustelussa sukupuolittuneen roolin, joka ei myötäile miesten aiempaa keskustelua. Sukupuoliroolien avulla korostetaan naisten ja miesten erillisyyttä toisistaan. Kolmantena tapana homososiaalisten suhteiden ylläpidossa voidaan pitää *sukupuolittunutta termistöä*. Tällä tarkoitan miesten käymiä keskusteluja maskuliiniseksi mielletyistä elämänteemasta aihealueen termistöllä, jolloin naiset ja ryhmän ulkopuoliset miehet jätetään keskustelun ulkopuolelle. Neljäs ja hyvin näkyvä tapa on *ryhmärakkaus*, joka tulee esille miesten ilmaistessa mieltymystään tiettyä miesryhmää ja ryhmän seuraa kohtaan. Viidennen tavan, *alisteisen maskuliinisuuden paljastamisen*, kautta miehet tuovat esille tietynlaisen maskuliinisuuden alisteisuuden suhteessa itseensä ja edustamaansa maskuliinisuuteen. Seuraavaksi erittelen tarkemmin näitä viittä homososiaalisuuden ylläpitotapaa aineistoesimerkein.

Naisten ulkoistaminen

Miehisiä kenttiä pyritään suojaamaan niin, että naisten kommentointiin ei vastata keskusteluissa, tai heidän näkemyksiään vasten asetetaan vasta-argumentti. Kentillä, joihin naiset nähdään kuuluvaksi, kuten opiskeluissa ja työssä, naisten on mahdollista keskustella samoin sanoin miesten kanssa omaksuen miestenlailla maskuliinisia näkemyksiä ja puhetapoja esimerkiksi alkoholin käyttöön. Kuitenkaan naiset eivät voi tuoda esille samoja näkemyksiään vahvasti homososiaalisissa keskusteluissa maskuliiniseksi mielletävillä elämänaloilla, kuten urheilussa ja teknologiassa. Tämä näkyy naisten hiljenemisenä tai sukupuolittuneen roolin ottamisena, jolloin naisten näkemykset eroavat selvästi miesten ajatuksista. Eräs miehistä on linkittänyt omaan profiiliinsa uutisen Craze-tehonnisääjästä, jota kuntosaliharrastajat käyttävät tehostaakseen saliharjoitteluaan.

”Australian poliisi löytänyt Craze-valmisteesta metamfetamiinia”

Mies: *Kommenteista päätellen porukka tykännyt: ”Aivan tajutonta tavaraa, pitää varmaan alkaa uskomaan mainospuheisiin! n. 50min ottamisen jälkeen salilla naurattaa, kun on niin hyvä olo, mutta rauta nousee paremmin kuin koskaan. Ei väsymystä, ei kipua ja keskittyminen on täysin siinä mitä olet tekemässä!” Oliko tää varmasti ihan laillista?*
☺

M1: *No ainakin tiukkaa kamaa ois ollu diettiin ku piri vie nälän :d*

N1: *Täytyy sanoo et oli paras boosteri mitä miulla on ollu. :D Pieni ärsytys kun veti pois myynnistä. Mut ei se ihan noin hc settiä ollu, mitä noi tossa kuvaa.*

N2: *Joo siis allekirjotan täysin *N1:n* sanat. Loistavaa settiä!*

N1: *Jos joku haluaa vastaavaa niin tollanen kuin Fack up on kans ihan hyvä. Ei vaan tuu niin pitkäaikasta energiapiikkiä mitä Crazesta ☺*

Mies: *Ite oon tykännyt aina ruisleivästä ja kahvista :D*

M1: *no mut okse ylläri on paras treeniboosteri ku jos sisältää amfetamiinisuoloa :D ja *Mies* komppaan tota, lisäravinteet on kaiken kaikkiaan suht turhia (ellei vedä treeniä tai ECL-stackeja)*

Mies: *No joo, niistä voi kyllä saada jo pelkästään psykologisen boostin, mistä on treenissä hyötyä ☺*

N1: *Joo siis tarkoitushan ei oo kiskoo joka treenille. Lähinnä jos moti on Siperiassa ja edessä ois 2h treeni töiden jälkeen ☺*

M1: *Nimenomaan olin just sanomassa tosta, suurin osa noiden boostereiden todellisesta hyödyistä on ns. placebo-effektissä joka on ihan tutkittu. Suomessa ja EU alueella on kuitenkin sen verran tiukat säädökset, kuten muuallakin maailmassa että tällaiset oikeasti vähän ”toimivat” aineet ovat kiellettyjä juuri kuten yllä oleva aine. Treeni töiden jälkeen ja boosteri on kyl paska tekosyy, *Miehellähän* voi kysyä miten se on jaksanu asfalttihommien jälkeen treenata :D*

Mies: *Itsellä ei tuu vedettyä ku plakkarii, sekin lähinnä siksi ettei aina ala tekee mieli sipsii ja suklaata heti reenin jälkee.. Sit onhan se sellainen ”palkinto” reenistä. Mut joo, tää miun reeni on aina ollu niinki vakavaa et jos ei nappaa lähtee salille nii sit se jää välistä :D Mut *N1* miusta jokaisen pitää valmistautuu ja reenata silleen niinku parhaaks itelleen kokee, ei siinä boosterin juomisessa miusta mitää vikaa oo ☺*

N1: *Niinpä. Kaikki tavallaan. Minullekin on ihan sama mistä kukin saa energiansa :D Piti vaan kertoa oma mielipide aiheesta, ei aiheuttaa paheksuntaa ☺”*

Miehet vähättelevät tehonlisääjien käytön tarpeellisuutta ja vihjaavat keskustelussa siihen, että tällaiset aineet on tarkoitettu vakavissaan treenaaville. Nainen on käyttänyt kyseistä ainetta ja kehuu aineen synnyttämiä vaikutuksia. Miehet osoittavat kommenttejaan suoraan toisilleen nimeltä ja hakevat näin kommentteilleen tukea toisiltaan, samalla osoittaen yhdenmielisyytensä toisen miehen kommentteihin. Samalla mies naureskelee naisen perusteluille ja miehen kommenttien perusteella hän on ärsyyntynyt siitä, että nainen puhuu asiantuntijana aiheesta, joka mieltyy miehille ominaisena, koska nainen ei voi saavuttaa tehonlisääjien käyttämiselläkään yhtä suuria lihaksia kuin miehet ovat hankkineet ilman kyseenalaisia aineita. Keskustelu toimii esimerkkinä sukupuolirajojen ylittämisestä, sillä keskustelussa nainen toimii sukupuolelleen epätyypillisellä kentällä ja miehet pyrkivät ulkoistamaan naiset keskustelusta pitämällä yhtä näkemyksillään vetoamalla toisiinsa ja käyttämällä kuntosaliharjoitteluun liittyvää alan sanastoa puheessaan.

Sukupuoliroolit

Miesten puhuessa lapsistaan tai vanhemmuudesta paljastuu käydyistä keskusteluista se, että miehet ovat kavereita vanhempiansa tai puolisonsa vanhempien kanssa, sillä aihe kirvoittaa sukulaiset yhtymään keskusteluun. Naiset kiinnittävät tilapäivityksessä huomion lapseen ja kommentoivat miehen tekemisiä lapsen näkökulmasta, mikä tyrehdyttää miehien aloittaman keskustelun.

Mies: *Päivän antina mahtava yläkroppatreeni ja tajuton jälkihiki. Laittaisiko ilmalämpöpumppua päälle vai lähtisikö *Tyttären* kanssa kaupungille kuumenemaan lisää?*

M1: *Suosittelen sisäistä viilennystä. Se auttaa! :D*

Mies: *Jaa jääpaloja kurkusta alas?*

M1: *Just! Ja jotain hyvää niihin jäihin lisäksi, jotta on vähän makua.*

M2: *Mulla taas alkoi tänään treenitauko ja jatkuu aina elokuun lopulle asti, toki omatoimista 3-4 krt viikkoon täytyy mahduttaa, ettei se Prove vielä jylläisi sisäelimissä? ;)*

Mies: *Voihan se kyllä sekin vielä olla kuin hikoiluttaa.. :S*

N1: **Tyttäreille* tulee kaupungilla liian kuuma.*

Päästäkseen maskuliinisten toimintakenttien täysivaltaisiksi toimijoiksi, naisten on defeminisoitava toimintaansa eli toimittava epäfeminiinisesti ja hyväksyttävä toimintakentän sisällä kirjoitetut toimintasäännöt, jotka pohjautuvat hegemonisen maskuliinisuuden ideaalille. Toimintakentän sisälle pääsemisen edellytyksenä on hyväksyä hegemonista maskuliinisuutta ylläpitävien piirteiden tavoittelu ja tällaisina piirteinä voidaan pitää dominointia, aggressiivisuutta, kilpailullisuutta, kontrollia ja tietyissä tilanteissa myös verbaalista sekä fyysistä väkivaltaa. (Erthart 2011, 90-91.)

Facebook-keskusteluissa naisille ja miehille muodostuu sukupuolittuneet roolit jääkiekkokeskustelun ympärille, sillä naiset ottavat jääkiekon seuraamista vastustavan roolin osana keskustelua. Naiset eivät tällöin defeminisoi käytöstään lähtemällä mukaan hurraamaan Suomen onnistumisia, vaan he puolestaan luovat naisille yhteisen kritisoivan puhettavan. Kolmas nainen kuitenkin ei omaa muiden naistenlailla kritisoivaan puhettavaa, vaan toteaa syntymättömien poikalapsien olevan tulevaisuudessa jääkiekkofaneja perheen muiden miesten tavoin.

Äiti: Pakko on kuunnella ja katsoa tätä huutamista ja papatusta kun ei untakaan saa.
Kihlattu: No nii, turhia tällaset pelit.
Kihlattu: Vauvatki säikkyy kun isä huutaa.
Äiti: Suukapulat on keksitty.
M1: Koittakaa kestää, on vain kaksi viikkoa.
Mies: Onko isällä jo suukapula?
N3: Pojista tulee lätkäfaneja.
M2: Kyllä kannattaa opettaa tärkeät asiat jo riittävän pienenä. Varmaan harmittaa poikija kun kuulevat kannustuksen mutta eivät näe matsia.
Mies: ...ja meillä selostajakaan ei ole Mertaranta. Harmittaa sekä isää että poikia :D

Toisessa yhteydessä mies on kertonut profiilissaan koiran hankinnastaan. Miehet pelailevat koiran ja moottoripyörän hankinnasta, mutta keskustelu tyrehtyy siihen, kun nainen on kommentoinut koiran hankintaa innostuneena.

Mies: the dog is in da house!
M1: but no motorbike
Mies: vanhoja juttuja hei! :D
M2: But who let the dogs out?
M1: Miun mielestä tää koira on justiaa iha uunituore tapaus
M3: Koira vai moottoripyörä? Pikku ihana karvapallero tietysti 😊😊 vuh vuh *Mies* vuh
N1: Me tullaan tänään katsomaan sitä, ja sitten kuuluu koko illan ”iih se niin i-h-a-n-a..” :D

Sukupuolitetut käsitteet

Tietyn aihealueen spesifin termistön käytöllä on keskusteluista mahdollista jättää ulkopuolelle henkilöitä, jotka eivät sanastoa hallitse (vrt. Erhart 2011). Moottoripyöräkeskustelu muodostuu homososiaaliseksi, kun miehet alkavat vertailla miehen ostosta muihin saman mallin pyöriin kilpailullisessa hengessä alan termistöä käyttäen. Vain miehet osallistuvat keskusteluun, naiset eivät osallistu kommentointiin ollenkaan. Miesten tapa kommentoida miehen uutta moottoripyörää on väheksyvä. Toiset kritisoiivat itsessään moottoripyörän hankintaa, toiset puolestaan väheksyivät pyörän tehoja. Keskustelu kuitenkin päättyy erään miehen hyväksyvään kommenttiin.

Mies: Ostan prätkän.

M1: Minkä?

M2: z?

M3: Kun polkupyörä ei enää riitä..

Mies: Zetaha se sieltä. Loppuu kunto kesken. Nää on helpompia.

M4: Oisit tuon miun ostanu. :D

Mies: Vielä kerkee esittää hintaehdotuksia ;)

M4: 6 tonttuu ajettu, huollettu, uudet renkaat, yoshimuran putki, crossitanko, vilkut ym. vaihdettu. uus ohjauyksikkö, vm. -11. Soita!

M1: zeta on lelu osta 636!

M2: onko kyseessä 750 vai tonninen?

Mies: 750. alotellaan rauhassa, nostetaan volyymia jossain vaiheessa :D eiköhä tolla jonkun aikaa ajele ;) Mulle sanottiin, että tää on paras ni otin tän. Löytyy merkintöinä niin monta äxää ja ceetä. Ei voi olla huono.

M2: Oikein!

Omistaminen toimii myös maskuliinisen statuksen rakennusresurssina. Manninen ym. (2010, 352-353) ovat tarkastelleet suomalaisten koulupoikien maskuliinisuuksien rakentumista käyttäen apunaan respektiresurssin käsitettä. Respekti on hierarkista kohoamista tavoittelevaa, minäorientoitunutta toimintaa, joka yhdistyy kunnioituksen ja vallan hankintaan. Respektiä hankitaan olemassa olevia resursseja hyödyntämällä. Ne ovat asioita, joita muutetaan erinäisillä strategioilla symbolisiksi resursseiksi (mt. 2010, 370). Ihmissuhteet, seksuaalisuus, huumori, väkivalta, suoritukset ja fyysisyys toimivat resursseina, joiden avulla maskuliinisuuksia tuotetaan, mutta näihin resursseihin voidaan nähdä lukeutuvan myös omistamisen. Maskuliiniseksi miellettyjen asioiden, kuten moottoripyörän omistamisella voidaan ajatella olevan miehen statusta kohottava vaikutus.

Ryhmärakkaus

Miesten innostuminen toisten miesten seurasta ilmenee Facebook-profiileissa useina kuvina suuresta kaveriporukasta, joissa miehet ovat poikkeuksetta kuvattu toistensa läheisyydessä hymyt kasvoillaan. Noin kymmenen hengen miesporukka kutsuu itseään *kerhoksi*, ja mies ilmaisee tilapäivityksissään odottavansa innolla pääsevänsä viettämään aikaa kerhoon kuuluvien miesten kanssa. Saman huomion voi tehdä myös samassa joukkueessa pelaavien miesten puheesta ja erityisesti lisätyistä kuvista. Miehistä neljä on lisännyt profiilinsa taustakuvaksi kuvan suuresta miesryhmästä ja tällaisia ryhmäkuvia lisätään omaan profiiliin aktiivisesti, kun miehet ovat viettäneet aikaa yhdessä. Kuvia on nimetty ja kommentoitu ryhmän merkitystä korostaen *Minä ja pojat* sekä *aika monta kingii yhdessä kuvassa*.

Kuvassa on 11 miestä, joista kaikki pitävät päässään aurinkolaseja, useimmat ovat pukeneet päälleen hihattoman toppimallisen paidan. Miehet istuvat pöydän kahdella puolen, osa seisoo pöydän päässä kameraan tuijottaen. Kaikki poseeraavat ja hymyilevät olutlasit käsissään.

MI: Todellista veljesrakkautta <3

Mies: Sä oot silkkii... :D :D

M2: *Miehen* kommenttia jatkaen.. Muille ihmisille vois vaan sanoo: "Mitä sä siint tiiät!"

Mies: Jep, meinasin linkittää sen büisin tähä :D

MI: Mitä sä siit tiiät (tiiät), Sä tiiät et KERHO ei käytä mitä whäkkii, Ei enää yhen koon lätsii, Eikä mitää rättii, Vaan spottaa snapbackii!!! ;)

Eräs miehistä kertoo käyneensä huoltamassa moottoripyöräänsä miesten kanssa ja kehuu huoltoreissua onnistuneeksi.

Äijien kanssa käytiin tänään vähän vaihtelemassa öljyjä prätkään. Paras varikkotiimi koskaan! :D

Eräs nainen on löytänyt keinon, jolla päästä sisään äijiä koskevaan keskusteluun vitsailemalla erään miehen teknisistä taidoista.

NI: Jos MI on ollu paikalla, nii uskon ettei siitä hommasta oo tullu yhtään mitään :D

MI: Kuules NI!! Hoidin oman osani tyylillä: luin ohjekirjaa ja neuvoin *Miehelle* mihin suuntaan mutteri aukeaa ja menee kiinni ;) :D

Hegemonian vastustajat

Miehet luovat stereotypioita myös erilaisista miestyypeistä, mikä käy ilmi eräästä kommentista, jossa miehet ovat ottaneet kotimatkallaan kyytiin liftarin. Miehet pitävät liftannutta miestä erikoisena ja miehen sisko kyseenalaistaa tämän näkemyksen. Hippeys näyttäytyy miehen outojen puheiden vuoksi negatiivisena mieheytenä.

Mies: Vika kerta kun otetaan hippiliftaaja kyytiin.

Sisko: Mitä pahaa hippiliftaajissa on?

MI: Hippi oli hieno mies.

Mies: Hänellä oli jotain aineita repussa ja hän puhui demoneista ja omasta verestä. Tottakai.

Omaa sitoutumista hegemonian tavoitteluun tuodaan näkyväksi toteamalla liftaavan miehen olevan outo ja tavallisesta poikkeava mies, joka edustaa marginaalista maskuliinisuutta. Loppuluvussa pohdin sitä, kuinka hippimies sijoittuu maskuliinisuuksien hierarkiaan suhteessa muihin Facebookissa esille nousseisiin maskuliinisuuksiin. Tämän lisäksi pohdin, kuinka aineistossa esille tulleet homososiaaliset suhteet vaikuttavat online-vuorovaikutukseen Facebookissa.

LOPUKSI

Yhteenveto

Maskuliinisuuden ja feminiinisuuden käsitteiden määrittely on vaikeaa ja jopa mahdotonta silloin, kun käsitteet ajatellaan biologisesta sukupuolesta irrallisina kulttuurisina konstruktoina. Määritelmien tekeminen on kuitenkin mahdollista silloin, kun määritelmille on löydettävissä perustelut ja kiinnittymiskohdat. Näen, että maskuliinisuus ja feminiinisyys eivät ole sidoksissa ihmisruumiin sukupuoleen, vaan sen sijaan olemuksena ja piirteinä ne kiinnittyvät kulttuureittain tiettyihin elämänteemoihin ja niiden sisällä vallitseviin eri sävyihin. Terminä maskuliinisuus on liitetty miehiseen elämänkenttään, joka näyttäytyy feminiinisyydelle ja naiselliselle elämänkentälle vastakkaisena dikotomisesti sukupuolittuneessa kulttuurissa. Kuitenkin naiset ja miehet toimivat enenevässä määrin samoilla yhteiskunnan osa-alueilla, minkä vuoksi myös maskuliinisuuden ja feminiinisuuden määritelmät ovat lähentyneet toisiaan. Puheenaiheina alkoholinkäyttö ja yhteiskunnalliset tapahtumat ovat teemoja, joista käydyistä keskusteluista ei voida määrittää naisille ja miehille ominaisia puheen sävyjä, eikä näitä voida pitää elämänteemoina sukupuolittuneina.

Olen pohtinut ensimmäisenä tutkimuskysymyksenäni, *millaisia elämänteemoja ja niiden sävyjä miehet esittävät Facebook-profiileissaan maskuliinisuuksien muotoina*. Vastaan tähän kysymykseen erittelemällä niitä elämänteemoja, joita miehet tuovat esille profiileissaan ja pohdin tarkemmin urheilua maskuliinisena elämänteemana. Määrittelen maskuliinit elämänteemat aiheiksi, joista miehet tekevät ja heidän annetaan tehdä keskustelunavauksia Facebookissa toistuvasti. Sallitun feminiinin ja maskuliinin välinen rajanveto näyttää hämärtyneen miessukupuolen sisällä, sillä miehien on luvallista puhua elämänteemoista eri sävyin. Aineistoni perusteella näyttää siltä, että miehet pyrkivät rikastuttamaan omaa maskuliinisuuttaan feminiinillä kodinpiiriin ja perhesuhteisiin keskittyvällä puheellaan. Ilman että miehet piilottelisivat kodinhoitoon, ruuanlaittoon, auton korjaamiseen tai lastenhoitoon osallistumistaan, miehet kertovat yksityisen piiriin keskittyvistä elämänteemoista avoimesti. Parisuhteen ja lasten myötä miesten puhe näyttää keskittyvän enenevässä määrin yhdessä tehtäviin asioihin, hankintoihin ja muutoksiin sekä miesten omiin harrastuksiin ja työhön. Näyttää siltä, että miehet pyrkivät sisäistämään samoja taitoja kuin kumppaninsa, sekä opettamaan

kumppanilleen taitoja, joita itse osaavat. Tasa-arvon eetos on läsnä parisuhdepuheessa, mutta lapsia koskevaa puhetta ja sukupuoliin kohdistuvaa huumoria käsitellään sukupuoliroolien ohjaamana. Maskuliiniseksi elämänteemoiksi, eli teemoiksi, joista miehet tekevät keskustelunavauksia tilapäivitysten muodossa Facebookissa, ovat erityisesti urheilu, matkustelu, yhteiskunnalliset uutiset, alkoholi, isyys sekä ruoka.

Esimerkiksi urheilusta on havaittavissa maskuliinisia ja feminiinisiä sävyjä, niin aktiivisuudessa ja passiivisuudessa penkkiurheilupuheessa kuin myös sävyissä puhua urheilusta terveyden ylläpitona tai vaihtoehtoisesti kilpailuna toisten kanssa. Urheiluteeman sisällä miesten puheissa urheilu näyttäytyy joko harrastuksena, intohimoisen seuraamisen kohteena, työnä tai aiheena, josta vaietaan täysin. Harrastuksena urheilu näyttäytyy joko kilpailuna, jota harjoitetaan toisten miesten kanssa tai itsensä kehittämisenä sekä oman voiman lisäämisenä. Työkseen urheilevat miehet eivät tuo aktiivisesti itse esille urheiluaan tai kentän tapahtumia, vaan muut miehet tekevät kiinnostuksensa miehen pelejä kohtaan näkyväksi tämän profiilissa. Joukkueissa pelaavat miehet tiedottavat joukkueensa peleistä profiilissaan ja tuovat esille joukkueen merkityksen ensisijaisena sosiaalisena suhteena. Urheilu näyttäytyy maskuliinisena elämänteemana, josta keskusteltaessa naiset ja miehet omaavat omat sukupuolittuneet roolinsa. Kuitenkaan kaikki miehet eivät vaikuta olevan urheilusta kiinnostuneita, vaan osa miehistä jättää urheiluteeman täysin sivuun profiilissaan. Urheilun käsittelemättä jättäminen synnyttää kysymyksen siitä, tietääkö mies mitään tästä maskuliiniseksi mielletystä elämänteemasta, jos hän ei kirjoita auki omaa suhtautumistaan urheiluun. Urheilusta vaikeneminen estää miestä yltämästä maskuliinisuuden hegemoniselle tasolle.

Miehet pyrkivät tavoittelemaan hegemonista maskuliinisuutta lisäämällä profiiliinsa edustavia kuvia kumppanistaan. Puolihuolimattomia kuvia kumppanista ei lisätä ja miesten voidaan ajatella vahvistavan poseeraavan naisen avulla omaa heteroseksuaalista miehisyttään. Heteroseksuaalisuutta tuodaan esille myös puhuttaessa lapsista. Miehet puhuvat lapsien saamisesta kahdella eri tavalla. Lapsista puhutaan joko onnistumisena ja saalisvertauksen avulla tai vaihtoehtoisesti lapsien saamista käsitellään naisen ja miehen elämän muuttavana prosessina. Jälkimmäisellä lapsen saamispuheella voidaan nähdä olevan muukin tehtävä, kuin oman heteroseksuaalisuuden alleviivaaminen, sillä mies ikään kuin elää naisen raskautta Facebook-profiilissaan. Tällainen puhe murtaa julkisen ja yksityisen kentän välistä rajanvetoa, kun mies voi puhua feminiinistä elämänteemasta, eli raskaudesta, osana omaa miehisyttään. Miehet eivät tee eroa naisten ja miesten rooleihin vanhempina, vaan vanhemmuudesta puhutaan kahden ihmisen jakamana tehtävänä, jossa molemmat toimivat tasavertaisina.

Esille tuotavien elämänteemojen voidaan nähdä kytkeytyvän sankarillisuuden ja maskuliinisuuden välisen yhteyden esille tuomiseen. Aineistossani miehet tuovat itseään esille erityisesti kolmea sankarillisuuden muotoa mukaillen, joissa sankarillisuus nojaa joko miehen työn ja menestyksen kautta hankittuun valta-asemaan, teknisen osaamisen kautta ilmennettyyn älykkyyteen tai vaihtoehtoisesti urheilun kautta hankittuun fyysiseen voimaan. On mahdollista sanoa, että miehet laskevat pääpainon profiilissaan yhteen tai kahteen sankarillisuuden muotoon, joita he painottavat profiilissa rakentamassaan diskurssissa. Työhön linkittyvät vahvasti opinnot ja niihin liittyvät vaihto-opiskelut sekä eri sidosryhmät, joiden kanssa miehet työskentelevät. Myös omaa yritystoimintaa markkinoidaan omilla nimillä omassa profiilissa positiiviseen sävyyn. Omasta työstä ja opinnoista puhutaan onnistumisina sekä virstapylväiden saavuttamisena. Toisin sanoen työtä käsitellään kokonaisvaltaisesti omien onnistumisten sekä työpaikan tai oman firman mainostamisena. Miehet tuovat useissa eri yhteyksissä esille tekemänsä työn merkitystä ja omia työtehtävänimikkeitään. Tehtävänimikkeillä korostetaan omaa asemaa työpaikalla, oman työn merkityksellisyyttä ja yhtä aikaa työpuheessa tuodaan esille sidosryhmiä, joilla voidaan ajatella olevan statusta nostattava vaikutus miehille itselleen.

Tekniikka näyttäytyy profiileissa vahvasti miesten dominoimana kenttänä, sillä tekniikka ja teknologia ovat läsnä profiileissa niin kuvina, tilapäivityksinä kuin myös linkityksinä. Miehet puhuvat tekniikan omistamisesta, huoltamisesta sekä käyttäjäkokemuksista, eivätkä naiset juuri osallistu näihin keskusteluihin. Erityisesti yhteyttä älykkyyssankarillisuuteen luodaan diskurssilla itsestä aktiivisena toimijana ongelmanratkaisuisissa tekniikan parissa sekä eri järjestelmien ja ohjelmien hallintana. Myös kyky antaa kriittistä palautetta ja tehdä vertailuja teknisistä laitteista ovat tapoja osoittaa omaa älykkyyttään tekniikan parissa. Tätä vasten taas urheiluun liittyvä sankarillisuus ei liity älykkyyteen, vaan sen sijaan fyysinen kykenevyys ja voima ovat tekijöitä, jotka tekevät miehestä sankarimaskuliinin. Puhe omasta kehosta ja sen kehittämisestä suorituksia varten tai sen käyttämisestä joukkuelajien otteluissa voiton saavuttamiseksi näyttäytyvät tietynlaisen sankarillisuuden muotona. Penkkiurheilu toimii puolestaan sankarillisissa hetkissä mukana elämisen kokemuksena ja ihannoinnin esille tuomisen välineenä, mitä ei voida pitää sankarillisena toimintana.

Aineistoni miesten Facebook-profiileissa esille nousseiden elämänteemojen, niiden sisällä esiintyvien sävyjen ja niihin kohdistuvan homo- ja heterososiaalisen kommentoinnin perusteella olen pystynyt hahmottamaan hegemonisen maskuliinisuuden piirteitä Facebookissa ja tarkastelemaan hegemonian käsitteen avulla sille alisteisten maskuliinisuuksien ilmenemistä. Hegemonian käsitteen avulla pystyn puolestaan vastaamaan toiseen asettamaani kysymykseen, eli kysymykseen siitä, *millaisia*

maskuliinisuuden esityksiä Facebook-profiileissa tuodaan esille tai piilotetaan?

Kysymyksenasettelulla pystyn selvittämään sitä, miltä näyttää se hegemoninen maskuliinisuuden muoto, jota esille tuoduilla ja piilotetuilla performatioilla tavoitellaan. Muiden käyttäjien harjoittaman kommentoinnin sävy vaikuttaa siihen, mitkä maskuliiniset piirteet määrittyvät hegemonisiksi, tavallisiksi, alisteisiksi tai marginaalisiksi. Hegemonisina maskuliineina elämänteemojen sävyinä näyttäytyvät sellaiset aiheiden sävyt, jotka saavat osakseen hyväksynnän sekä naisilta että miehiltä. Naisten hegemoniaa ylläpitävä voima näyttäytyy miesten Facebook-profiileissa merkittävänä hegemonian määrittäjänä, sillä naisten hyväksyvät kommentoinnit toimivat osoituksena maskuliinisten sävyjen sallimisesta. Palaan myöhemmin tarkemmin siihen, kuinka naisten ja miesten harjoittaman kommentoinnin voidaan nähdä vaikuttavan maskuliinisuuksien muotoutumiseen.

Yhdenkään miehen ei voida ajatella edustavan hegemonista maskuliinisuutta kaikilla elämän osa-alueilla, vaan sen sijaan voidaan pitää realistisena, että mies edustaa hegemoniaa joidenkin elämänteemojen piirissä. Hegemonisen maskuliinisuuden performoiminen edellyttää mieheltä aktiivisuutta työn ja opintojen, seksuaalisuuden ja perheen, teknisten ja fyysisten taitojen harjoittamisen sekä yhteiskunnallisten asioiden parissa, minkä lisäksi suoriutumisen näiden teemojen sisällä tulee olla sävyiltään ideaalia mukailevaa. (kts. Kuvio 2) Hegemoninen maskuliinisuus kytkeytyy Facebookissa itse hankittuun menestykseen työssä ja opinnoissa, mitä todennetaan maisterinarvon ja opintojen arvosanojen esittelyn avulla sekä uusista työtehtävistä ja omasta työnimikkeestä informoimalla. Oma heteroseksuaalisuutta, parisuhdetta ja lapsia tuodaan esille kuvissa, henkilötiedoissa ja tilapäivityksissä. Hegemoniaa tavoittelevaksi perhesuhteista kertominen määrittyy silloin, kun perhesuhteista puhutaan nimenomaan parisuhteena, ei omien vanhempien rakentaman perheen kautta, sillä tällöin kumppanista ja omista lapsista kertominen välittää viestiä miehen heteroseksuaalisuudesta. Kumppanin valinnalla on myös väliä hegemonian tavoittelussa, mikä näkyy Facebookissa edustavien kuvien lisäämisellä kumppanista, sillä kauniin naisen seuran on todettu nostavan miehen statusta. (kts. Haferkamp ym. 2006) Miehen omalla ulkonäöllä on merkitystä, mutta ulkonäöstä huolehtimista ei alleviivata omassa profiilissa.

Hegemonisen maskuliinisuuden edustajan tulee omata taitoja tekniikan parissa sekä olla kykenevä ja taitava urheilussa. Nämä taidot viestivät omien teknisten taitojen ja fyysisyyden kehittämisestä sekä kiinnostuksesta näitä elämänteemoja kohtaan. Kuitenkaan pelkkä liikunnan harrastaminen ei saa miestä yltämään hegemoniaan, vaan vasta urheiluun liittyvä kehittyminen ja kilpailussa menestyminen nostavat miestä maskuliinisuuksien hierarkiassa. Urheilu, heteroseksuaalisuus, julkisessa piirissä tapahtuva menestys ja tekniikka ovat mieltyneet maskuliineiksi teemoiksi aiemmassa tutkimuksessa

(Bird 1996, Koivunen 2013, Meuser 2007), mutta tämän lisäksi aineistosta nousivat esille hegemonian tavoittelussa käytetyt globaali toimijuus ja yhteiskunnallinen osallisuus. Omaa kansalaisuutta korostetaan ja painotetaan, mikä korostuu miesten monikulttuurisissa suhteissa ja matkailupuheen yhteydessä. Matkailusta ja matkustamisesta kertominen viestii valtioiden rajat ylittävistä ihmissuhteista ja verkostoituneisuudesta, mistä johtuen hegemonisen maskuliinisuuden edustajan tulee pystyä osoittamaan toimintakykynsä niin lokaalilla kuin myös globaalilla tasolla. Yhteiskunnallinen osallisuus pitää sisällään niin kansalaisvaikuttamisen eri muodot kuin myös ajankohtaisista yhteiskunnallisista uutisista tiedottamisen ja kommentoinnin. Eräs aineistoni miehistä näyttää ilmentävän hahmottelemani hegemonisen maskuliinisuuden mallia (Kuvio 2) tietyissä määrin, sillä hän täyttää määrittämäni piirteet omassa profiilissaan. Piirteiden lisäksi mies haastaa sukupuoltaan ja seksuaalisuuttaan feminiinisillä teoilla muiden silmissä, kuten kynsien lakkaamisella, mikä vahvistaa miehen omaamaa statusta. Mies rakentaa leikkimökkiä lapselleen, omaa korkeakoulututkinnon, tekee työtä monikulttuurisessa yhteistyössä, omaa perheen, urheilee, harrastaa monipuolisesti, saa hyväksyviä kommentteja tekemisilleen ja näyttäytyy aktiivisena toimijana useiden eri elämänteemojen piirissä.

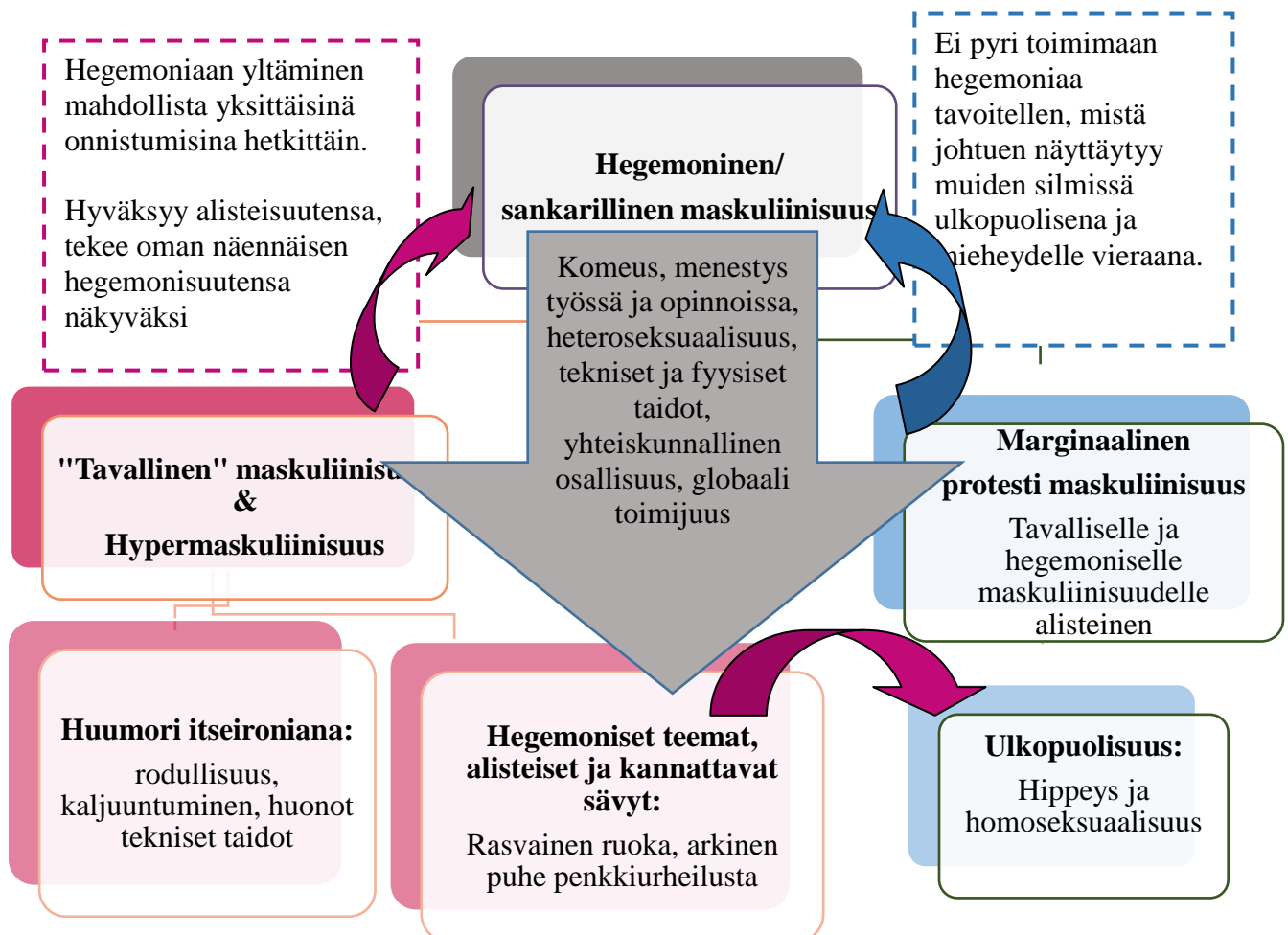
Manninen (2011) on korvannut teoretisoinnissaan marginalisoidun maskuliinisuuden protestimaskuliinisuuden muodolla, jolloin hän painottaa jokaisen miehen omaa aktiivisuutta hegemoniaan sitoutumisessa. Koen erityisesti Facebook-ympäristössä protestimaskuliinisuuden toimivana työkaluna, sillä käyttäjällä on sosiaalisessa mediassa kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta enemmän vapautta määrittää omaa sitoutuneisuuttaan ja irtisanoutumistaan hegemonialle asetetuista maskuliineista ja feminiineistä tavoitteista. Viitteitä protestinomaisesta maskuliinisuudesta ei ole havaittavissa omassa aineistossani, mutta olen sijoittanut sen kuvioon 2 marginaalin yhteyteen. Internet antaa toimintaympäristönä teoriassa yksilölle mahdollisuuden liikkuvuuteen ja muutokseen sukupuolikategorian sisällä kyberavaruudellisessa ulottuvuudessa (Paasonen 2003, 54), mutta käytännössä tätä muutosmahdollisuutta ei hyödynnetä, vaan miehet toistavat Facebookissa heidän fyysisessä offline-vuorovaikutuksessa näkyvissä olevalle ruumiilleen asetettuja sosiaalisia odotuksia.

Ruumista ja sukupuolta ei voida nähdä sosiaalisessa mediassa passiivisena pintana vaan ruumis toimii myös online-ympäristössä aktiivisena merkityksenannon osana. (kts. Vuolajärvi 2011, 54) Sukupuolittuneen ruumiin vaikutus tulee ilmi kulttuurisina ilmaisuina ja sukupuolittuneena sosiaalisena vuorovaikutuksena miesten Facebook-profiileissa, vaikka ruumiin sukupuolittuneisuus ei ole läsnä fyysisesti miehen profiilissa, muutoin kuin kuvina ja miehen itsensä antamina tietoina henkilötiedot-välilehdessä. Lähes kaikki miehistä tuovat omaa ruumiillisuuttaan esille kuvina itsestään

osana hegemonian tavoittelua, mutta oman ulkoisen olemuksen hetkellistä poikkeamista hegemonian tavoittelusta tuodaan esille huumorin kautta.

Miehet puhuvat elämässään tapahtuvista muutoksista sekä kodin että työn piirissä, jolloin miesten on lupa kertoa niin lemmikkien hankinnasta, uusista kalusteista, tyttöystävän kanssa vietetystä viikonlopusta ja lapsien saamisesta. Miesten osoittaessaan tunteitaan tyttöystävänsä kohtaan julkisesti profiilissaan, eivät muut käyttäjät kontrolloi pariskuntien välistä viestittelyä. Tunteita ilmaistaan myös tiiviitä homososiaalisia suhteita kohtaan ja tällaista suuren miesjoukon välistä tiivistä yhteiseloä tuodaan esille aktiivisesti.

Hegemonista maskuliinisuutta ilmentävä sävy puhua ruuasta saa osakseen niin naisten ja miesten hyväksynnän, jolloin yhtäaikaaisesti myös miehen kykyyn laittaa ruokaa kiinnitetään huomiota. Hegemonisen maskuliinisuuden edustaja syö lihaa, mutta lihan valinnassa oleellisia ovat raaka-aineen laadukkuus, ruokailukonteksti ja terveellisyys, ei ruuan valmistamisen helppous ja nopeus. Näin ollen hegemoniseen maskuliinisuuskuvaan kuuluu tiedostava puhe ruuasta ja sen laadusta sekä valmistamisesta.

Kuvio 2: Hegemonisen maskuliinisuuden läsnäolo Facebookissa.

Olen hahmotellun kuvioon 2 maskuliinisuuksien hierarkiaa Facebookissa, käyttäen apunani hegemonisen maskuliinisuuden käsitettä. Olen kontekstualisoinut kuviossa 2 kuvion 1 Facebook-aineistooni. Olen määrittänyt ”tavallisen” maskuliinisuuden hegemonian alapuolelle, kuten Connell (1995) on tehnyt. ”Tavallinen” maskuliinisuus onnistuu performoimaan hegemonisen maskuliinisuuden piirteitä hetkittäin esimerkiksi opinnoissa menestyessään tai voittaessaan kaksintaistelun tenniskentällä. Tämä maskuliinisuus määrittyy tavalliseksi silloin, kun omia henkilökohtaisia ominaisuuksia tuodaan esille hegemonialle alisteisena.

Miehet tiedostavat rodullisuuteensa ja kansallisuuteensa kohdistuvat kulttuuriset stereotyypit, minkä vuoksi he myös tekevät huumoria kansalaisuuteensa ja rotuunsa kohdistuvista stereotypioista ja ulkopuolisuusoletuksista, jotka voidaan nähdä miesten maskuliinia statusta alentavina. Itseironinen puhe omasta rodullisuudesta ja kansalaisuudesta näyttäytyy hegemonian paikkailuna, jolloin vahvassa humalassa oleva tai aasialaiset juuret omaava suomalainen mies eivät kumpikaan näyttäydy vallitsevaa hegemonista maskuliinisuuskuvaa vastaavina. Aineistoni miehet vitsailevat asioista, joiden takia he itse eivät yllä maskuliinisuuden hegemoniselle tasolle. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi tekniikan käytön heikot taidot, mieltymykset epäterveelliseen ruokaan, kaljuuntuminen ja alkoholin käytön hallitsemattomuus. Omia heikkoja kohtia ja puutteita tehdään näkyväksi huumorin kautta, jolloin heikko tekniikan osaaminen ja pälvikalju eivät näyttäydy miehen elämää ja identiteettiä horjuttavina asioina. Kuviossa 2 esitän, että hypermaskuliinisuus yhdessä tavallisen maskuliinisuuden kanssa, luo hegemonian tavoittelusta irtisanoutuville maskuliinisuuksille marginaalista asemaa itseironian ja omien heikkouksien näkyväksi tekemisen kautta.

Facebookkeskusteluiden vuorovaikutusta tarkastellessani, olen todennut, että elämänteemojen sävyt, joita vain miehet kommentoivat naisten jättäytyessä keskustelun ulkopuolelle, asettuvat Connellin (1995) hierarkia-ajattelun mukaan hegemonista maskuliinisuutta kannattaviksi maskuliinisuuksiksi. Tällöin puheenaiheena olevat elämänteemat ja niiden sisällä esiintyvät yhtenevät sävyt näyttäytyvät maskuliinisina sekä miehiä yhdistävinä. Elämänteemojen sisällä yhteneväisinä esiintyviä sävyjä ovat armeijan synnyttämien tunteiden muistelu, urheiluotteluiden kommentointi sekä teknisten laitteiden hankkimisesta puhuminen. Penkkiurheilun seuraaminen näyttää olevan vahvasti tällainen hegemonisen

maskuliinisuuden kannattamisen piirre, sillä penkkiurheilun seuraamista voidaan pitää sellaisten urheilusuoritusten ihailuna, joihin mies itse ei yllä.

Analyysin perusteella miesten osoittaessa hyväksyntää ja naisten esittäessä kritiikkiä teeman sisällä elävästä sävystä, määrittyy elämänteeman sävy hypermaskuliiniseksi. Tästä esimerkkinä voidaan pitää äänekästä ja aggressiivista tapaa seurata penkkiurheilua sekä rasvaisten herkkujen nauttimista. Tällöin miehet tuovat maskuliinisuuttaan esille ja erottautuvat feminiinistä saamatta toiminnalleen hyväksyntää naisilta ja kaikilta miehiltä. Aggressiivisuus ja epäterveelliset ruuat mieltyvät länsimaisessa kulttuurissa negatiivisiksi eivätkä ne näyttäytyä ideaalille maskuliinisuuskuvalle ominaisina, mutta niiden olemassa olo oikeutetaan osana maskuliinisuutta.

”Tavallinen” maskuliinisuus tuo esille marginaalisen maskuliinisuuden erilaisuutta maskuliinisuuden normatiivisesta mallista. Tämä nousi esille aineistostani miesten naureskeluna liftaaville hippimiehille ja kynsien lakkaamisen yhdistämisenä homoseksuaalisuuteen sekä naiseuteen, joita pidettiin ”tavalliselle” ja hegemoniselle maskuliinisuudelle vieraana. (kts. kuvio 2) Stereotyyppisiä marginaalimaskuliinisuuksia tuodaan esille yhtenäisenä ryhmänä miehen oman ”tavallisuuden” korostamiseksi ja hegemonian tavoitteluun sitoutumisen näkyväksi tekemiseksi. Miehet eivät anna profiileissaan selkeitä viitteitä siitä, että he itse protestinomaisesti irtisanoutuisivat maskuliinin miesidentiteetin tavoittelusta, vaan sen sijaan kaikkien aineistoni miesten voidaan todeta rakentavan identiteettiään hegemonian asettaman mallin varassa. Miehet, jotka tiedostavat hegemonisen maskuliinisuuden olevan heidän tavoittamattomissaan, käyttävät huumoria apunaan mieskuvansa paikkaamisessa, mutta eivät irtisanoudu hegemonisen mallin tavoittelusta. Oleellista on se, etteivät miehet tee huumoria hegemonisesta maskuliinisuudesta, vaan omista vajavaisuuksistaan.

Olen todennut hegemonisen maskuliinisuuden feminisoituneen tarkastellessani miesten ja naisten harjoittamaa kommentointia miesten profiileissa ja koen feminisoitumisen johtuvan Edwardsin (2006) esille tuomasta mieheyden kriisistä. Totutut miehiset elämänteemat, kuten työ ja etuoikeutettu asema perheessä, eivät ole enää miehisiä itsestäänselvyksiä, mistä johtuen ne eivät myöskään määritä miehen elämää entisenlailla. Myös naiset toimivat näiden elämänteemojen piirissä, mistä johtuen miesten elämänteemat ovat moninaistuneet. Miehet tekevät eroa feminiiniin aktiivisesti näkyväksi profiileissaan oman ja tavoiteltavan maskuliinisuuden esille tuomiseksi, esimerkiksi sukupuolirooleista puhuessaan. Tästä huolimatta feminiinisen ja maskuliinisen kentän rajoilla tasapainottelu vaikuttaa olevan osa hegemonista maskuliinisuutta, jolloin hegemonian tavoittelu edellyttää sekä maskuliinia että feminiiniä sukupuolen performointia.

Kolmantena tutkimuskysymyksenäni kysyin, *mitä maskuliinisuuksien muotoja homososiaalisissa suhteissa sallitaan ja mitä puolestaan kielletään?* Olen siirtynyt tästä kysymyksestä tarkastelemaan tapoja, joilla miehet ylläpitävät ja suojaavat homososiaalisia suhteitaan. Aineistoni perusteella miehet vahvistavat käymissään keskusteluissa homososiaalista virettä *ulkoistamalla naiset keskusteluista*, tekemällä näkyväksi *sukupuolirooleja*, käyttämällä puheessaan miehiseksi mielletylle aihealueelle ominaista *termistöä*, korostamalla miesryhmän sisäistä *ryhmärakkautta* sekä tekemällä eroa itsensä ja *marginalisoitujen maskuliinisuuksien välille*. Erittelen seuraavaksi näitä viittä homososiaalisten suhteiden ylläpitotapaa tarkemmin.

Aineistossani naisten keskusteluun liittyminen tyrehdyttää usein miesten profiilissaan aloittamat urheiluun liittyvät keskustelut. Syynä tähän voidaan pitää keskustelujen vapaata ja vitsikästä suuntaa, jota useat naiset eivät jatka omissa kommenteissaan, vaan sen sijaan naisten kirjoittamat kommentit ovat sävyltään moralisoivia ja vakavahenkisiä. Tästä johtuen miehet lopettavat keskusteluiden kommentoinnin tai vaihtoehtoisesti miehet jatkavat keskusteluita naisten näkemyksiä kritisoiden. Naisille ja miehille jaetaan tällöin sukupuolittuneet roolit, joita sukupuolten oletetaan toteuttavan. Keskusteluissa naiset ja miehet ottavat käyttöönsä vahvasti sukupuolittuneet roolit ja vahvistavat osaltaan sukupuoliroolien olemassa oloa. Osa keskusteluista määrittyy ajoittain täysin miesten tai naisten keskusteluiksi, mikä toimii osoituksena siitä, että kummatkin sukupuolet kyllä lukevat kyseisen miehen päivityksiä, mutta kommentointi tapahtuu kulttuurisesti sukupuolittuneiden elämänteemojen ja sävyjen piirissä. Tällöin urheilua, harrastuksia ja tekniikkaa kommentoiva puhe näyttäytyy miehille tyypillisenä, kun taas naiset keskittyvät kommentoimaan keskusteluita ruuasta, kauneudenhoidosta ja perheenjäsenistä, kuten lemmikeistä, parisuhteesta ja lapsista. Sukupuolittunut toiminta näyttäytyy hyväksyttävänä, eikä naisia yritetä ohjata seuraamaan jääkiekkoa, tulemaan pois kotitöiden parista tai lähtemään viettämään varpajaisia miehen sijaan. Toimiessaan sukupuolittuneita rooliodotuksia vastaan, naisia ja miehiä ohjataan toimimaan roolin mukaisesti, esimerkiksi vitsailemalla roolista poikkeamisesta tai vähättelemällä henkilön tietoja aiheesta. Vaikka nainen osoittaa tuntevansa kuntosaliharrastukseen liittyvät termistöt ja mies tunnistaa Iittalan Kartio-lasien statuksen keittiössä, ei tällaiselle tietämykselle anneta arvoa, vaan miestä ja naista aletaan neuvoa heidän sukupuolelleen epätyypillisillä toiminta-alueilla. Tällöin maskuliiniseksi ja feminiiniseksi miellettyihin keskustelunaiheisiin sisääntulo evätään, koska henkilöiden ei nähdä tietävän aiheesta ”oikeasti” mitään.

Tiiviissä miesryhmissä, joita yhdistää harrastus, työ tai opinnot, viljellään usein lempinimiä, joiden alkuperää ei välttämättä pystytä päättämään miehen oikeasta nimestä. Nimet vaikuttavat olevan käytössä vain näissä kyseisissä homososiaalisissa suhteissa ja nimillä puhuttelu näyttää jättävän muut käyttäjät keskustelun ulkopuolelle. Ryhmän sisäistä yhteisöllisyyttä ja erityisyyttä rakennetaan myös sisäpiirin vitseillä, jotka eivät avaudu ulkopuoliselle lukijalle. Ryhmää kuvataan tiiviinä sekä läheisenä ja miesten seura näyttäytyy priorisoituna, mutta ryhmää kohtaan osoitetut lämpimät tunteet eivät saa osakseen homoseksuaalisuuteen viittaavia kommentteja muilta käyttäjiltä, kuten esimerkiksi oman sukupuolen feminiini performointi saa osakseen. Miesten harjoittama kommentointi tiiviin ryhmän sisällä näyttäytyy saman sävyisenä kommentoijasta riippumatta ja miehet näyttäytyvät profiileissa olevissa kuvissa samankaltaisina toisiinsa nähden pukeutumisen, asentojen ja ilmeiden osalta. Miesten sukupuolen ulkoista olemusta kontrolloidaan maskuliinisuuden ja feminiinisyyden käsitteillä sekä ryhmän sisäisten maskuliinisuuskäsitysten avulla. Samassa joukkueessa pelaavat ja samaan mieskerhoon kuuluvat miehet jopa pukeutuvat samanlaisiin vaatteisiin ollessaan yhdessä, näyttävät samanlaisia käsimerkkejä kameralle sekä juovat samanlaisia juomia. Facebook-aineistossani esille nousseista miesryhmistä ei tällä otoksella pysty selvittämään homososiaalisten ryhmien sisällä olevia rooleja, vaan miehet näyttävät ulkopuolisen silmin muistuttavan paljon toisiaan niin pukeutumiselta kuin myös käyttäytymiseltään.

Miesten harjoittama ulkonäön kommentointi on alituisen läsnä, sillä miehet antavat palautetta toistensa lisäämistä kuvista kuvien luomien mielikuvien perusteella. Komeita ja hyvännäköisiä kuvia kehuaan, mutta yhtä aikaa myös niin sanotusti liian komeiden kuvien lisäämistä kommentoidaan kummaksuen ja kuville naureskellaan hyväntahtoisesti. Miehen tulee olla komea, mutta ei liian komea, mikä käy ilmi esimerkiksi parturikeskustelusta, jossa miehet tuovat esille sen, että parturin valinnalla on väliä ja omasta ulkoisesta olemuksesta on lupa huolehtia. Miehet eivät kuitenkaan suosittele partureita toisilleen hyvän leikkuujäljen tai palvelun perusteella, vaan valintaan perustellaan hinnalla ja jonon pituudella. Lakatut kynnet synnyttävät miehen heteroseksuaalisuuden ja sukupuolisuuden kyseenalaistavia kommentteja, mikä osaltaan kertoo siitä, etteivät koreilu ja ehostautuminen ole hegemoniselle mieskuvalle ominaisia. Jo huivin sitominen päähän synnyttää miesten keskuudessa negatiivisia reagointitapoja. Miehen on kuitenkin luvallista lisätä profiiliinsa kuvia itsestään juhla-asussa ja siisteissä vaatteissa ilman, että hänen seksuaalisuutensa tai sukupuolisuutensa nousisi keskusteluun.

Miehet eivät kiellä toisiaan puhumasta mistään tietyistä teemoista, mutta aiheet, joita pidetään epämiehekkäinä ja feminiineinä, koetaan uhkana miehen maskuliinisuudelle ja

heteroseksuaalisuudelle. Tällaiset epämiehekkäät teemat synnyttävät kritiikkiä. Sukupuolirooleista tehdään pilaa ja puhe naisista keskittyy sukupuoliin liitettyihin stereotypioihin, joissa nainen saatetaan mieheen nähden naurunalaiseksi, raivoavaksi tai huumorintajuttomaksi. Miehet ja naiset ottavat vitsit huumorina, eikä sukupuoliroolihuumoria oteta vakavasti. Miesryhmän sisältä ei ole mahdollista määrittää tiettyjä maskuliinisia tapoja puhua ja toimia, sillä miehet toimivat Facebookissa hyvin eri tavoin. Toiset miehistä tekevät tilapäivittyksiä arkisista tapahtumista lähes päivittäin, toiset tuovat elämästään esille vain hetket, jolloin he lähtevät matkalle, juhlivat tai maistavat uutta viiniä viikonlopun kunniaksi. Osa miehistä kertoo omasta työtilanteestaan avoimesti kun taas toiset käyttävät profiiliaan mainostamiseen tai teknisen avun pyytämiseen. Miehet kommentoivat paljon penkkiurheilua ja kertovat kalastus-, viski-, politiikka-, laskettelu-, kuntosali- ja tennisharrastuksistaan, mitkä kaikki vaikuttavat osaltaan vaikuttavat homososiaalisten suhteiden ja sukupuoliroolien olemassaoloon.

Pohdinta

Olen tässä tutkielmassa tarkastellut verkossa tapahtuvaa online-vuorovaikutusta, mikä osaltaan on velvoittanut itseäni pohtimaan tutkimuskohteena olevan toimintakontekstin vaikutusta vuorovaikutukselle. Tekemässäni analyysissä en verrannut toisiinsa henkilöiden luomia minäkuvia online- ja offline-ympäristöissä, enkä ole myöskään ole tarkastellut eroja kasvokkain tapahtuvan ja sosiaalisessa mediassa käydyn vuorovaikutuksen välillä, vaikka Facebook ympäristönä tähän antaisikin mahdollisuuden. Olen keskittynyt online-vuorovaikutuksen tarkasteluun todeten, että toiminta Facebookissa jäljittelee offline-vuorovaikutustilanteita, ilmentäen ihmisten välille rakentuneita suhteita ja näiden suhteiden hierarkkisuutta. Nähdäkseni julkisena verkostoyhteisönä Facebook tarjoaa mahdollisuuden syvällisemmille vallan analyysseille, joilla on mahdollista tarkastella lukemattomia eri ilmiöitä kuten esimerkiksi kiusaamista nuorten keskuudessa tai herrainkerhojen rakentamista osana poliittisen vallan tavoittelua. Osana tutkielmani tuloksia, voin todeta näkeväni Facebookin vuorovaikutuksen välineenä, joka mahdollistaa ihmisten välisen viestinnän ja itsensä performoinnin ajasta ja tilasta riippumattomana.

Pohdin johdantoluvussa sitä, kuinka itseni olisi tullut toimia automatkalla Helsingistä Tampereelle tiiviissä miesryhmässä päästäkseni osalliseksi miesten keskusteluihin. Aloin selvittää, mistä miehet puhuvat omissa profiileissaan sekä sitä, kuinka sukupuoliuus tulee ilmi profiileissa muodostuvista keskusteluista. Miesten Facebook-profiileissa käytyjen keskusteluiden perusteella sukupuolirooleja vastaan toimiminen on hankalaa, eikä rooleja vastaan toimiminen saa osakseen positiivista vastaanottoa. Toisaalta taas rooleissa toimimiseen tyytyminen ei anna sukupuolille yhtäläisiä mahdollisuuksia kehittää itseään, toimia tasavertaisina ja luoda ihmissuhteita yli sukupuolirajojen. Hyväksyttävien tapa osallistua heterososiaalisiin keskusteluihin, on sukupuoliroolien mukaisissa asemassa keskusteleminen, sillä sukupuolirooliodotukset elävät vahvoina Facebook-keskusteluissa. Feminiinisiksi mielletävistä aiheista, kuten perheestä ja läheisistä ihmissuhteista puhuminen, ei ole kuitenkaan miehiltä kielletty ja yksityisestä piiristä sekä tunteistaan kertominen näyttää jopa suotavalta.

Maskuliinisuus- ja feminiinisyyskäsitteiden voidaan nähdä lähentyneen toisiaan ja sekoittuneen keskenään. Tietyt elämänteemat, kuten alkoholi ja yhteiskunnalliset keskustelut, näyttävät yhtäaikaaisesti sekä maskuliineina että feminiineinä toimintakenttinä, joista naisten ja miesten on luvallista keskustella tasavertaisina. Vaikka alkoholi ja yhteiskunnalliset teemat näyttävät

sukupuolineutraaleina puheenaiheina, olen tässä tutkielmassa todennut, että maskuliinisuuksien kulttuurisia kiinnittymisiä tiettyihin elämänteemoihin ja niiden sävyihin, on mahdollista ilmentää keräämäni Facebook-aineiston kautta. Aiempien tutkimustulosten mukaisesti maskuliinisina elämänteemoina Facebookissa näyttäytyvät erityisesti urheilu ja tekniikka. Tästä johtuen oma keskustelunavaukseni autonmoottorin ominaisuuksista näyttäytyy hyökkäyksenä tai feminiinin toimijan epäonnistuneena rajanylitysyriksenä maskuliinille kentälle sukupuoliroolien ja -dikotomian ylläpitoa kannattavassa ilmapiiressä. Rajanylitykset ovat tilanteita, jotka voivat saada osakseen kritiikkiä ja synnyttää konflikteja. Maskuliinisten ja feminiinisten kenttien erillisuus tuleekin selvimmän esille tilanteissa, joissa nainen toimii maskuliiniseksi ja mies feminiinisellä mielletyllä kentällä. Tunkeutuja pyritään hiljentämään, hänelle nauretaan tai vaihtoehtoisesti vastaus annetaan kentälle ominaista spesifiä termistöä käyttäen.

Connellin käsitys hegemonisesta maskuliinisuudesta vaikuttaa teoreettisesti käyttökelpoiselta maskuliinisuuksien erittelyn välineeltä. Kuitenkin sen soveltaminen empiiriseen aineistoon on haastavaa jo pelkästään johtuen siitä, että se ohjaa tutkijaa luokittelemaan henkilöitä näennäisten erojen avulla, jättäen henkilöihin kiinnittyvän vuorovaikutuksen vähälle huomiolle. Olen avannut vuorovaikutteisuutta homososiaalisten suhteiden tarkastelun avulla, jottei vuorovaikutus jäisi hegemonisten piirteiden analysoinnin jalkoihin. Aineistoni perusteella voin todeta, että maskuliinisuuden hegemoniselta muodolta toivotaan ja sille sallitaan tänä päivänä enenevässä määrin feminiinejä piirteitä. Tämä johtuu siitä, että hegemoniaa edustavalta mieheltä odotetaan aktiivisuutta myös feminiiniseksi mielletyillä elämäntiloilla, koska monipuoliset taidot, tiedot ja kyvyt eri elämänteemojen piirissä näyttäytyvät oleellisina hegemonian tavoittelussa. Edellytyksenä feminiinien elämänteemojen piirissä toimimisen oikeuttamiselle voidaan pitää miehen riittävää aktiivisuuden osoittamista maskuliinisten elämänteemojen piirissä.

Homososiaaliset suhteet näyttelevät merkittävää roolia miesten elämässä ja kuten aiemmassa tutkimuksessa on todettu nämä suhteet näyttäytyvät muiden suhteiden edelle priorisoituina. Koen homososiaalisuuden selittävän automatkan tapahtumia, sillä sekoitin miesryhmän toimintaa mukana olollani, vaikkakaan läsnäoloani ei juuri noteerattu. En olisi päässyt keskusteluun sisään tekemilläni keskustelunavauksilla, vaikka olisin ollut sukupuoleltani mies, sillä matkaseuranani olleet miehet muodostavat yhdessä tiiviin samaa työtä tekevän ryhmän sisäpiirin vitseineen, työhön liittyvine termistöineen ja samanlaisine harrastuksineen sekä elämäntapoineen. Oikeanlainen miessukupuolen performointi maskuliinien elämänteemojen ja sävyjen avulla puolestaan antaa teoretisointini perusteella mahdollisuuden ryhmän ulkopuoliselle miehelle osallistua keskusteluun tasavertaisena

toimijana. Automatkamme maskuliinisiksi elämänteemojen sävyksi muodostuivat huumoriviritteinen keskustelu alkoholin suurkuluttamisesta sekä väittely miesten yhdessä ostaman auton ominaisuuksista.

Olen aiemmin ajatellut aiempia tutkimustuloksia vastaan, että hegemonisen maskuliinisuuden teoretisointia on mahdollista soveltaa naiseuksien sisällä tehtävään valta-analyysiin. Olen kuitenkin todennut, että miesten tapa tehdä eroa naisiin priorisoimalla miesseuraa ja asettamalla naiset miehisen maailman ulkopuolelle, on johtanut siihen, ettei naiseuksien sisältä voida löytää valtaa pitävää hegemonista naiseuden muotoa, jota sekä miehet että naiset pystyisivät tavoittelemaan. Voidaan ajatella, että maskuliinisuus on naiselle tavoiteltavampi piirre kuin feminiinisyys miehelle, mistä johtuen valtaapitävää ja tavoiteltavaa feminiinisyttä ei voida nähdä olevan olemassa.

Keskustelun ulkopuolelle jäämisen pohdiskelu tuntuu nyt puolen vuoden ja yhden tutkielman teon jälkeen turhauttavalta. Syy turhautumiseeni on, etten ole löytänyt tapaa, jolla minun olisi ollut mahdollista päästä miesten automatkan keskusteluihin mukaan muutoin kuin sukupuoliroolien mukaisesti toimimalla. Miehet eivät tule ryhmänsä sisällä antamaan minulle mahdollisuutta muuttaa homososiaalista vuorovaikutusta heterososiaaliseksi, sillä sukupuoliemme oletetaan puhuvan omista elämänteemoistaan sukupuolittuneilla sävyillään.

LÄHTEET

- Amichai-Hamburger, Yair & Vinitzky, Gideon 2010: *Social network use and personality*. Computers in Human Behavior, 26:6, 1289-1295.
- Bailey, Jane & Steeves, Valerie & Burkell, Jacquelyn & Regan, Priscilla 2013: *Negotiating With Gender Stereotypes on Social Networking Sites: From "Bicycle Face" to Facebook*. 37 Journal of Communication Inquiry, 91-112.
- Bird, Sharon R., 1996: *Welcome to the Men's Club. Homosexuality and the Maintenance of Hegemonic Masculinity*. Gender and Society. 10:2, 120-132.
- Buerkle, C. Wesley 2009: *Metrosexuality can Stuff it: Beef Consumption as (Heteromasculine) Fortification*. Text and Performance Quarterly, 29:1, 77-93.
- Burstyn, Varda 1999: *The Rites of Men, Manhood, Politics and the Culture of Sports*. University of Toronto Press Incorporated, Canada.
- Butler, Judith 2006: *Hankala sukupuoli, feminismi ja identiteetin kumous*. Gaudeamus, Helsinki.
- Cirucci, Angela M. 2013: *First person paparazzi: Why social media should be studied more like video games*. Telematics and Informatics 30, 47-59.
- Cleaver, Frances 2002: *Men and Masculinities: New Directions in Gender and Development*. Cleaver, Frances 2002 (ed.) *Masculinities Matter! Men, Gender and Development*. Zed Books, London, 1-27.
- Connell, Raewyn W. 1995: *Masculinities*, Polity Press, Cambridge.
- Connell, Raewyn W. & Messerschmidt, James W. 2005: *Hegemonic Masculinity, Rethinking the Concept*. Gender & society, 19:6, 829-859.
- Edwards, Tim 2006: *Cultures of masculinity*, Routledge, London & New York.
- Erhart, Itir, 2011: *Ladies of Besiktas: A dismantling of male hegemony at İnönü Stadium*, International Review for the Sociology of Sport, 48:1, 83-98.
- Haasio, Ari 2009: *Facebook- opas*. BTJ Kustannus, Latvia.
- Haferkamp, Nina & Eimler, Sabrina & Papadakis, Anna-Margarita & Kruck, Jana 2012: *Men Are from Mars, Women Are from Venus? Examining Gender Differences in Self-Presentation on Social Networking Sites*. Cyberpsychology, Behavior and Social Networking, 15:2, 91-98.
- Hakeem, Az 2010: *Deconstructing Gender in Trans-Gender Identities*. Group analysis, 43:2, 141- 154.
- Halberstam, Judith 2002: *The Good, the Bad and the Ugly: Men, Women and Masculinity*. Gardiner, Judith Kegan 2002. (ed.), *Masculinity Studies & Feminist Theory, New Directions*, Columbia University Press, New York, 344-368.
- Harding, Sandra 1989. *Is there a feminist method*. Feminism and science, 18-32.

- Hearn, Jeff 2005: *Miesten maskuliisuuksien sukupuolistuminen tieteessä, tiedeyhteisössä ja tutkimuksessa*. Teoksessa Husu, Liisa & Rolin, Kristiina (toim.) *Tiede, tieto ja sukupuoli*, Gaudeamus, Helsinki.
- Hearn, Jeff 2004: *From Hegemonic Masculinity to the Hegemony of Men*. *Feminist Theory*, 5:1, 49-72.
- Hellman, Heikki 1994: *En edes tiedä miten sitä laitetta käytetään*. *Naistutkimuslehti*, 2:1994, 58-74.
- Hogan, Bernie 2010: *The Presentation of Self in the Age of Social Media: Distinguishing Performances and Exhibition Online*. *Bulletin of Science, Technology & Society*, 30:6, 377-386.
- Hoikkala, Tommi 1993: *Katoaako kasvatus, himmeneekö aikuisuus? Aikuistumisen puhe ja kulttuurimallit*. Gaudeamus, Jyväskylä.
- Huuki, Tuija & Manninen, Sari & Sunnari, Vappu 2010: *Humour as a resource and strategy for boys to gain status in the field of informal school*. *Gender and Education*, 22:4, 369-383.
- Jokinen, Arto 2003: *Miten miestä merkitään? Yhdestä puusta. Maskuliinisuuksien rakentuminen populaarikulttuureissa*. Tampere University Press, Tampere, 7-31.
- Jokinen, Arto & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero 1993. *Diskurssianalyysin aakkoset*. Vastapaino, Tampere.
- Koivunen, Tuija 2013: *Miesjohtajien yhteisyys uuden talouden yrityksissä*. *Naistutkimus*, 2:2013, 17-28.
- Kuula, Arja 2006: *Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*, Vastapaino, Tampere.
- Laaksonen, Salla-Maaria & Matikainen, Janne & Tikka, Minttu 2013: *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*, Vastapaino, Tampere.
- Lehtonen, Jukka 2003: *Seksuaalisuus ja sukupuoli koulussa, Näkökulmana heteronormatiivisuus ja ei-heteroseksuaalisten nuorten kertomukset*, Yliopistopaino, Helsinki.
- Liljeström, Marianne (toim.) 2004: *Feministinen tietäminen. Keskustelua metodologiasta*. Vastapaino, Tampere.
- Lipman-Blumen, Jean 1976: *Toward a Homosocial Theory of Sex Roles: An Explanation of the Sex Segregation of Social Institutions*. *Signs*, 1:3, 15-31.
- Manninen, Sari 2010: *Poikien respektiresurssit ja paikkaansa hakeva maskuliinisuus*. *Nuorisotutkimus*, 1:2010, 21-35.
- Manninen, Sari & Huuki, Tuija & Sunnari, Vappu 2010: *Earn Yo' Respect! Respect in the Status Struggle of Finnish School Boys*. *Men and Masculinities*, 14:3, 335-357.
- Manninen, Sari 2011. *"Iso, vahva, rohkea - kaikenlaista" : maskuliinisuudet, poikien valtahierarkiat ja väkivalta koulussa*. *Naistutkimus*, 2:2011, 69 -73.

- Meuser, Michael 2007: *Serious Games. Competition and the homosocial construction of masculinity*. Norma, Nordic Journal for Masculinity Studies, 2:1, 38-51.
- Mäkelä, Pia & Mustonen, Heli & Tigerstedt, Christoffer (toim) 2010: *Suomi juo, Suomalaisten alkoholinkäyttö ja sen muutokset 1968–2008*, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Yliopistopaino, Helsinki.
- Nieminen, Jiri 2006: *Maskuliinisuus ja hegemoninen politiikka- kysymyksiä kriittisen miestutkimuksen epistemologiasta*. Naistutkimuslehti, 1:2006, 17- 29.
- Paasonen, Susanna 2003: *Kun vain mielikuviutus on rajana*. Naistutkimuslehti 1:2003, 52-55.
- Pietilä, Ilkka 2009: *Kontekstuaalinen vaihtelu miesten puheessa terveydestä: yksilöhaastatteluiden ja ryhmäkeskustelujen vertaileva analyysi*. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti, 46:2009: 171-183.
- Pälli, Pekka 2003: *Ihmisryhmä diskurssissa ja diskurssina*. Tampereen yliopistopaino, Tampere.
- Ross, Craig & Orr, Emily S. & Sisic, Mia & Arseneault, Jaime M. & Simmering, Mary G. & Orr, R. Robert, 2009: *Personality and motivations associated with Facebook use*. Computers in Human Behavior, 25:2009, 578–586.
- Simonen, Jenni 2012: *Miehet ja alkoholi. Ikä, koulutustausta ja juomisen maskuliinisuus*. Yhteiskuntapolitiikka, 4:77, 386-402.
- Ridell, Seija 2011: *Elämää Facebookin ihmemaassa. Sosiaalinen verkostosivusto käyttäjiensä kokemana*. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Tufekci, Zeynep 2008: *Grooming, Gossip, Facebook and Myspace. Information*. Communication & Society, 11:4, 544-564.
- Vuolajärvi, Niina 2011: *Rodun todellisuus ja materiaalisuus*. Naistutkimuslehti 2:2011, 54-60.
- Wald, Randall & Khoshgoftaar, Taghi & Sumner, Chris 2012: *Machine prediction of personality from Facebook profiles*. Information Reuse and Integration (IRI), IEEE 13th International Conference on, 109-115.